לציונות–לסוציאליזם–לאחוות עמים

על המשמר

יום ד', כ' בטבת תשמ"ז, 21 בינואר 1987 / שנה מ"ד מס' 13249 / המחיר 85 אג' כולל מע"מ

השגרירות לא לוחצת להחזרת שיפר

מאת זאב בליצר, כתבנו בארצות הברית

וושינגטון. — שגרירות ישראל בוושינגטון לא ביקשה מהרדיו להחזיר את שליחו שמעון שיפר בירושלים. דובר השגרירות תאר כבלתי־מתקבלות על הדעת את ההשערות, כי השגרירות לוחצת להחזרת שיפר בעיקבות הופעותיו השנויות־במחלוקת בתכניות החדשות בטלוויזיה האמריקנית.

הדברים נוגעים להופעותיו של שיפר בטלוויזיה, בעקבות העמדת הדו"ח הסודי של הסנט על פרשת הנשק לאיראן לרשותו. בהופעות אלה קבע שיפר חד־משמעית כי ישראל היא שנטלה את היוזמה בפרשה זו.

ניסים הורה להוציא צוו מניעה לעובדים

בית־הדין לעבודה ידון בבקשה הבוקר ● שרת־הבריאות מתנגדת: עדיין לא מוצתה ההידברות — יש לכנס ועדת פרדה — פנתה לפרס שישפיע על שר־האוצר ● גובשה הצעה שתמנע ביזיון בית־המשפט: העבודה תחודש — ובמקביל תכונס ועדת פרדה ● העובדים החריפו אתמול השביתה — הפיזיותרפיסטים מצטרפים היום לשובתים

מאת כתבינו לענייני בריאות ועבודה ומאת כתבי עתי"ם

פרקליטות המדינה הכינה אמש את הבקשות לצווי מניעה נגד עובדי המינהל והמשק בבתי־החולים הממשלתיים. בית הדין לעבודה ידון הבוקר ב־8 בבקשת האוצר להוציא את הצווים.

בתום פגישה ממושכת בין שרת הבריאות שושנה ארבלי אלמוזלינו וצוות משרדה ונציגי הוועד הארצי של עובדי המינהל והמשק הועלתה אמש הצעה כי העובדים יפסיקו את שביתתם ובמקביל תחודש פעילותה של "ועדת פרדה".

לדעת שרת הבריאות, הסדר זה ימנע מהעובדים הסתבכות בזיון בית־המשפט, לאחר שנודע כי הוגשו המסמכים הדרושים להוצאת צווי מניעה נגדם. ההצעה הועלתה בתום שלוש שעות של דיונים בביתה של שרת הבריאות והצעה זו תומכים ראשי הוועד הארצי של עובדי המינהל והמשק.

טרם נודע מהי עמדתו של שר האוצר, אך בהנהלת משרד הבריאות מקווים כי בהצעה זו צפוי סיכוי לסיום שביתת עובדי המינהל והמשק עוד הלילה.

משרד הבריאות אינו משמש צד לה, בעניין זה עם משרד האוצר האחראי לצווי המניעה, בנימוק שאין מקום להוציא צווים כאלה.

שר־האוצר משה נסים אמר בעניין

(המשך בעמוד 14)

שרת־הבריאות (החולה) ערכה ביקור חולים ● זה מה שראתה ב"שמואל הרופא":

חולים שוכבים בהפרשותיהם ואין מי שינקה אותם

מנהל בית־החולים: המצב ללא נשוא — חשש שאצל החולים יופיעו פצעי לחץ ויפרצו מגיפות כתוצאה מזיהומים

מאת זהבה מוזס, כתבת "על המשמר"

המצב בבתי־החולים הממשלתיים, הולך ומחריף. אתמול עמדה על המצב מקרוב שרת הבריאות שקמה לשם כך ממיטת חוליה, וביקרה בבית־החולים הגריאטרי "שמואל הרופא".

זיהומים ומצעים

מנהל בית־החולים "שמואל הרופא", סיפר כי המצב בבית־החולים הוא ללא נשוא: בבוקר לא היו מים חמים בכדי לרחוץ את החולים ולכבס. אוכל קר מוזמן משרות קייטרינג. לדבריו לא ניתן לשחרר את החולים הגריאטריים כיוון שאין מי שיטפל בהם בבית.

צוות בית־החולים חושש כי

(המשך בעמוד 14)

צהריים: בורקס קר וקוביית מרק

מאת רפאל גאון, כתבנו בדרום

המצב בבית־החולים ברזילי באשקלון, ביומה השני של שביתת עובדי המינהל והמשק, החמיר. הבעייה המציקה ביותר לחולים היא הארוחות שהם מקבלים. שלשום קיבלו החולים לארוחת צהריים — בורקס וקר, קוביית מרק במים חמים, ופרוסות עגבניה. בארוחת ערב היה התפריט דומה רק במקום מרק קיבלו ביצה קשה. אתמול בצהריים היתה ארוחה טובה יותר מאשר שבית־החולים הביא ארוחות מוכנות מבחוץ, אך בארוחות ערב שוב נאלצו החולים — אלה שהמשפחות לא הביאו להם אוכל — להסתפק בלבן, גבינה, ורבע מלפפון. גם במצב הנקיון במחלקות הורגשה הרעה ניכרת למרות שהאחיות, הרופאים והמתנדבים עשו הכל כדי לנקות ולהקטין את סבל החולים.

סוכל פיגוע סמוך למנרה ● עמוד 4
פרס למסע מדיני באירופה ● עמוד 2
שמיר והסופרים: רוח קרידה ● עמוד 4
דיווחים סותרים מחזית בצרה ● עמוד 3
הצעת חוק נגד הדלפות ● עמוד 2
נתפר אבר מינו של אסיר ● עמוד 16

בתי־החולים מחכים לניסים

מערכת הבריאות שלנו חולה מזמן. היא מדרדרת ממשבר למשבר, משביתה לשביתה. בעוד הממשלה נוהגת בנושא זה בקשיחות, בסחבת מכוונת תוך התכחשות להתחייבויותיה ולהחלטותיה שלה. שביתת עובדי המנהל המשק ומקצועות עזר אחרים בבתי־החולים הממשלתיים גורמת לסבל ולנזק בריאותי לאלפי חולים ולמעשה משתקת את הפעילות הרפואית בבתי־החולים, מבלי שהממשלה תגלה כל סימן של התרגשות. אנו אומרים הממשלה, שכן האחריות לגיהנום בבתי־החולים נופלת על כל חבריה. אך הכתובת האמיתית היא שר־האוצר. שרת הבריאות משמיעה אמנם קול זעקה, אך אין בידה לחלץ את בתי־החולים ממצוקתם הקשה, שכן שר־האוצר מחזיק בידיו לא רק את הקופה, אלא גם את הסמכות לטיפול במשבר זה. במקום לכנס מייד את ועדת פרדה שעל־פי החלטת הממשלה מלפני 12 שנה, אמונה על הטיפול בהשוואת שכרם של עובדי המנהל והמשק בבתי־החולים הממשלתיים לאלה של קופת־חולים, מפגין השר ניסים את שריריו ודורש מן השובתים לשוב לעבודה בטרם תכונס הוועדה הזאת.

איש לא יכול לבוא בטענה אל השובתים על שפתחו במאבק "שרירותי". את המאבק ואת השביתה עצמה אפשר היה למנוע אילו הממשלה הדורשת כיבוד הסכמים על־ידי העובדים, הייתה מכבדת אף היא את התחייבויות שלה. עובדי בתי־החולים הממשלתיים מקופחים בשכרם, שלעיתים אינו עולה בהרבה על שכר המינימום במשק, והתביעה להשוואת השכר עם זה הנהוג בקופת־חולים הוכרה כמוצדקת על־ידי ממשלת ישראל: זה למעלה משנה שהעובדים תובעים את כינוסה של ועדה זו. אך לשווא. בינתיים התחלפו יושבי הראש שלה ופרק זמן מסויים אף נותרה בלי יושב־ראש. אך האוצר העדיף את הסחבת בתקווה שהעובדים יישבו בחיבוק ידיים והאוצר לא יצטרך לפצותם על הכירסום החמור בשכרם. אם האוצר אינו מוכן להתחייב רישמית להחלטות הקודמות של הממשלה, למה הוא מתנגד לכינוסה של הוועדה הזאת?

אין זאת אלא ביטוי מובהק של זילזול במערכת הבריאות. ויתכן ששר־האוצר סבור, כי הטיפול בחולים הוא בבחינת "מותרות", שהרי הוא מנסה להחניק גם את קופת־חולים. איזו ממשלה היא זו שאינה מנסה לכפות על שר־האוצר את החובה לפעול מייד לחיסול האנדרלמוסיה בבתי־החולים. תחת זאת מנסה שר־האוצר לכופף את העובדים על־ידי הוצאת צווי מניעה. אם אכן הצווים הללו יוצאו, הרי המשבר יחריף עוד יותר ויתכן, כי יתרחב בכל המגזר של עובדי המדינה. שרת הבריאות עדיין טובעת במאבקה לימין השובתים, שהוא גם מאבק למען החולים הסובלים מן השביתה. חובה על שרי מפלגת העבודה, מאחרים ובראשם מרמ ראש הממשלה שמעון פרס — למה הם מצפים — שניסים יציל את המצב? או שר האוצר, יתרצה ויואיל לכבד את תביעותיהם הצודקות של השובתים?

התקדמות בשיחות על הסיוע לקופ"ח

קיסר הכריז על "פריצת דרך", ניסים טען כי "לא זו" מעמדתו ● נראה כי שני הצדדים יסכימו לוויתורים מסויימים ● צוותים מקצועיים יעברו פרטי ההסכם אשר יסלול הדרך לחתימה על עיסקת החבילה

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים ומאת כתבנו הכלכלי בת"א

התקדמות ניכרת הושגה אתמול בין מזכיר ההסתדרות ושר־האוצר על הגישות ההסתדרות להגדלת המימון הממשלתי לקופ"ח והכללית. קיסר יצא מהפגישות והכריז שהושגה בה פריצת דרך.

מזכיר ההסתדרות אמר שצוותים מקצועיים של ההסתדרות ומשרד האוצר יעברו פרטים על הסכם אשר בין הממשלה לבין ההסתדרות לגבי המימון לקופ"ח. אם יושג הסכם ייפגשו מחדש הוא ושר־האוצר כדי לסכם את פרשת קופ"ח בצורה סופית. לדברי קיסר אם וכאשר יגיעו הצדדים להסכמה בעניין קופ"ח תיפתח הדרך לחתימה על הסכם עיסקת החבילה במשק בין הממשלה, ההסתדרות והמעסיקים הפרטיים.

ניסים לא זו

שר־האוצר אמר לכתבים שהוא לא זז מעמדותיו המקוריות ושה־ממשלה תהיה מוכנה לפעול רק במסגרת מה שהוסכם במארס 1986 בינה לבין קופ"ח. הסכמה זו היתה מבוססת על הדין וחשבון שהכין יעקב גריש, מי שהיה הממונה על התקציבים, עד 1984. ניסים ציין שכל סיוע שיינתן לקופ"ח צריך להיות על־פי התנאים ומתוך הגבולות של דו"ח גריש.

פריסת חובות

מקורות ממשלתיים אמרו שלמעשה יש הסכמה על פריסה של

(המשך בעמוד 14)

משרד־התעשייה אישר שורה של העלאות מחירים

מאת כתבנו הכלכלי בת"א

משרד התעשייה והמסחר אישר אתמול שורה של העלאות מחירים. מחיריהם של נייר טואלט, מגבוני נייר וממחטות נייר יועלו ב־4 אחוזים, גלידות וטחינה ב־6 אחוזים, חלבה ב־9 אחוזים, רכז תפוחי עץ ומלח שולחן ב־9 אחוזים, מחברות, דפדפות ובלוקים לציור ב־9 אחוזים, תחליף חלב לתינוקות ("מטרנה") ב־12 אחוז, תחבושות הגייניות ב־15 אחוז וכידה בכ־12 אחוז.

דובר משרד־התעשייה־והמסחר ציין, כי ההתייקרויות אושרו לאחר בדיקת כלכלני המשרד, לאור התייקרות בתשומות הייצור של המוצרים הללו. בחלק מן המקרים נלקחה בחשבון ההתייקרות המתחייבת מהפיחות שבוצע בשבוע שעבר.

הדובר הוסיף, כי ההשפעה של עליות המחירים האלה על מדד המחירים לצרכן נאמדת ב־0.1 אחוזים.

צפוייה העלאת מחיר הדלק בשל התייקרותו באירופה

מאת חיים מרגלית, כתב "על המשמר"

בבדיקה שמקיימים משרד־האנרגיה נמצא, כי הדלק בישראל זול בכ־20 אחוז מאשר באירופה.

אי־לכך מתקיימים דיונים בין משרד־האנרגיה לבין משרד־האוצר בהשוואת מחיר הדלק לזה שנהוג באירופה והעלאת מחירי הדלק צפוייה בקרוב. במיוחד לאחר שהשקל פוחת לעומת הדולר.

לכתב "על המשמר" נמסר, כי משרד־האוצר איננו לוחץ להעלאת מחירי הדלק, המשפיעים על מדד המחירים לצרכן.

כזכור מסר לא מכבר שר־האנרגיה־והתשתית, משה שחל, כי בידי ישראל מלאי דלק גדול שנרכש במחירים זולים במיוחד.

משמרת של נשות שוטרים ממשיכה בשביתת הרעב

מאת בצלאל עמיקם, כתב "על המשמר"

"אנחנו לא רוצות להכביד על המשטרה, לכן שלחנו את רוב הנשים הביתה והשארנו כאן משמרת" — אמרה אמש לכתבנו בתיה שלומי, מנהיגת נשות השוטרים, שבחרו לשבות רעב ליד משרדו של ראש הממשלה.

יצחק שמיר לא פקד את השובתות. לעומת זו ביקרו אותן בביקורים שר־המשטרה חיים בר־לב, המפכ"ל רב ניצב דוד קראוס, וחברי כנסת שטרחו ובאו מהמשכן הסמוך.

בתיה שלומי שבעת קרבות אך עדיין איננה מותשת. היא כבר שמעה הבטחות מראש הממשלה בעבר ומראש הממשלה בהווה, משרים ומח"כים ואיננה מאמינה לאיש. עד שלא תראה את הדברים כתובים שחור על גבי לבן, היא מבטיחה, אין בדעתה להרפות מהמאבק.

עיקר תביעות נשות השוטרים: השוואת משכורות בעליהן למשכורות אנשי צה"ל המשרתים בשורה. "השכר של הבעלים שלנו הוא [illegible]. הם נותנים את הנשמה יום ולילה, אך אינם זוכים לשכר הולם".

סקר: מצב האוכלוסיה הערבית עגום ביותר

מאת שלמה גלזר, כתב "על המשמר"

אגודת האקדמאים החליטה על קיום ועידה באפריל שתבחן את המצב הכלכלי והחברתי במגזר הערבי, תוך התרעה על חומרת התנאים שם וגיוס דעת הקהל כדי לשנותם. מסקר שהוכן בידי שני סוציולוגים מנצרת, מרואן דורי וסמיר ראזק, עולה תמונת מצב עגומה ביותר, המדגישה את חריפות התיסכול ורגשי הנחיתות השוררים בקרב האוכלוסיה הערבית במדינה.

לפי ממצאי הסקר, 55 אחוז מהפועלים הערבים מרויחים 40 אחוז מהשכר הממוצע ואחוז האבטלה מגיע ל־20 אחוז לעומת 12 אחוז ממוצע ארצי.

המשפחה הערבית הממוצעת מונה יותר מ־6 נפשות וב־56.7 אחוז מהמשפחות נהוגים מגורים של 4 נפשות בחדר אחד, מה שמצביע על מצוקת דיור קשה ביותר, הנגרמת כתוצאה מחוסר שטחים לבניה, אי אישור תוכניות ומדיניות של הריסת בתים.

מבחינת ההכנסה, נמצאים 55.5 אחוז מהציבור הערבי בעשירון התחתון (קו העוני), לעומת 30 אחוז מהציבור היהודי. מצב השרותים החברתיים אף הוא בכי רע. העובד הסוציאלי הערבי מטפל בכ־300 תיקים, לעומת 60 תיקים של עמיתו היהודי.

78 אחוז מבני הנוער והילדים נמצא כמנותק ואחוז הנשירה מבתי הספר גבוה מאוד, אך אין מי שיטפל בתופעה. המצב החמור העגום בו שרוי המגזר הערבי — 17 אחוז מאזרחי המדינה — מביא לעליית עבריינות נוער — 28 אחוז ולהגברת צריכת הסמים.

התקפה חזיתית על התוכנית הכלכלית בוועדת הכספים

צבן ורמון: העשירון העליון יקבל 200 מיליון שקל מהרפורמה ● תיכון: הליכוד לא יאשר סיוע לקופ"ח

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

ביקורת נוקבת מצד כל הסיעות המיוצגות בוועדת הכספים של הכנסת נמתחה אתמול על התוכנית הכלכלית של הממשלה, שהוצגה בפניה על־ידי שר האוצר, משה נסים.

משמאל תקפו את התוכנית חברי הכנסת יאיר צבן וחיים רמון. צבן ביקש לדעת מה היו השיקולים שהביאו לפיחות השקל והציע לחוקק חוק שכר מינימום דווקא כעת, כאשר העשירונים העליונים ירוויחו מהרפורמה במס הכנסה. צבן גם אמר, כי יש לדאוג לעצמאיים קטנים במסגרת הפיצוי לשכבות בעלות הכנסה נמוכה.

ח"כ חיים רמון מתח ביקורת על הפיחות ועל הרפורמה במס כפי שהיא מתוכננת להתבצע. רמון אמר שהעשירון העליון באוכלוסיה יקבל מהרפורמה כ־200 מיליון שקל. הוא תקף גם את אגרת החינוך.

גם מצד ימין הושמעה ביקורת על התוכנית ועל הפיחות של השקל. יו"ר הוועדה, ח"כ אברהם שפירא, ציין, כי הפיחות של השקל לא נותן תשובות ליצוא, שכן אם האוצר מתכנן שהשער יהיה יציב והאינפלציה תהיה 2.5 אחוזים לחודש, הרי שהיצוא ילך ויקטן בגלל חוסר כדאיות.

חברי כנסת מהליכוד תקפו את ההסתדרות ואת הגופים הקשורים לתנועת העבודה על הבקשות לסיוע שהם הניחו על שולחן האוצר. ח"כ דן תיכון הזהיר את ניסים שגם אם הוא יגיע להסכם [illegible] עם ההסתדרות, לא [illegible] יאשר סיוע זה.

ח"כ חיים קופמן תקף [illegible] בקשות הסיוע וציין, [illegible] שהאוצר יהיה קופ"ח של [illegible] החולים במשק.

העימות בין חברי [illegible] ומפלגת העבודה יתחדש [illegible] כאשר הוועדה תדון בבקשה [illegible] לקבלת סיוע בסך 260 מליון [illegible] לקיבוצים הנמצאים במשבר.

רבין בטקס האיזרוח של צבעון:

הקבה"א ממשיך במסורת ההתיישבות על־פי צרכיה הבטחוניים של המדינה

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

"אני מברך את השומר־הצעיר ותנח"ל, שהחליטו לחדש המסורת של הקמת יישובים לא רק למען התיישבות לשמה, אלא התיישבות על־פי צרכיה הבטחוניים האמיתיים של מדינת־ישראל" – אמר אתמול אחה"צ שר־הביטחון, יצחק רבין, בטקס האיזרוח של צבעון, הקיבוץ ה־86 של הקיבוץ הארצי.

לדברי רבין, ההתיישבות לאורך קווי העימות היא הנכונה, ולא התיישבות שאין לה נגיעה ישירה לבטחון.

שר־הביטחון הדגיש, שישראל היתה רוצה ביחסי שלום וידידות עם הלבנונים שמעבר לגבול, אך כל עוד יש פעולות טרור מעברו השני של הגבול, מצווים אנו לשמור על בטחונם ושלומם של התושבים בצפון הארץ, כדי לאפשר לאזרחים לחיות בשקט ולעבד אדמתם.

"איזרוחה של צבעון מהווה הוכחה נוספת לנחישותה של ישראל לקיים אורח חיים תקין בגבולה עם לבנון. מחר הדגלים יקופלו ואתם, חברי הגרעינים, תתחילו להתבסס ולהתמודד עם עבודה אמיתית של הקמת ישוב קיבוצי בגליל, ואני מקווה שיהיה לכם הכוח להצטרף ליישובים ותיקים, שהוכיחו יכולת איתנה לבנות חברה למופת ולעמוד באתגרים של גבול הצפון", אמר שר־הביטחון.

שר־הבטחון יצחק רבין בטקס האיזרוח של צבעון (צילום: ויקי כהן / י. פ. פ. א.)

60 שנות הגשמה

מזכיר הקיבוץ הארצי, חיים אורון (ג'ומס), ציין, שהתנועה חוגגת עתה 60 שנה של מפעל התיישבותי בכל שטחה של ישראל. הטקס הנוכחי הוא הוכחה מוחשית לרצונו של הקיבוץ הארצי להמשיך להקים יישובים קיבוציים כאורח חיים. לפני שנתיים הוקם קיבוץ חריש בוואדי עארה ולפני שנה – קיבוץ שומריה על ידי להב בנגב. התנועה רואה בהקמת קיבוץ נוסף בגליל שלב נוסף בתהליך של חיזוק ישובי קו העימות ופיתוחו של הגליל לטובת כל יושביו, אמר מזכיר הקיבוץ הארצי. בטקס בירכו מפקד הנח"ל, תת־אלוף יורם גלבוע, יושב־ראש מחלקת ההתיישבות של הסוכנות, ניסים זוילי, ראש עיריית קרית־שמונה, פרוספר אזרן, וראשי היישובים הערבים והיהודים בגליל.

ילדי ברעם הגישו פרחים לכל אחד, מ־60 הצעירים והצעירות משלושה גרעינים של השומר־הצעיר המתחנכים עתה בשלב ממשי של חיים קיבוציים.

מענק בסך 122 אלף דולר לסגן נשיא אוניברסיטת בר־אילן שפרש

קובע מבקר המדינה ומתריע על הפער במשכורות בין הבכירים לזוטרים

מאת יצחק שור, כתבנו לענייני חינוך

סגן נשיא אוניברסיטת בר־אילן פרש לגימלאות וקיבל מענק חד־פעמי בסך 69,000 דולר — קובע מבקר המדינה, עו"ד יצחק טוניק, בדו"ח על ההשכלה הגבוהה. אותו אדם קיבל נוסף לכך גם מענק פרישה ופדיון דמי מחלה בסך 53,000 שקלים, "בהתאם להסכמי העבודה".

מי שמכהן כנגיד אוניברסיטת בר אילן ובעבר כנשיא האוניברסיטה צבר חוב של 70,000 דולר ללא כל התחשבנות. בסכום זה רואה האוניברסיטה הלוואה, אשר תנוכה ממנו עם הפרישה.

ממצא מעניין אחר של המבקר הוא שפרופסור ותיק מן המניין, הנמצא בשבתון בחו"ל, מקבל 5500 דולר לחודש, לעומתו מקבל פרופ' חבר רק 3645 דולר ומרצה 1900 דולר. עו"ד טוניק מותח ביקורת על כך שהפער בין בכירים לזוטרים בדולרים עומד על 190% אחוז, שעה שהפער במשכורות השקליות בישראל עומד על 80% אחוז.

המבקר מצא, כי עובד מינהלי בכיר באוניברסיטה העברית יצא לחופשה כדי להקטין את יתרת חופשתו למכסת הימים המותרת בצבירה. לרשותו עמדו 548 ימי חופשה והאוניברסיטה הסכימה שהוא יעבוד יומיים בשבוע, אך המשיכה לשלם החזקת רכב בהיקף רגיל ואף 40 שעות נוספות בחודש.

בשעור של 125 ־150 אחוז. האקדמיה לאמנות [illegible] "בצלאל" העניקה [illegible] בלא שהיתה לה הסמכה [illegible] שני נמצאו מורים [illegible] שנים מבלי שהוגשו [illegible] בקביעת דרגתם האקדמית.

בעיקרו של דבר [illegible] ביקורת קשה ביותר על [illegible] האמנים, של הוועדה [illegible] ולתיקצוב, שהופקדה [illegible] למוסדות ולפקח עליהם [illegible] שהאוניברסיטאות [illegible] חלקי ולא מקורב [illegible]

הקיצוצים בהיקף [illegible] פיקטיביים, לעומת [illegible] המכסות, לרכב, לשעות [illegible] ההוצאות לשכתו.

לאחינו הצעיר — קיבוץ צבעון עלה והצלחו ✦ קיבוץ חריש

לקיבוץ צבעון ביום חגכם עלו והצליחו ✦ קיבוץ עין־השופט

לקיבוץ עברון ביום חג היובל מיטב הברכות והאיחולים להמשך שותפות פורה ומשגשג ● מוסד חינוכי אשרת

פרס יוצא למסע מדיני באירופה

יקיים שיחות בבריטניה, צרפת ובלגיה ● ייצא בפברואר לקהיר

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס יוצא הבוקר למסע בן שבוע בבריטניה, צרפת ובלגיה. הערב

יפגש עם ראש ממשלת בריטניה מרגרט תאצ'ר במעונה ברחוב דאונינג 10.
פרס ייפגש בלונדון גם עם מנהיגי הקהילה היהודית, עם

ביום ו' ימריא פרס לפריס, שם ייפגש עם הנשיא פרנסואה מיטראן, עם ראש הממשלה ז'אק שיראק ועם שר החוץ הצרפתי. ביום א' הבא ימשיך פרס לבריסל. הוא ייפגש שם

הממשלה ושר המשפטים. עוד נמסר כי פרס שוקל לבקר בקרוב בקהיר לשם דיונים על שיחות השליה במזה"ת.
בפגישה עם כתבי החוץ בישראל שהתקיימה אמש במשרד־החוץ אמר

צלצול מהיר

פרופ' אברהם פרידמן, נציב שירות המדינה לשעבר

ארדוף אשיג אחלק שלל

הסכם חשאי בעל תוקף משפטי, שחתמו המערך והליכ

יהודית שמחוני מגבע (משמאל) ציינה השבוע את יום הולדתה ה־85. לרגל המאורע ביקרה אצלה משלחת מנעמ"ת שרשמה אותה בספר הזהב של הקק"ל, וכן חברותיה לדרך – לילה בסביון מעין־חרוד (עומדת) בת 87 וחיה סלוצקי (מימין) אימו של מאיר עמית, בת ה־91.

להשתתף בוועידת שלום בינלאומית לאיזורנו, עליה, קודם כל, לכונן שלום עם ישראל.
(עתיים)

הכנסת אישרה הצעת חוק נגד הדלפות „שתוליך ח"כים לפוליגרף"

הצעת החוק של אמנון לין נועדה לאסור הדלפות מוועדת החוץ והבטחון שאינה סובלת מעודף מידע ■ ח"כים טענו שוועדת החו"ב אינה מדליפה ■ ח"כ גרנות: העיתונאים מפעילים שיקול דעת בפרסומים והחוק לא נועד אלא לסתום פיות האופוזיציה

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

הכנסת קיבלה אתמול בקריאה ראשונה הצעת חוק פרטית של אמנון לין (מערך) האוסרת על הדלפות כלשהן מדיוני ועדת החוץ והבטחון. נפלה הצעה דומה של רפאל איתן (התחיה), המוסיפה כי ניתן יהיה להעמיד לדין פלילי את המדליפים.

בעד הצעת לין הצביעו 23 ח"כים מהמערך, ליכוד, התחיה והסיעות הדתיות. נגד הצביעו 17 ח"כים מהמערך, שינוי וסיעות השמאל. בהצעת רפול תמכו שבעה עשר ח"כים מהליכוד, התחיה, הסיעות הדתיות ובודדים מהמערך, גם נגד הצביעו שבעה עשר ח"כים כולל איתן ושליטא מהליכוד, רבים מח"כי המערך, וכן „שינוי" וסיעות השמאל.

לדעת לין, רוה"מ ושרים לא מרוצים להועדת החו"ב על הנושאים רגישים, כיון שהם חוששים מהדלפות לעיתונות, כך נפגעת הדמוקרטיה הישראלית, שכן הכנסת, שהיא גם הרשות המבקרת, אינה מסוגלת לפקח על הרשות המבצעת, קרי הממשלה. לין סבור, כי אחת הסיבות העיקריות למכת "כים ההדלפות מוועדת החוץ והבטחון, היא היצר חסר הכיבוש של מספר ח"כים, להתחלק בסודות מדינה עם הציבור. גם התחרות העזה בין עיתוני ישראל, מביאה לפרסומן של יותר ויותר ידיעות סודיות בעתונות המקומית. מאחר שלין אינו מאמין כי הכנסת תצליח לגלות מיהו הח"כ המדליף סודות מדינה, אין הוא מציע בחוק שלו

(המשך בעמוד 14)

וייצמן מזמין את ערפאת לחייג לירושלים... 242338

מי שאומר שאש"ף מסכן את ישראל — מקשקש

מאת שלמה גלזר, כתב „על המשמר"

השרים עזר וייצמן, רעייתו ראומה, ויעקב צור התארחו אתמול במושבה כפר תבור. הם ביקרו בבית ספר למחוננים במקום, סיירו במפעל לאומנה ובמוזיאון המקומי לתולדות כפר תבור (מסחה).

בהשיבו לשאלות תלמידים בבית הספר החקלאי „כדורי" אמר וייצמן: אני מזמין את ערפאת לחייג לירושלים מספר 02־242338 (החלטת האו"ם) ולהפסיק את האש, ואז אני מוכן לשבת ולדבר איתו שלום. מי שאומר שאש"ף מסכן את בטחון ישראל, מצחיק אותי, זה באומן דיפלומטי — קישקוש.

חייבים לשבת עם הפלשתינים כדי למצוא פתרון לבעיה, ומה לעשות שמצרים ירדן והפלשתינים עצמם רואים באש"ף את נציגם?

פתרון מוצע, והוא לא פשוט, הוסיף וייצמן, הוא קונפדרציה ירדנית פלשתינאית בהסכמת ישראל. „בכלל כדאי לכולנו לזכור שעל שלום מדברים עם אויבים. ועם אויבים או שמדברים או שיורים. מי שלא עושה כלום חוטף טיל, אני מעדיף לדבר שלום."

לגבי הסורים ורמת הגולן המצב מסובך. בכל מקרה הגבול יעבור על רמת הגולן אמר השר. באשר למגזר הערבי אמר וייצמן כי הוא מאמין כי התוואי והכיוון שהוא וצוותו הלכו בו, הם כל כך נכונים שיורשיו בתפקיד ייאלצו להמשיך בו. קיים עיוות בתיקצוב המועצות המקומיות הערביות לעומת היהודיות אמר השר והדבר יתוקן. אני יודע שיצרתי אצל אזרחי ישראל הערבים תחושה שיש עם מי לדבר.

בהתייחסו לפרשת יפת אמר וייצמן, כי הוכח בכך, כי אפשר גם להרויח כסף בארץ מבלי להיות מנוול. 30 אלף דולר בחודש? אשתי היתה משתגעת אם הייתי מביא סכום כזה הביתה. היא לא היתה יודעת מה לעשות עם הכסף, סיים השר לקול צחוקם של התלמידים.

שר הקליטה יעקב צור אמר בהתייחסו לתקרית ה„אלימה בכנסת", כי ישראל צריכה לדבר עם האויבים בכל רמה ובכל הזדמנות וזאת איוולת וחוסר אחריות לאומית לנסות ולמנוע פגישות נוסח הלסינקי עם נציגי מעצמה עולמית כבריה"מ. בשיחות צריך כמובן לדרוש את יציאת יהודי בריה"מ.

צריך להפסיק את החרפה המתרחשת היום בוינה, שממנה מהגרים היהודים לארה"ב, לאחר שקיבלו ויזה ישראלית. חובה על ישראל לתבוע שמי שיוצא מבריה"מ בויזה ישראלית חייב לבוא לישראל. ויזה ישראלית אינה פיסת נייר קבע השר צור.

ראש המועצה כפר תבור חבר מיכה גולדמן העניק לשרים וייצמן וצור שי צנוע בצורת מגילת העצמאות חרוטה על מגן עץ מטעם כפר תבור החוגגת 50 שנה להווסדה.

„על המשמר"
עתון הפועלים המאוחדת
בטאון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 4־43360־3
שירות עט־דואר מען ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian)
2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833
Telex: 341652
סניפים: ירושלים, חיפה

אתני רונאל

קשיים במינוי מועמד ערבי לתפקיד מדיני

מאת קאסם זייד, כתב „על המשמר"

משרד החוץ מתקשה למצוא מועמד ערבי לתפקיד של נציגות ישראל בחו"ל. דוקטור מחמוד עבאסי, ששמו הוזכר כמועמד מועדף לתפקיד, שהיו איתו מגעים כל שהם לקבלת התפקיד.

ד"ר עבאסי הבהיר שאף אם יוצע לו התפקיד אין ברצונו לקבל. עבאסי נימק זאת בסיבות משפחתיות.

מצד שני אמר ד"ר עבאסי שאם פניה של הממשלה לשילוב ערביים לתפקידים מדיניים, עליה קודם כל לחשוב כיצד לשלבם בארץ ולא בחו"ל, זאת נוכח ההפלייה הנגרמת למאות המשכילים בארץ.

כתבנו מציין שחוגים המקורבים למשרד־החוץ פתחו במגעים עם משכילים ערבים, אולם משכילים אלה אינם נוטים, בשלב זה, לקבל את ההצעה. אומרים כי יתקשו להסביר את מדיניות הממשלה בחו"ל, והתנגדותה למשא ומתן עם אש"ף.

ד"ר יוסי ביילין, המנכ"ל המדיני של משרד החוץ אישר את הידיעה על ההחלטה למנות משכיל ערבי לתפקיד של ראש נציגות ישראלית בחו"ל. הוא הורה כי ההחלטה התקבלה כדי להעניק דימוי אחר לשרות החוץ הישראלי וכבוד לטעת בערביי ישראל שהם משתלבים בחיי

יעקב מאיוס למנוחות

מאת כתבנו יוסף גילת

בבית העלמין בקיבוץ גת, הובא למנוחות יעקב מאיוס, יושב־ראש המכון לשלום במזרח התיכון ומחבריו הוותיקים של הקיבוץ. בלוויה השתתפו חברים וידידים, בני משפחה, חברי הקיבוץ, חברי מפ"ם, חברים הארצי וחברים מקיבוצי הסביבה.

התרגשות מיוחדת עוררה השתתפותו של מנהיג התנועה ספדו: בשם הקיבוץ יוסף גילת; בשם מרכז מפ"ם נחום שורה; ובשם השלום בישראל מזכיר הוועד דן וישניצר. החברים צבי מרטון ויוסי דברים לזכרו.

*

יעקב מאיוס נולד ב־1912 בעיר גורה־זגוג בפולין, השומר־הצעיר ואחד הפעילים המרכזיים והמסורים בתנועה. בעיר הולדתו וברבות הימים חבר המועצה וההנהגה הראשית של חבר הנהגה עליונה עד עלייתו לארץ בשנת 1928: בארץ ציבורית מסועפת. עיקר שליחותו היתה בפעילות בתנועה למען כיהן כחבר הנשיאות כמזכיר ועד השלום. בשנים האחרונות המכון לשלום במזרח התיכון, וכן ייסד את הספריה על שם בקיבוץ גת. מטעם התנועה למען השלום השתתף בקונגרסים רבים של תנועת השלום במוסקווה, פקין, שטוקהולם, פריס אחרות. בכל תפקידיו זכה להערכה והוקרה. הניח אישה קיבוצים כרמיה ועין דור.

בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים על פטירתו של בעלי אבינו וסבינו היקר

מאיר מרבק ז"ל

ההלוויה תערך היום, יום רביעי, כ' בשבט תשמ"ז, 21.1.87, בשעה 2.00 בצהריים, בבית העלמין הישן חוף הכרמל חיפה.
תחבורה מיוחדת תצא ממשרדי החברה באקשטיין חיפה כביש מצהיר רח' מרדכי מקלף 23, בשעה 13.00 בצהרים.
המשפחה

שר ההגנה האיטלקי, ספדוליני:

חוסיין מצפה לחידוש היחסים בין בריה"מ לישראל ולכינוס ועידה בינ"ל

רבין בטקס הענקת תואר ד"ר כבוד לספדוליני: אנו גאים בך ■ ספדוליני: עלינו להיות מוכנים לטרור גרעיני

מאת דליה שחורי, פנחס ענברי, וורד לוי כתבי „על המשמר"

המלך חוסיין תומך בכינוס ועידה בין־לאומית למז"ת עם ישראל אך הוא סבור, כי כדי להבטיח את התהליך צריכים להיות יחסים דיפלומטיים בין ישראל ובריה"מ. דברים אלה מסר אתמול שר ההגנה של איטליה ג'ובני ספאדוליני לשר החוץ שמעון פרס, בעקבות ביקורו של המלך חוסיין בשבוע שעבר ברומא.

ספאדוליני, השוהה עתה בישראל, מסר לפרס עוד, כי בשיחתו עם המלך חוסיין הוא אישר את תמיכת איטליה בתוכנית החומש הכלכלית שלו לגדה המערבית. כן ציין בפניו, שגם שר החוץ של ישראל שמעון פרס תומך בה. ספאדוליני אמר למלך חוסיין כי תוכניתו היא „בסיס להתחלת דיאלוג אך אינה פתרון בפני עצמו".

ספאדוליני יוועד הבוקר בקונסוליה האיטלקית בירושלים עם קבוצה של אישים מן־השטחים ובהם תומכי אש"ף ותומכי ירדן. בין המוזמנים חיכמת אלמסרי משכם, רשאד שווא מעזה, מוסטפה נתשה מחברון, וד"ר סרי נוסייבה ממזרח ירושלים, ואחרים.

אחר כך יסעד ספאדוליני על שולחנו של אליאס פרייג' בבית לחם.

אתמול הוענק ד"ר כבוד מטעם אוניברסיטת ת"א לספאדוליני שהינו פרופסור להיסטוריה. בטקס החגיגי שנערך באוניברסיטה במעמד שר הבטחון, יצחק רבין, דיבר פרופ' מני נשיא האוניברסיטה בשבחו של ספאדוליני והעניק לו את תואר הכבוד.

פרופ' מני תיאר את שר ההגנה האיטלקי כמדינאי חשוב, הסטוריון נודע, לוחם אמיץ בטרור, ידיד נאמן של מדינת ישראל ושל העם היהודי. שר הבטחון יצחק רבין אמר כי התפטרותו של ספאדוליני מתפקידו בעקבות פרשת אקילה־לאורו מעידה על אופיו ועל עמדותיו האמיצות וכי בצעדו זה הוא אילץ את איטליה כולה לנקוט גישה חדשה כלפי הטרור הבינלאומי. „אנו מאוד מעריכים זאת. אנו גאים בך ושמחים על בואך לישראל יותר משהיינו שמחים על בואו של כל שר הגנה של ארץ אחרת", אמר רבין. במשך כמחצית השעה נשא פרופ' ספאדוליני נאום בגנות הטרור הבנלאומי. הוא עמד על הצורך הבוער בנקיטת יוזמה משותפת וגבוש אסטרטגיה חדשה למלחמה בטרור.

שר ההגנה האיטלקי אמר כי הוא מנצל את ההזדמנות לפנות אל כל מדינות העולם בקריאה לעשות מייד מאמץ משותף, וליצור מסגרות חדשות למערכת החוק הבנלאומי, מסגרות שיבטיחו, לדבריו, את תקינות היחסים הבנלאומים ויאפשרו מעבר בטוח של אנשים מארץ לארץ. „הטרור הגרעיני הוא אולי קרוב יותר ממה שאנו משערים" אמר פרופ' ספאדוליני. „על הקהילה הבנלאומית להיות מודעת לחומרת המצב ולספק לעצמה לאלתר אמצעי להגנה שיעמדו בפרובוקציות המכוונות לאיום".

ספאדוליני נושא דברים בטקס שבו הוענק לו תואר ד"ר כבוד באוניברסיטת ת"א (תצלום: ברוטמן)

הבית הלבן:

האיראנים אינם מצליחים להתקרב לבצרה; איבדו 20 אלף חיילים

כ־60 אלף חיילים אירנים תקועים בערוץ העיקרי של השאט אל עארב — בדרך לבצרה ■ הבית הלבן מעריך ש־10 אלפים עירקים נהרגו

ואשינגטון. הבית הלבן הביע אמש ספיקות לגבי טענותיה של איראן, כי כוחותיה מתקדמים לעבר נמל בצרה שבדרום־עירק. „האיראנים אינם קרובים היום יותר לבצרה ולכיבוש העיר, משהיו לפני שבוע ימים", אמר דובר הבית הלבן לעיתונאים.

פקידים במשרד ההגנה האמריקני, שביקשו לשמור על עילום שמם, אישרו אומנם את טענותיה של אירן, כי כוחותיה חצו את נהר יאסים, כ־10 ק"מ מזרחית לבצרה, בסוף השבוע שעבר. אולם הפקידים הדגישו, כי פעולה זו לא קירבה אותם לבצרה. עוד צויין, כי כוח של כשישים אלף חיילים איראניים לא הצליח לחצות את הערוץ העיקרי של שאט אל ערב, על מנת להתקרב יותר לעיר.

מצד אחר מסרו פקידים אמריקניים אחרים, כי אלפי אנשים נמלטו מבצרה, העיר השניה בגודלה בעירק, כדי להימלט מן ההפגזות האיראניות. עם זאת אין ראיות לפינוי המוני של העיר.

כיום מסרו מומחים בפנטגון, כי כעשרים אלף איראניים נהרגו, ובמספר זה נפצעו, מאז תחילת המתקפה האיראנית לעבר בצרה ב־24 בדצמבר. לדברי הפקידים

הרדיו מסר, כי 7 חטיבות עירקיות הוכו קשות בפעולה זו. „מערבית לנהר יאסים, עשרה ק"מ מזרחית לבצרה.

מטוסים איראניים גם הפציצו מטרות כלכליות וצבאיות בערים הכורדיות קויסאנג'ק וקארה־טאפה שבצפון־עירק. קודם לכן, בשעות הבוקר המוקדמות שיגרה איראן טיל קרקע־קרקע לבגדד, בירת עירק. בהודעה מטעם „המשמרות המהפכניים" נאמר, כי הטיל כוון לעבר מרכז מפלגת הבעת'ת השלטת בעירק, בתגובה על התקפות אוויר עירקיות על איזורים אזרחיים באיראן.

דובר צבאי בבגדד מסר, כי הטיל הרג או פצע מספר אזרחים, אולם הוא לא מסר נתונים מדוייקים על מספר הנפגעים, או על מקום פגיעתו המדוייק של הטיל.

סוכנות הידיעות האיראנית הממלכתית „אירנה" מסרה, כי יותר מאלף ומאה אזרחים איראניים נהרגו ויותר מאלפיים ושלוש מאות נפצעו בהפצצות אוויר עירקיות מאז 9 בינואר. כאשר פתחה איראן במיתקפת „קרבלה 5" בחזית הדרומית.

עוד מסרה „אירנה", כי מטוסים עירקיים תקפו איזורי מגורים באיספהאן 16 פעמים מאז 9 בינואר. הרגו יותר ממאה בני אדם. פצעו יותר

מפקד חה"א: חיל האוויר העיראקי מהווה איום משמעותי

מאת אבי בניהו כתבנו הצבאי

מפקד חיל האוויר האלוף עמוס לפידות אומר כי חיל האוויר העיראקי הצובר נסיון במלחמת המפרץ מהווה איום פוטנציאלי על מדינת ישראל. „אם עירק תרצה להצטרף למלחמה נגד ישראל נשתדל לתקוף אותה כבר בדרך לחזית", אמר האלוף לפידות שדיבר אתמול בסיום כנס של הנספחים הצבאיים והאוויריים הזרים המשרתים בישראל. קהיליית הנספחים היתה אתמול אורחת חיל האוויר ומערך הנ"מ. הם שמעו סקירות מפי מפקד החיל וקצינים בכירים.

הם צפו באמצעי לחימה ובעזרי לימוד וחזו בתצוגת ירי תותחי נ"מ אל מטרה אווירית שנגררה על־ידי מטוס קרב. מפקד חיל האוויר אמר כי במלחמה המתמשכת בין עיראק לאירן מפעילים העיראקים את חיל האוויר באופן מסיבי לעומת חיל האוויר האיראני הסובל ממגבלות אוויריות בולטות, בין היתר בשל מחסור בחלקי חילוף. „לחיל האוויר העירקי יש יכולת אווירית טובה יותר, בעיקר בכושרו לפעול מרדיוס פעולה גדול, כדי להפציץ בעומק שיטחה".

בעבר נזקקו העיראקים לבסיסים קדמיים לחניות ביניים ולתדלוק, כעת פחות" אמר האלוף לפידות.

הוא אמר כי סוריה עומדת לקלוט בקרוב מטוסי קרב מתקדמים מדגם „מיג־29". כניסת המטוס הזה לסדר הכוח האווירי הסורי תהווה שינוי איכותי עבור הסורים. ה„מיג 29" שווה במעטפת הביצועים שלו ל"F־15" ובהתכונותיו אפילו ל"F־18". חיל האוויר לומד את המטוס ואת ביצועיו ואני מקווה שתפותח טקטיקה ויכולת לעמוד מולו", אמר מפקד חיל האוויר. הוא אישר גם כי עיראק קיבלה באחרונה טייסת „מיג 29". „קיבלנו זאת בהפתעה, לא ציפינו להגעת מטוס זה לעיראק כבר עתה".

בהתייחסו לפעולות חיל האוויר בלבנון אמר מפקד חיל האוויר, כי מאז קירבו הסורים את טילי הקרקע אוויר, לבקעת הלבנון נשאר המצב יציב ואין כל סימן להידרדרות. „הטילים לא הגבילו את פעולות חיל האוויר בלבנון, אנו טסים שם כמו לפני הנסיגה, אבל צריך לנהוג במשנה זהירות מול הטילים. כשחיל האוויר רצה לתקוף שם — הוא עשה זאת בהצלחה", אמר לפידות.

כתבנו הצבאי מעיר כי בעבר התבטאו ראשי צה"ל וחיל האוויר בנושא זה ואמרו כי הטילים שהציבה סוריה מגבילים את יכולת איסוף המודיעין והפעולה האווירית החופשית בלבנון.

הסתה אנטישמית מצד הימין הביאה קץ לשביתות בצרפת

מאת ארנון יפה, כתבנו בצרפת

פריז.— חוגי שלטון הימין פתחו במערכת השמצות בנוסח אנטישמי נגד הנרי קרזוקי, מזכיר איגוד הפועלים הקומוניסטי ס.ג.ט.

קרזוקי, בן למשפחה יהודית בפולין, שגדל ברובע המהגרים היהודיים בלוויל בפריס, מתואר כ„מהגר יהודי פולני" עם נאמנות מפוקפקת לצרפת.

עורכת השבועון „לה פיגרו מגזין" תקפה אותו אישית בראיון ברדיו „אירופה אחת", כ„צרפתי על הנייר בלבד". היא אמרה, כי כמהגר שזכה בחסד מצרפת אין לו זכות למתוח ביקורת על מדיניותה.

בהפגנת מפלגת השלטון ר.פ.ר נגד השובתים, שאגו החנוונים „קרזוקי, חזור לפולין" ושרפו דחליל בצלמו. לצידם קראו חסידי לה פן סיסמאות כמו „קרזוקי, אל התנורים".

חוגים יהודיים הביעו חשש, כי שילטון הימין חותר לעורר רגשות לאומניים ואנטישמיים נגד מי שמופיע כמנהיג השביתות. „לה מטאן" כתב, כי חוגי הימין שולפים מן המגירות את טלאי המגן דוד.

דווקא יהודים יוצאי פולין, שזכו פה לאזרחות אחרי המלחמה, כמו קרזוקי, רואים עצמם צרפתים לכל דבר. קרזוקי לחם ביחידת המהגרים יהודיים תחת פיקוד הארמני מונישאן שחוללה מעשי גבורה במחתרת נגד הכיבוש הנאצי. הוא נעצר ונישלח לבוכנוואלד.

הוא עצמו נידהם מהתקפות נגדו וכמעט בכה ברדיו „אירופה אחת". בקול רועד אמר, כי לחם למען צרפת, אביו נרצח באושוויץ.

באווירה עכורה זו נסתיימו השביתות. פועלי הרכבות, חשמל, מטרו, ששיתקו את צרפת חזרו לעבודה במהירות. אך שיראתם עוד לא הוכרו במנצח, רוח המרי לא שככה.

גרוסמן: קנוניה בין העבודה לליכוד, לעקיפת הכנסת בבחירת המבקר

מאת יצחק שור כתבנו בכנסת

יו"ר סיעת מפ"ם הח"כ חייקה גרוסמן האשימה את יו"ר סיעת המערך רפי אררי בקנוניה אנטי־דמוקרטית עם הליכוד בדבר בחירת מועמד מוסכם על שתי הסיעות הגדולות לתפקיד מבקר המדינה. אף כי קודם לכן ביקש את תמיכת מפ"ם במועמדות יעקב ניצן לתפקיד זה.

לדברי ח"כ גרוסמן קיים הסכם בין המערך לליכוד כי השרים נסים ושחל יבחרו במועמד לתפקיד המבקר. עיסקה זו היא צעד אנטי־דמוקרטי המנטרל את הכנסת מתפקידה החוקי. הנגינה על מיתר הסולידריות בין המערך למפ"ם היתה נגינה מזויפת.

יו"ר הוועדה לבקורת המדינה דוד ליבאי שלח מכתב מחאה לראש הממשלה ולממלא מקומו על כך שהטילו על שני שרים להביא מועמד מוסכם ללא שיתוף נציגים של ועדת הכנסת. תפקיד הבחירה מוטל על הכנסת ולא על הממשלה — אמר ליבאי. דברים דומים אמר גם יו"ר ועדת הכנסת מיכה רייסר.

„מהעם היהודי למדנו לא לשכוח ולא לסלוח"

מאת יצחק שור כתבנו בכנסת

הגב' בונאפיני הודתה אתמול לח"כ גרוסמן ולמפ"ם אשר איפשרו לה לבוא מארצה ולספר על 30 אלף בנים ובנות נעדרים, שעונו ונרצחו. מתוך רשימה ארוכה של העומדים בראש הרוצחים 9 בלבד נשפטו, ורק על 4 נגזר „מאסר עולם". שאותו הם מרצים בוילות עם בריכות שחייה.

גם עלייתו של הנשיא אלפונסין לשלטון, והפיכת ארגנטינה לדמוקרטיה לא שיפרה את גורל יקיריהן.

הגב' בונאפיני הצהירה כי את הכוח למאבקן, הן שואבות מבניהן האמיצים. היא קראה לח"כים שיעוררו את דעת הקהל בישראל ויפעלו למענן „מהעם היהודי למדנו לא לסלוח ולא לשכוח" — אמרה.

ח"כ חייקה גרוסמן, העומדת בקשר עם ארגון „אמהות כיכר מאיו" מאז ביקורה בארגנטינה, אמרה, שהעם היהודי שעבר את זוועות השואה, אסור לו לשכוח, ומדינת ישראל, המהווה באחרונה כבעלת ברית למשטרים אפלים כמו משטרו של סומוסה ופינושה, חייבת לעזור להן.

„מדינת ישראל, אמרה ח"כ גרוסמן, צריכה להיות מזוהה עם משטרים הומניים, שלא מפגינים אדישות מול מעשי זוועות כאלה וחייבת לעזור לאמהות ולהוציא לאור את הצדק".

בתצלום: מימין מזכירת הארגון בונפיני, ח"כ גרוסמן והוואנשת דיה פרגמנט (תצלום: ישראלי)

כוח צה"ל הרג 3 מחבלים סמוך למנרה: „נמנע פיגוע גדול בצפון"

המחבלים נשאו עימם מטען חבלה גדול, 4 טילי לאו, רימונים ואקרחים ■ מראשית דצמבר נהרגו 12 מחבלים ב־5 היתקלויות – עדות להגברת פעילותו של צה"ל בתוך רצועת הבטחון כפי שהצהיר רבין לא מכבר

מאת יהודה צור
כתב „על המשמר"

כח צה"ל הרג אתמול לפנות בוקר של זה מחבלים שיצאו בתוך רצועת הבטחון באיזור הכפר מרקבה בתוך רצועת הבטחון כק"מ וחצי מצפון לקיבוץ מנרה.

ההיתקלות עם המחבלים אירעה סמוך לשעה 1 אחר חצות, כאשר כוח של צה"ל הבחין בחוליית מחבלים הנע בערוץ. לאחר שנורו פצצות תאורה נפתחה אש לעבר חוליית המחבלים. בסריקות שנערכו לאחר מכן נמצאו גופותיהם של שלושה מחבלים ולידם רובי קלצ'ניקוב, תחמושת ומטען חבלה במשקל 30 ק"ג, 4 טילי לאו, עשרה רימונים, ואקרחים.

המחבלים היו לבושים אזרחית ועליהם חגורים. גורמים צבאיים מסרו לכתבנו שלהערכתם נמנע פיגוע גדול נגד יישוב בשטח ישראל, או כוחות צה"ל וצד"ל שבתוך רצועת הבטחון.

מראשית דצמבר נהרגו בתוך רצועת הבטחון כתריסר מחבלים על־ידי כוחות צה"ל — בחמש היתקלויות.

ב־10 בדצמבר נהרגו 2 מחבלים לא הרחק מהמקום בו אירעה אתמול ההיתקלות. יש לציין שיום לפני כן הרגו כוחות צה"ל ארבעה מחבלים על גבול רצועת הבטחון.

גורמים צבאיים מציינים שאין וודאות עדיין באשר למקום יציאתם של המחבלים.

גורמים צבאיים מסרו לכתבנו שצה"ל וצד"ל נוקטים שורה ארוכה של פעולות יזומות ומגוונות, כדי לסכל כל נסיון של פיגוע בתוך רצועת הביטחון נגד יישובים בישראל. חיסולם של שבעה מחבלים בתוך יממה מהווה המחשה להחלטה לסייע לצד"ל באופן נמרץ יותר לאחר ההתקפות הרבות בחודשים שחלפו.

רבין נפגש עם נציגי האוניברסיטאות בגדה; תחם האסור והמותר בהפגנות

מאת פנחס ענברי, כתב „על המשמר"

שר הבטחון יצחק רבין נועד אתמול בשכם בפגישה ראשונה מסוגה עם נציגי האוניברסיטאות הגדולות בגדה המערבית. השתתפו בפגישה נציגי חמש אוניברסיטאות — שני נציגים מכל אוניברסיטה. הפגישה היתה בבנייני המינהל האזרחי בשכם, והתקיימה בדלתיים סגורות.

לכתב „על המשמר" נודע, כי שר הבטחון ניסה לתחום את המותר והאסור בהפגנות הסטודנטים באוניברסיטאות. הוא אמר, כי ישראל לא תתערב למנוע הצהרות פוליטיות שלא יקדינו התססה־הסתה. לפיכך על האוניברסיטאות להמנע מלהזמין עיתונות להצהרות כאלה, ולא להציג סיסמאות בזכות המאבק המזויין. ישראל לא תרשה למשל עצרת כמו זו שהתקיימה באוניברסיטת ביר זית לפני יותר משבוע, ובה הניפו סיסמאות בזכות המאבק המזויין, והציגו לפני העיתונות תהלוכת לפידים לאומנית.

הוא לא הזכיר את ענין הנפת דגל פלשתין. אבל כתבנו מעיר כי על־פי הנסיון מעצרות שנערכו אחרי מהומות דמים באוניברסיטת בר זית, ישראל עשויה שלא להתערב בעצרות שקטות וסגורות, אפילו יונפו בהן דגלי פלשתין.

כתבנו מעיר עוד, כי זה זמן רב לא נועד שר הבטחון עם נציגים של מגזר שלם מהגדה המערבית.

לאחר נאומו של המלך חוסין הוא נועד עם קבוצה דומה של תעשיינים, אבל הוא לא הצליח להקים בעקבות הפגישה לשכת תעשיינים כפי שביקש לעשות. בפגישת נציגי האוניברסיטאות השתתפו גם חברים במועצה להשכלה גבוהה המקורבת לאש"ף.

לאחר הפגישה התקבל רבין אצל נציגי עירית שכם וגם הפגישה הזאת היתה סגורה בפני עיתונאים.

לכתבנו נודע כי העיריה נמנעה מלדון בנושאים פוליטיים, והציגה לפני השר כמה בקשות בענינים מוניציפליים.

שמיר נוגע קצת ברוח — בסיאנס התגלה שרה"מ מסוגל גם... לדבר

שמיר בפגישתו עם הסופרים, לבוש סוודר לשם האוירה „הבלתי־פורמלית". (תצלום: יעק סער/לע"מ)

מאת דליה שחורי

במיפגש סופרים ראשון שקיים שלשום בלילה בביתו ראש הממשלה יצחק שמיר, במשך שלוש שעות, הוא התבטא כפעם הראשונה נגד הסגנון הוולגארי המאפיין לעתים את החיים הפוליטיים בארץ, בעיקר במפלגתו שלו. מבלי לנקוב בכתובת מסויימת, אמר שמיר: „אנחנו מדברים תמיד על הצורך בשלום עם שכנינו. אני חושב גם על השלום בתוכנו. לזרא לי סגנון החרפות והגידופים, שמפורר אותנו עוד יותר".

בבית שמיר התכנסו 15 סופרים: שולמית לפיד, שהיא גם יושבת ראש אגודת הסופרים, משה שמיר, נתן יונתן, נעמי פרנקל, אהרון מגד, מרדכי הורביץ, דליה רביקוביץ, חנוך ברטוב, חיים גורי, דוד שחר, ש. שפרה, חיים נגיד, בת שבע שריף, בנימין גלאי ואהרון אמיר.

המיפגש אורגן בחודש האחרון, ביוזמת שמיר עצמו, כנראה בעקבות פגישות עם סופרים שקיים שמעון פרס. בזימון הסופרים טיפל סגן היועץ לענייני תקשורת יוסי אחימאיר. בפגישה נכחו גם, מחמת העניין המיוחד שבה, מזכיר הממשלה אליקים רובינשטיין, היועץ לענייני תקשורת אבי פזנר, היועץ המדיני אריה מקל ויוסי אחימאיר. סופרים שהוזמנו ולא באו הם יצחק שלו וחיים באר, מפאת מחלה, יהודה עמיחי השוהה בחו"ל, סמי מיכאל, א.ב. יהושע ויהושע קנז, בגלל התחייבויות קודמות ויורם קניוק שאמר כי לא השתתף במיפגש הסופרים עם פרס, כהיותו ראש ממשלה, ולא ישתתף גם עתה. עמוס עוז, שנמנה עם הסופרים שקראו להקמת ממשלת האחדות הלאומית, לא הוזמן. נמסר, כי בקרוב יבקר ראש הממשלה בערד וייפגש עמו שם.

באווירה לא פורמלית, - שמיר בסוודר ורעייתו שולמית טורחת באירוח, השמיעה שולמית לפיד דברי פתיחה. נתן יונתן דיבר על התפוררות סולידריות הלאומית. צריך לתת לספרות את המקום הראוי לה, אמר. משה שמיר הזכיר את הפגישה הראשונה של דוד בן גוריון עם הסופרים ב־1940. מבין משתתפי אותה פגישה, אמר שמיר, נותרו בחיים שלושה: חיים גורי, בנימין גלאי ואנוכי.

משה שמיר אמר, כי השאלה העיקרית היום היא האם הציונות נגמרה או לא. הוא המשיל את המצב במדינה מבחינה זו לבן הקיבוץ, שנאבק בגלי הנהר בקנדה, כדי להגיע לארה"ב.

ראש הממשלה התערב בשלב זה ואמר, כי הסופרים צריכים להשפיע בכיוון שאנו רוצים בו, שכן הביטוי של הסופר חזק יותר מכל הצהרות הפוליטיקאים. „איננו חסרים סיסמאות", אמר שמיר, „אנו חסרים ערכים יסודיים, לא פוליטיים, שצריכים להיות משותפים לכל העם. את זה צריכה לתת הספרות".

נעמי פרנקל אמרה, כי עלינו להילחם בשימוש לא נכון במלים ובמינוחים. „קפקא", אמרה, „תיאר פעם אדם שנהפך לחרק מבלי שחש בכך. כואב לי להיות חרק כזה".

אהרון מגד העלה את פרשת משלוחי הנשק לאירן. הוא שאל מדוע שמיר ופרס טענו כי משלוחי הנשק היו „חובה מוסרית" של ישראל. כן שאל מדוע ישראל פוסלת מראש מו"מ עם אש"ף. בעניין הנשק לאיראן השיב שמיר: כי זה היה מקרה יוצא מן הכלל המצדיק את הכלל. ישראל כבר אינה מוכרת היום נשק לאיראן, אך הקמת התעשיה הבטחונית מחייבת גם מכירת נשק. „הקמנו את התעשיה הבטחונית לא כדי לעשות עסק אלא כדי להשיג נשק", אמר שמיר. „עד היום אני זוכר את ההשפלה, כשמשה שרת חיזר על הפתחים כדי להשיג נשק".

שמיר הפליג בחשיבות משלוחי הנשק לאירן מבחינת שיתוף הפעולה האסטרטגי עם ארה"ב. עוד אמר, כי כמות הנשק שישראל מכרה לאירן, לפי בקשת ארה"ב, לא היה בה כדי להשפיע על גורל המלחמה או אפילו על גורל חומייני. „עשינו את חשבון הנזק", אמר שמיר, „הנשק ששלחנו היה מאריך את המלחמה אולי ביום־יומיים".

שמיר שלל, כצפוי, כאורח מוחלט מו"מ אפשרי עם אש"ף: „יש הבדל גדול בין אש"ף ובין המדינה הערבית הקיצונית ביותר", אמר. „סוריה ועירק שואפות גם להתקיים, ואילו לאש"ף רק מטרה אחת: להשמיד אותנו".

חנוך ברטוב אמר, כי הוא היה ועדיין הינו בעד ממשלת האחדות הלאומית. „בתקופתך כראש ממשלה תרמת לשינוי הלוך הרוח הלאומי, וגם מי שחולק על עמדותיך צריך להודות לך על כך", שיבח ברטוב את שמיר.

בסיכום המיפגש אמר שמיר, כי למד ממנו הרבה וכי לא תהיה זו הפגישה האחרונה. הוא אמר כי אין קיפאון בשלום ובהתייחסו לירדן ציין: „חוסיין עדיין לא ידיד, אבל היחסים עם ירדן הרבה יותר טובים מכפי שהיו לפני שנתיים־שלוש ואני מקווה, כי בעוד שנתיים־שלוש הם יהיו עוד יותר טובים".

בתום הפגישה הביע אהרון אמיר התפעלות מכך ששמיר הירבה לדבר. „נו, אנחנו רואים ששמיר יודע לדבר. הוא לא תמיד שותק". אמר. שמיר: „אני שותק רק בדברים שהשתיקה יפה להם".

אנשים ואירועים

המושתלת המשולשת הראשונה בעולם דווינית תומפסון (31) שקיבלה לפני חודש, לב, כבד וריאות חדשים בניתוח בן 7 שעות בבית חולים באנגליה, שמחה ומאושרת עם בעלה טוח [illegible] מיורקשייר. (צילום א.פ.)

מסורבת העלייה אינה מיימן הוטסה לטיפול רפואי בארה"ב

וושינגטון.— אשת מסורב עליה באה אתמול לוושינגטון, כדי [illegible] טיפול במחלת הסרטן בה לקתה, ואמרה כי היא רוצה להילחם למען אלה [illegible] מאפשרים להם לצאת מבריה"מ.

„אני רוצה לעזור לכל האנשים שנשארו מאחורי", אמרה אינה [illegible] הסובלת מסרטן בעורף.

מיימן, רעייתו של מסורב העליה פרופ' נחום מיימן, באה לוושינגטון בטיסה ממוסקווה.

בעלה נחום, מתימטיקאי בן 75, שהיה יחד עם אנדריי סחארוב [illegible] המייסדים של קבוצה שעקבה אחר כיבוד הסכמי הלסינקי [illegible] בשנות ה־70, לא הורשה עד כה להגר. השלטונות טוענים, כי הוא יודע [illegible] מדיניים, בשל מחקרים מדעיים שערך לפני יותר מ־30 שנה.

אינה בת ה־53, מורה לאנגלית, אמרה כי חשה גלמודה בלי בעלה [illegible] שקיבלה היתר־יציאה לשנה אחת, ותאושפז בבית החולים של אוניברסיטת ג'ורג' טאון בוושינגטון.

היא ירדה מהמטוס על כסא גלגלים, ונתקבלה על־ידי אישים [illegible] למען זכויות האדם ועל־ידי חברי קונגרס ופקידי מימשל.

אתמול חתמו 40 סינטורים אמריקנים על איגרת למנהיג [illegible] גורבאצ'וב, בה קראו לו להחיש את הליכי ההיענות לבקשת הגירה [illegible] מתנגדי משטר, בני זוג שהופרדו, וחולי סרטן.

נציגים שגרירות קנדה במוסקווה ביקרו אצל המתימטיקאי [illegible] אלכסנדר יופה, השובת רעב מאז ה־8 בינואר במחאה על סירוב [illegible] הסובייטים להתיר את עלייתם ארצה של בנו, כלתו לילדתם. [illegible] שר החוץ הקנדי, ג'ו קלארק.

שלטונות בריה"מ מתכוונים לשנות בעתיד הקרוב את מדיניותם [illegible] ההגירה, ולהגדיל במידה ניכרת את מספר אשרות ההגירה [illegible] לאזרחים סובייטיים מסר סגן שר החוץ הבריטי טימותי רנטון.

הבטחה זו ניתנה על־ידי פקיד סובייטי בכיר, יורי קאשלב [illegible] יחסים הומאניטריים ותרבותיים. מסר רנטון בשובו מביקור במוסקווה.

רנטון אמר, כי קאשלב הבטיח שהשינויים בתקנות ההגירה [illegible] בתוקפם זמן רב, וכי הפרטים יפורסמו בקרוב.

רנטון נפגש בעת ביקורו עם מסורב־העלייה פרופסור אלכסנדר [illegible] יכול היה לדבר באופן חופשי במשך שעה בטלוויזיה הסובייטית.

בארישניקוב הוזמן לרקוד בבריה"מ — 13 שנה לאחר עריקתו

ניו־יורק.— כוכב הבלט מיכאיל בארישניקוב, שערק מבריה"מ [illegible] הוזמן לרקוד בתיאטרון „בולשוי" במוסקווה.

בארישניקוב, המנהל האמנותי של להקת הבלט האמריקנית [illegible] נפגש עם מנהל להקת „בולשוי" יורי גריגורוביץ', שאמר כי [illegible] שלטונות בריה"מ להזמין את בארישניקוב לרקוד בבולשוי [illegible]

התקציב נשאר כיתה

אין כסף! (צילום: ויקי כהן)

הזרוע הארוכה, המנצחת

מאת חדווה פרומקין

אני משחזרת את הרגעים בהם הייתי אמורה להחליט על בחירת מקצוע. תחום ההוראה היה מוקצה מחמת מיאוס. נזכרתי ברגעים בהם הייתי תלמידה, ושללתי את האפשרות. העדפתי את מבטח החינוך המשלים. עבר זמן, הבנתי שסיבת הסירוב דווקא אמורה להיות הסיבה להתמודד עם ההוראה. אבן ניסיתי.

אני מורה: בשנים הראשונות מצאתי את עצמי חוזרת על אותן שגיאות שעשו מוריי. כלפיי נהגו כפי שנהגתי אני בהיותי תלמידה: הרבה חוצפה, התנגדות, קרירות וזלזול. כך נראו פני הדברים. התעייפתי. הבטחתי לדעת שהדרך נוגדת לאופיי אינה מתאימה לאישיותי.

כפר עליי מולי ועברתי לבית־ספר אחר, תחת פיקוח אחר (ביה"ס בו עבדתי נסגר) ו... צרו עיני. גם אם אני חוטאת ביומרנות וגליצה, זו אכן הכוונה. אינני מכירה ביטוי חזק יותר שיבטא את התחושה של אותם רגעים בהם נוכחתי לדעת, שיש אנשים המשכבים אחרת, ועולם החינוך בשבילם הוא אכן ייעוד — הלכה למעשה. ולא סתם מלה נאה שאין כיסוי מאחוריה. נשאלתי פעם, מאחד הביקורים שנערכו בבית־ספרנו (ביקורים רבים עקב מקוריותו של בית־הספר) מהי משאלתי כמורה. עניתי: „לספר שאני מורה (בכל מסגרת שהיא) ולחוש גאווה. לדעת שאני חלק ממערכת חינוכית נבירה ומורכבת, שתפקידה לעצב פני דור, ובמקביל לחוש חוסר־גאווה — זהו תסכול עצום.

מתוך אמונה ומתוך בחירה

אני עומדת במצבים בהם עליי להגן על הדימוי שלי כמורה. להצדיק ולספר שלא ניקשתי להיות מורה כי יכולתי לשלב בכך גם את האמהות שלי. לא מפני שהעבודה מתחילה ב־8:00 ומסתיימת ב־12:00. גם אם יש אדם שאכן בחר במקצוע מתוך שיקול זה, עליו להכין, במוקדם או במאוחר, שאכן טעה טעות חמורה.

מתוך אמונה ומתוך בחירה, אני מגיעה הרבה לפני הישמע הצלצול ויוצאת הרבה אחריו. מתוך אמונה, שמורה טוב אינו מורה שלמגין יידע ומטיל מרות מכוח הסמכות שניתנה לו, ומתוך אמונה, שמורה צריך לגלות אכפתיות, מעורבות, רגישות ופתיחות. את אלה, גם עם דמיון רב, אי־אפשר להוכיח בארבע שעות עבודה.

תלמידה בבית־ספרנו נשאלה (שוב, על־ידי אחד המבקרים) מהו מורה בשבילה, והשיבה: „מורה הוא אדם שמורה, מראה לנו את הדרך"... אין, לדעתי, הגדרה יפה מזו. הגדרה זו טומנת בחובה עולם ומלואו, את החיים עצמם על כל מכלוליהם. לא רק חשבון, היסטוריה, תנ"ך וכו'. אין דרך אחת בלבד. הדרכים רבות ומגוונות, ומתפקידי, כמורה, להראות, לפתוח אפשרויות בחירה, ואלוהים עדי האמונה הזאת נותנת הרבה כוח לבצע, על כל השאלות, ההתלבטויות והקשיים, לחשוף ילד לכל הגירויים הקיימים ולגירויים הנוצרים במודע ושלא במודע תוך כדי תהליך הלמידה — זו משימה קשה. מי שמאמין שילד הוא פרט, ולפני שקראו לו „תלמיד" נתנו לו שם והוא בן־אדם כמוני וכמוך, חייב להיות ער לצרכיו, כישוריו, יכולתו, רמתו ורגשותיו. אי־אפשר ואסור אחרת. אם אני מאמינה בדמוקרטיה, בפתיחות, אני צריכה לעשות דמוקרטיה רגע רגע, שעה שעה.

לשכנע, לא להעניש

לא אעניש ילד שסרח, בהעתקת פרק בתנ"ך, בסילוק מחוץ לכתלי הכתה, או במכתב להורה. לא אושיב אותו בפינה ולא „אמסמר" אותו לכסא. מתפקידי לעניין אותו ולעורר בו את החשק לעשות וליצור. אסור לי לחשוב במקומו גם אם המחיר הוא פרק נוסף בתנ"ך, עליי לדאוג שירצה להכין שיעורי־בית ולא אשתמש ב„שוט" של הוריו לשם כך. אין לי הזכות להטיל את האחריות על ההורים. ולהתנער מכך. עליי לשכנע אותו ואת הוריו, שגם בלי בחינה אני יודעת את רמתו.

אינני מעוניינת להיות גורם טראומתי בחייו של ילד. אני אמורה לבנות, לעזור בעיצוב, ולא להרוס. כפייה וריכוי גורמים להרס ולהשפלה. איני רוצה להיות מאיימת. אני רוצה להיות תומכת, אוהדת, מקבלת, כי אני רוצה לקבל בוגר תומך, אוהד ומקבל, פתוח ורגיש.

האיכפתיות והרגישות תופסים מקום חשוב ביחס למקום בו אתה חי — בית־הספר. אכן, פשוטו כמשמעו, זהו בית של ספר. אך כדי שהילד ירצה לפתוח את הספר, חשוב לפתוח אותו בפניו. לא לסגור אותו על מנעול ובריח. צריך לשים אותו בחוץ כחלק מהגירויים. לפרוש שטיחים, לתלות עציצים, לנקות אבק מהמדפים... להרגיש בבית. וכשלמורה אכפת, אכפת גם לילד!

כדי להביא לידי תפיסה חינוכית כזו העבודה רבה. הפסקתי לספור את השעות מעבר ל־24. ברור לי שהדברים צריכים להעשות, והם נעשים.

נכון, אפשר לשחק „ראש קטן", להלעיט מידע שנשכח מאליו ולצאת בגיל 49 לפנסיה. גם אז יוצאים שחוקים לחלוטין! אני התפשרתי על הכמות (מספר השנים בהם אעבוד בהוראה) אבל לא על האיכות. הפסקתי לצפות למשכורת גבוהה יותר, צודקת יותר, או לדימוי חיובי ותומך מהסביבה הקרובה־רחוקה. הפסקתי להתנצח ולהסביר. ה„בפנים" מדבר. אך הפה שותק.

ימשיכו לדבר עם „למעלה" על שיטות חדישות ועל אוטונומיה בחינוך. יטיפו לחינוך לדמוקרטיה וימשיכו להתעלם מצרכיהם ומרגשותיהם של ה„ביצועיסטים". לי ולחברותי לצוות, הייעוד (גם כאשר השומעים מלה זו מעלים בת־שחוק על שפתותיהם) הוא תורה שלמה -- החיים עצמם.

אך אין לי ספק לרגע — כל זה לא יימשך עוד הרבה זמן. זרועה של המערכת ארוכה ארוכה, והיא מנצחת. ידה על העליונה. היא מקצצת, מרפה ידיים, ונגדה — האמינו לי — לא נותר בי כוח.

הכותבת היא מורה־מחנכת בבית־הספר היסודי „מאיר" בבת־ים

„הם יקצצו, ירפו ידיים — ונגדם לא נותר בי כוח" ■ מחנכת כיתת־יסוד מדברת, אחרי ש„הבפנים" דיבר והפה שתק

נבון מחכה לכנסת

יש הטוענים כי שר החינוך והתרבות לא היה תקיף דיו בהתנגדותו לקיצוצים במשרדו. עתה הוא ממתין שהכנסת „תציל" אותו ■ יש הסבורים כי הקיצוצים יביאו לייעול המערכת

מאת רונית מורגנשטרן

בישראל '87 מערכת הערכים היא כזאת, שקל הרבה יותר לקצץ בשירותי הרפואה, החינוך והתרבות מאשר בפנסיה של יפת. למשל... יש האומרים, ששר החינוך, יצחק נבון, לא היה תקיף מספיק בהתנגדותו לקיצוצים במשרדו.

אחרים, גם מתוך מערכת החינוך, סבורים שזו הזדמנות למערכת לייעל את עצמה: היום, למשל, מקבלים בתי־הספר תקציבים לפי מספר התלמידים בבית־הספר, מבלי להתייחס לדרישות בית־הספר על פי אופיו וצרכיו המיוחדים. התוצאה — יש בתי־ספר, שמחזיקים כספים עודפים בניירות־ערך, ואחרים נחנקים בתקציב „הקטן עליהם בכמה מספרים" בהשוואה לצרכיהם. אתמול נודע, שהעדפת מוסדות חינוך דתיים גורמת לבזבוז מיליוני שקלים.

מערכת החינוך סוערת שוב, וצפויה כנראה לעיצומים והשבתות בקרוב. זאת על פי הרוחות המנשבות בהסתדרות המורים, שכבר פתחה בשביתות מחאה, והלומדת את נושא הקיצוצים והמאבק בו. הפעם, מקורות בהסתדרות המורים, ילך הציבור אתם.

נייר־עבודה שהוכן על־ידי מנכ"ל משרד החינוך והתרבות, שמשון שושני, קובע שלמעלה מ־2000 מורים יפוטרו בעקבות הקיצוצים. וזאת לאחר שכבר פוטרו 4000 מורים בשנתיים האחרונות, וכן 1400 שרתים ו־200 פקידים, קובע המסמך. 100 בתי־ספר צפויים לסגירה. כשהפגיעה הקשה ביותר תהיה בקיבוצים ובמושבים, בערי־הפיתוח, בחינוך הדתי וביהודה ושומרון. הצפיפות בכיתות תגדל מאד במגזרים אלה. קובע הדו"ח, ורמת־החינוך תרד בפועל. רמת החינוך תרד בכל המדינה, כי התלמידים ילמדו כ־4 שעות פחות בשבוע ומקצועות מסויימים לא יילמדו כלל. כתוצאה מהקיצוץ יתמוטטו גם עשרות מפעלי תרבות ואמנות. המנכ"ל טוען בדו"ח, שהקיצוץ חוצה באופן ממשי את הקו האדום של מערכת החינוך.

על פי חישובי משרד החינוך יגיע הקיצוץ בתקציבו ל־108 מיליון שקל, מתוכם יוחזרו 64 מיליון שקלים אם תוטל אגרת חינוך. גירסת משרד האוצר היא כי רק 8 מיליון שקל יקוצצו בפועל. שני המשרדים, אגב, מאשימים זה את זה ב„דיסאינפורמציה והטעיית הציבור". השר נבון סומך על הכנסת. שבבואה לדון בתוכנית הכלכלית, תציל היא את המצב. קשה לראות, שסיעות הקואליציה בכנסת יצביעו נגד הממשלה.

סרבני אגרת־חינוך

צעירי כפ"ם פתחו ביום א' בהתחבה המונית נגד תשלום אגרת־חינוך. אילן גילאון, רכז הדור הצעיר בכפ"ם, עומד בראש אגודת סרבני־אגרת־החינוך. לגילאון שלושה ילדים, ששניים מהם לומדים במוסדות החינוך. הוא אינו חושש, שלא יוכל לעמוד בתשלום האגרה. ההתנגדות שלו היא עקרונית: „אין דרך אחרת, אלא לקרוא למרי אזרחי נגד תקנות כאלו, מכיוון שמדובר בחינוך, אחד ממצרכי היסוד, שצריך להינתן חינם במדינה מתוקנת. רוצים לגבות מאתנו מסי־הורים לילדים לומדים וזה מס מחפיר ההופך את ילדינו לבני־ערובה בידי הממשלה. היטל על חוק חינוך חובה חינם מחסל חוק זה על מה יתבעו אותנו לדין? אנחנו מוכנים לשבת בכלא ולא לשלם אגרת־חינוך. אנחנו קוראים: לא למסי־גולגולת בחינוך."

הערכים נופלים ראשונים

שיחה עם מנהלת בית־ספר פתוח, שבו חוגי ההעשרה הם חלק מ„תפריט" הלימודים ולא רק „תוספות" או „קינוחים"

קיצוצים במערכת־החינוך משמעותם קודם־כל פגיעה בתוכניות וחוגי — ההעשרה ומקצועות כמו מוסיקה, חקלאות ומלאכה. בבית־ספר ע"ש „גולדה מאיר" בבת־ים, שהוא בית־ספר הפתוח, בו נהוגה למידה פעילה, חוגי ההעשרה הם חלק אינטגרלי מ„תפריט" הלימודים ולא „תוספות" או „קינוחים", שאפשר לוותר עליהם כשהבטן שבעה.

גנית ויינשטיין, מנהלת בית־הספר „גולדה מאיר", חרדה לגורל מערכת החינוך ולסוג החינוך שבית־ספרה מציע: „לגבי, תוכנית העשרה היא כמו כל תוכנית לימודים אחרת. בשבילי, לחקלאות ולמוסיקה יש ערך חשוב לא פחות ממתימטיקה ואנגלית. בבית־הספר שלנו אנחנו משלבים את התחומים. מצדי, שילמדו פחות מתימטיקה, אבל שילמדו ערכים וכיצד לחיות זה עם זה בהבנה. לצערי, התפישה הכללית במערכת החינוך היא מאוד כמותית, ולכן, במקרה של קיצוצים, ערכים והעשרה יפלו קודם. אם ערכים כמו דמוקרטיה, שיתוף־פעולה, תרבות — תיאטרון ומוזיאונים, לא יינתנו לילדים בבית־הספר, אזי חלק גדול של הילדים לא ייחשפו להם כלל. יש ילדים שמגיעים לתיאטרון בפעם הראשונה בחייהם במסגרת בית־הספר. יהיו בתי־ספר שיוותרו על זה ולא יהיו מוכנים להוריד שעה אנגלית. אצלי, סדר העדיפויות שונה. לגבי, חינוך ולא רק לימוד ושינון — זה ערך עליון. אני מאמינה בחינוך לאהבת אדם ומקום, כאחות העתיד של מדינת ישראל. איך ניתן לעשות את זה, כשמערכת החינוך כל הזמן מזועזעת מקיצוצים ושביתות?"

אדישות הציבור

גנית וינשטיין מתקשה להבין את אדישות הציבור, שאינו נרעש מהפגיעה הצפויה במערכת החינוך ומשמעותיה לגבי דמותה של החברה בעתיד: „לעתה, במצב דחק כזה כדאי אולי לחשוב על ויתור על הבונוס „חינוך חינם" ולסבסד רק את הנצרכים באמת: היום, התרגום המילולי של חינוך חינם הוא לקבל שולחן, כסא, לוח וגיר. בכל תוכנית אחרת, שמחייבת תרבות, טיולים, מוזיאונים, הצגות, ואבזרים, ספרים ומחשבים חייבים להעזר בהורים. אני בדילמה. מצד אחד אינני רוצה שהשכבות החלשות ייפגעו. לא הייתי רוצה גם לוותר על התפיסה כי חינוך חינם במדינת ישראל. אבל ממילא נופלות הוצאות רבות על ההורים וכבר מתחילים באגרות חינוך ומנסים לחפש כל מיני מסגרות של תשלומים בצורה פרטיזנית, אז שימסדו את העניין בשכר מדורג רובד מסויים לא ישלם, ורובד אחר, שיכול, ישלם בהתאם להכנסותיו.

חוסר הערכה למקצוע ההוראה

מנהלת בית־הספר „מאיר" בבת־ים נזעקת על חוסר־ההערכה למקצוע ההוראה ולבית־הספר. מה שמתבטא גם במשכורות המורים ובפליטה של „להיות יושבים בין דנעבית": „אין הערכה ואין הבנה לעבודת המורה. מורה בבית־ספר יסודי מרוויחה כ־500 ש"ח לחודש".

רונית מורגנשטרן

דופקים את המסכנים

הרמטכ"ל לשעבר, רפאל איתן: הפנסיה של יפת שווה ארבעה גני־ילדים

רפול: ערכים? עצוב מאוד!

לח"כ רפאל איתן איכפת ממערכת החינוך — „איכפת לו מאוד. זה הוא רפול, שכרמטכ"ל הנהיג את רעיון הכשרת נוער מעוטי־יכולת, כדי שיתאים לשירות בצה"ל, כוח שנקרא בימות „נערי רפול" — והפרוייקט המתמן באמצעות קרן לכי.

בשבוע שעבר קרא רפול בשם סיעתו, „התחייה", להצביע אי־אמון בממשלה, שקיצצה בחינוך וברפואה יותר מאשר בכל משרדיה האחרים ביחד. על המשמעות של הקיצוצים בתקציב משרד החינוך והתרבות אומר רפול ל„על המשמר": „כשמקצצים בחינוך, זה גורם לירידה ברמת־החינוך. זה גורם... ואת התוצאות נרגיש בעוד 10 עד 15 שנים ברמה של החברה הישראלית. בעקבות הקיצוצים ישוטרו הרבה מורים וייסגרו בתי־ספר. התוצאה — הצפיפות בכיתות תגדל, יותר צעירים יפנו לשוליים ואל מחוץ למערכת, ולכאלה אין אחר כך שום סיכוי להשתלב בחברה. מצד שני, אני חושב שמערכת החינוך אינה יעילה, ובמה שמוקצה לה היא יכולה לתפקד אחרת".

— איך מערכת החינוך יכולה לייעל את עצמה בתקציב המקוצץ, מבלי לפגוע ברמתה?

רפול: „אני חושב שמשרד החינוך והתרבות צריך לשנות סדר עדיפויות. מדוע צריכים לתת סכומים אדירים לתמיכה בתיאטראות? תיאטרון זה דבר חשוב, אבל למה לסבסד אותו שיהיה טוב, ימשוך קהל לקנות כרטיסים ולא יזדקק לתמיכה מהממשלה. התמיכה בתיאטרון ובמוזיאונים חשובה יותר מזו במערכת החינוך, שבכיתות ג' — 15 אחוז מהתלמידים, בכלל לא מבינים מה הם קוראים?"

— מדוע להערכתך מיהרה הממשלה לקצץ דווקא בחינוך? האם איבדו ערכי החינוך והתרבות את חשיבותם בעיני הציבור ובבחירות? מה קרה לחברה הישראלית מבחינת ערכים?

רפול: „ערכים? החברה התערערה לגמרי מבחינת ערכים וזה דבר עצוב מאוד. איך ניראה בעוד 20 שנה? זה פרוס קצר אמר, שרמת הסטודנט הישראלי נמוכה מזו של עמיתו במערב. בתוכנית הכלכלית מדברים על ערכים, מדברים רק על איך לעשות כסף בקלות. לדפוק את המסכנים ולהעשיר עשירים, כמו יפת. פנסיה חודשית של יפת יכולה להחזיק 4 גני־ילדים בעיירת־פיתוח. אני לא מבין את הממשלה — היא לא יודעת מה נעשה במערכת החינוך. אני גם נתפלא על שר החינוך, גם הוא לא יודע? או לא יודע או שהוא חלש וחסר־אונים".

ר.מ.

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי הכנים: עמית אנטר

בעל ה"קושאן" רוצה להרוויח זמן

חוסיין המלך, שבריאותו הגופנית ובעיקר הנפשית רופפת, ואשר חזה הרבה אסונות בחייו הפוליטיים והפרטיים, מסתפק היום בכך שיש לו ממלכה וסיבה לקום בבוקר ■ חלוקת הארץ (1)

מאת תא"ל (מיל') יואל בן־פורת

נכון, חלוקת הארץ — זו המשתרעת מן הים עד המדבר, מהגולן בצפון עד עציון־גבר בדרום והירדן בתוכה; לא זו מן היאור ועד לפרת, אלא זו אשר גבולותיה גם היסטוריים וגם מדיניים, אשר עליהם ניתן לבריטניה המנדט על־ידי חבר הלאומים להקים בה בית לאומי לעם היהודי.

ככל שחולף הזמן מתחוור לרובנו, אפילו מהימין וודאי מהמרכז, שלא יהיה שלום עד אשר תיפתר בעיית הפלשתינים ועד שתקום להם מדינה. לטווח ארוך יש מקום לאופטימיות: כיוון שיש פתרון טריטוריאלי, עליו יקימו הם את מדינתם. בנו תלוי לא מעט אם נזרז תהליכים אלה, או שנעמוד מנגד, נפסיד זמן ונשליך את יהבנו על פתרונות של אשליה.

על שטח־ארץ זה, מהים עד המדבר, נאבקים זה כ־70 שנה שני עמים ונסיבות הזמן לא הביאו לחלוקה סבירה, מוסכמת על שני הצדדים, בה תשכונה שתי המדינות.

המשפחה ההאשימית

תקלה היסטורית, אשר איננה בבחינת מעוות שאין לתקנו, היא שעל הגדה המזרחית של ארץ־ישראל השתלטה המשפחה ההאשימית, סוכנת נאמנה של הקולוניאליזם הבריטי. אני מקווה לא לחדש לקוראים בגילוי, שהביל"ויים ובני העליות הראשונה והשנייה, ותיקים יותר בארץ־ישראל מההאשימים. אלה הגיעו בימי העליה השלישית. סב אביו של המלך חוסיין, השריף חוסין בן עלי, גלה מחג'אז, שם שימשה משפחתו, שהיא נצר למשפחת הנביא מוחמד, כשומרת הערים הקדושות מכה ומדינה. ב־1916 גורשה המשפחה על־ידי הסעודים, הוואהבים וההאשימים, אשר התחברו אל הבריטים במסגרת מה שכונה "המרד הערבי הגדול", והתיישבה בעבר הירדן. שם כרתו ברית עם שבטי הבדווים, בעיקר עם שבטי הדרום, המג'אליה, אשר העניקו להם חסות, כמיטב המסורת הבדווית.

הבריטים מצאו שפה משותפת עם בני המשפחה. המליכו אחד הבנים, פייצל, למלך על סוריה, ואת האמיר עבדאללה על עבר הירדן. פייצל גורש ב־1921 מדמשק ועל־כן הומלך על עיראק. עיראק של פייצל ועבר הירדן של עבדאללה היו משענות חשובות של השליטה הבריטית במזרח־התיכון על הדרך להודו. קו החיים של האימפריה, הדרך הראשית, הסואץ, היתה מאויימת תדיר.

היחסים עם הציונות וישראל

ההאשימים הפראגמאטיים והפיקחים, אשר הוציאו מקירבם לפחות שלושה מנהיגים גדולים — האחים פייצל ועבדאללה והנכד חוסיין בן טלאל, חיפשו כבר בראשית דרכם נתיבות להידבר עם הציונות. ידוע הסכם פייצל־וייצמן מ־1919, שלא יצא ממנו דבר, וידועים אך ידועים פחות יחסי האמיר־המלך עבדאללה והנכד, תחילה עם הסוכנות היהודית ואחר־כך עם מדינת ישראל.

לא אתפלא כאשר יתברר, שהסבא עבדאללה קיבל שלמונים מהגורמים המתאימים בסוכנות. לפני עשר שנים קראתי ב"וושינגטון פוסט" כתבה בה מסופר, שהנכד, המלך חוסיין, משמש סוכן של סוכנות הביון המרכזית, תמורת כסף רב.

מלחמת השחרור התנהלה כאילו היה הסכם, בין אם בכתב ובין אם הסכמה שבשתיקה, בין בן־גוריון לבין עבדאללה. יתכן שהסכם כתוב לא היה אך היתה הסכמה שבשתיקה לפיה ישראל לא תמצה את יתרונה הצבאי בשלביה האחרונים של מלחמת השחרור ולא תכבוש את כל ארץ ישראל, אף כי היא יכלה לעשות זאת מההיבט הצבאי. בן־גוריון ראה בעבדאללה פארטנר ראשון להסכם שלום ועל־כן לא רצה לסבך את המצב הגיאוגרפי. ואכן, עבדאללה היה פארטנר. לפני שנחתם ההסכם, אשר כבר נוסח ברובו, נורה עבדאללה על מדרגות מסגד אל־אקצה, בידי קנאי הלאומיות הפלשתינית־החוסינית. הללו מלאים גם כיום תפקידים חשובים באש"ף וממשיכים להתנגד לנכדו של עבדאללה.

מי היא החצר ההאשימית?

"החצר ההאשימית" היא חצר מלכות אשר אוהדת את ישראל במידה זו או אחרת ומכל מקום לא עוינת אותה. זוהי חצר מושחתת ביזנטינית, שם בזים לפלשתינים ולעיתים מתייראים מפניהם. דתיותו של המלך מוטלת בספק ופרט לסימליות שלטונית, אין כנראה למלך כל כמיהה להתפלל על הר־הבית. זו חצר אשר הקימה ממסד ברואי האשימי משותף, אשר המדינה, מגוננה וצבאה מקור רווחה להם. דודו של המלך, השריף נאצר בן ג'מיל, ואימו המלכה זיין, ניהלו שנים ארוכות עסקי הברחה "מהודו ועד כוש", כשהם נעזרים בגורמי הבטחון של צבא הממלכה. והכסף זרם לשווייץ. בחצר זו מרבים לדבר אנגלית. בין השאר כי נשות המלך לרוב דוברות רק שפה זו ובני המשפחה רובם או כולם התחנכו במיטב בתי־הספר של בריטניה, שם למד גם האבא חוסיין. אנגליה היא מקום הבילוי החביב על המלך ובני ביתו ושם הוא חש במיטבו.

חוסיין המלך, אדם בגיל 51, אשר בריאותו הגופנית ובעיקר הנפשית רופפת, עבר תהליך של טרנספורמציה רצינית. בשנות ה־50, עת גאה גל הלאומנות הערבית בהנהגת עבד־אל־נאצר, גירש את גלאב פאחה וכל הקצינים הבריטיים מהלגיון הערבי, כדי להפיס את דעתו של נאצר ולהסתגל לרוח הזמן. אותה

חוסיין המלך טרנספורמציה רצינית

עת, בן־דודו פייצל מלך על עיראק. שניהם רקמו חלומות ותוכניות להקים את ממלכת הסהר הפורה, אשר תבלול את עיראק, סוריה וירדן. ב־1958 נרצח פייצל בהפיכה, וחוסיין ניצל מכדורי סוכניו של נאצר, הודות לאזהרה אשר קיבל מידי ישראל. (זו הועברה באמצעות פרופ' יובל נאמן, אז הנספח הצבאי של ישראל בלונדון). מאז ועד 1967 עמד חוסיין למעט נודר במאבק קשה עם נאצר והקבוצות החתרניות שאותן עודד. כדורים של סוכני נאצר התעופפו בארמונות המלך, מהם גם נהרגו כמה משריו ושני ראשי ממשלה. ה"פתח", מאז הקמתו ב־1963, החל לארגן מהומות בערי שומרון ויהודה, אשר הגיעו לשיאן ב־1965, כאשר הרג הלגיון הערבי עשרות פלשתינים בגדה. התירה זו נמשכה עד 1970, השנה שבה חיסל חוסיין בברוטליות את הקיום הצבאי והמדיני של אש"ף בירדן.

שבוע לפני תחילת מלחמת ששת הימים התפתה חוסיין החכם להצטרף לקמפניה אותה הובילו הסורים והמצרים ופתח במלחמה נגד ישראל. גנרל מצרי מונה לרמטכ"ל צבא ירדן וגדודי קומנדו מצריים הגיעו לקלקיליה כדי לפשוט על השרון. חיל־האוויר שלו הפציץ בנתניה ויירי תותחיו של חוסיין הגיע עד צפון תל־אביב. כל זאת ימים ספורים לאחר שהתעמלן של נאצר, אחמד סעיד, גידף את חוסיין ברדיו, בכנותו אותו "המלך הזונה מזנבות האימפריאליסטים".

במלחמת ששת הימים איבד חוסיין את הגדה המערבית ואת העולם הזה. במלחמת יום־כיפור — כאשר נמנע מלצאת למלחמה, איבד את העולם הבא. ב־1974 החליטה ועידת הפיסגה הערבית בקזבלנקה, שאין חוסיין מייצג עוד את העניין הפלשתיני וכי אש"ף הוא מייצגו הבלעדי.

חוסיין פרש מהפוליטיקה של הסכסוך לפרק־זמן ארוך, עד 1983, והתפנה לפיתוח ממלכתו. הוא נראה כאילו השלים עם אובדן הגדה וכל דאגתו נתונה לכך, שישראל תכלכל את מעשיה בתבונה ושמהכיוון הזה לא תיפתח עליו הרעה. יורש העצר חסן הכריז בגלוי, אשר כנראה חושב חוסיין בליבו ואינו מעז לומר בגלוי: אנחנו, המשפחה הירדנית, אין לנו עניין בפלשתין. היא כבושה ועתידה להיות מדינה לפלשתינים. פתאום מדברים על עם ירדני כאילו יש מהות כזאת בת 30 שנה. כל אימת שמדברים איתו על הסדרים נוקט חוסיין בלשון "להחזיר את הכל או לא כלום". שום פשרה על שטח, גם לא של דונם אחד. בשפת המסחר של המזרח ואפילו של המערב ניתן לפרש עמדה כזו — אין אני רוצה דבר; הניחו לי לנפשי. כי אילו רצה משהו היה מראה נכונות לפשרה כלשהי וכי לשם מה נחוצה לו הגדה? אין שם נפט ולא יהלומים, וצפויות רק צרות. הפלשתינים אשר תובעים לעצמם את כל ארץ־ישראל על שתי גדותיה מחכים ליום־חשבון עם המלך, אותו ואת משפחתו הם שונאים זה מזמן ובעיקר עוד לא נקמו את דמם של מאות ואלפים שהרג בדם קר בספטמבר 1970.

מאז חורבנה ההדרגתי של לבנון, כבר יותר מ־15 שנים, הועתק הרבה מהפעילות הכלכלית מביירות לעמאן. ירדן, מדינה יציבה ומאורגנת היטב, החלה לקלוט השקעות של פטרו־דולרים. ואכן, זוהי ממלכה כמו בוננזה: חוק וסדר, מפעלי פיתוח וחקלאות, ניצול מחצבים, תעשייה, נמל עקבה, תיירות ועוד.

חוסיין בן ה־51 — מה הוא צריך? כנראה מעולם לא שאף להיות צלאח־א־דין, לפחות אחרי רצח בן־דודו פייצל. את ממלכת הסהר הפורה הוא כבר לא יקים. איש עצוב, מלנכולי, אשר חזה הרבה אסונות בחייו

(המשך בעמוד 8)

בת־ערובה במלכודת כספית

מאת יוסף שמי

זה שנים נוהגים קברניטי האוצר בקופת החולים הכללית כאילו היתה בת־ערובה ביחסיהם עם ההסתדרות. כשהם רוצים לכופף את ההסתדרות במו"מ על הסכמי שכר, תוספת יוקר, פיצוי עבור פיתוחים, ביטול סובסידיות ועוד, הם תופסים אותה בגרונה וגורמים לשיבושים בתיפקודה.

מה שקרה לקופת החולים מאז 1978, עת נחתם ההסכם הראשון בין שר האוצר של הליכוד לבין נציג הממסד ההסתדרותי, מזכיר את אותו יהודי, שהכניס הביתה עז בעצת חרב. מאז 1978 ירד חלקה של הממשלה בכיסוי הוצאות קופ"ח עד כדי אפס או כמעט אפס, וכל הזמן היו זעקות. היום ינשמו בקופ"ח לרווחה אם הממשלה תואיל להשתתף ב־5.7 אחוזים מהתקציב. למעשה, מזרימה הקופה כ־120 מיליון דולר מדי שנה עבור השירותים שהיא רוכשת מבתי־החולים של הממשלה. התשלום אינו תלוי בדרישה ממשית, או ברמת השירות ויעילותו, הכל מוסכם מראש, ועל כל מבוטח משלמת הקופה 0.8 יום אישפוז. השיטה הזו גורמת לכך ששום צד אינו נלחץ ואינו חייב לחסוך. הקופה משלמת את הסכומים הקבועים מראש, וגובה התשלום אינו פועל־יוצא של המצב בשטח, אלא תוצאה של "יחסי הכוחות" בין הצדדים ברגע חתימת ההסכם.

כדי לזכות באהדת הציבור ממציא משרד האוצר כל מיני פטנטים. האחרון — הכללת מס־מקביל כחלק מהשתתפות הממשלה בתקציבי הקופה. זו המצאה מצחיקה, שכן מס־מקביל הוא חלק מהסכם שכר. הממשלה משלמת מס־מקביל כמעביד, כשם שכל מעביד משלם דמי הבראה, השתתפות בהוצאות אחזקת רכב, גני־ילדים ועוד. זה מרכיב של עלות עבודה. אך בעוד שלא מנסים לנצל מרכיבים אחרים של עלות השכר במשחק הפוליטי, הרי שלא כך קורה בעניין המס המקביל. כאן עושים תרגילים מתרגילים שונים, והדבר, כמובן, משפיע על הכנסותיה של קופת־החולים ומעמיד אותה במצב של תקציב ללא כיסוי.

מדיניות מעמדית

זה זמן רב נוהגת הממשלה במדיניות מעמדית קלסית — נותנת יותר לאלה שיש להם על חשבון אלה שאין להם. קופת־החולים הכללית טוענת זה שנים כי חלוקת כספי המס המקביל היא מעשה אנטי־סוציאלי, שכן כל מוסד המבטח את עובדיו מתוקצב לפי מספר המבוטחים.

מבקר המדינה פרסם פעם חומר מאלף אודות שיטות הנאה הנקוטות על־ידי "רשמי" קופות קטנות בנוגע למספר המבוטחים. הנתונים המטעים נותנים יסוד לקבלת נתח גדול יותר מכספי המס המקביל. אך לא זה העיקר. העיקר הוא שבקופת החולים הכללית מבוטחים אנשי השכונות, אוכלוסיה של נתמכי סעד ומשפחות מרובות ילדים, ואלה צרכנים גדולים יותר של שרותי הבריאות. אי־לכך, מן הדין שהכסף מהמס המקביל... יחולק בהתאם.

ובכל זאת, לא כך קורה במציאות. למעשה, הקופה המאגדת שכבות עניות תורמת לקופות המבטחות שכבות מבוססות. אותן קופות מאגדות שנתונים צעירים יותר (בממוצע), ברמה גבוהה יותר של הכנסה והשכלה, ולכן הם פחות מוזנחים מבחינה בריאותית. נוסיף עוד, וזה אולי העיקר, שרוב הקופות הקטנות אינן עמוסות בהוצאות פיתוח כפי שמוטל על קופ"ח הכללית. קופ"ח הכללית לקחה על עצמה משימות כלל־לאומיות, כגון בניית בתי־חולים, מכונים, מעבדות, הכשרת אחיות, טיפול בחולים כרוניים ועוד. שרי הבריאות והאוצר, בזמנים שונים, התחייבו לתת פיצוי נוסף לקופת

קופת־חולים הכללית טוענת כבר שנים רבות כי חלוקת כספי המס המקביל נעשית בדרך לא הוגנת, האוצר מתעלם מהבעיות

החולים הכללית עבור הנטל הזה. עם הזמן, ועם השינויים הפרסונליים במשרדי האוצר והבריאות, נשכחו הסעיפים השונים, והכל נרחס לסעיף משותף — תמיכת הממשלה בתקציב הקופה.

הלוואות בריבית קצוצה

בין התחייבויות הממשלה גם הבטחה שבתקציב המדינה יהיה סעיף מתאים שיתמוך בפיתוח תשתית הקופה — בתי־חולים, מרפאות ועוד. אך זה שנים אין הממשלה משתתפת בתקציב הפיתוח. קופת־החולים עשתה תרגילים רבים כדי לצאת מן הסבך — כולל נטילת הלוואות שהיו בעוכריה בשל הריבית הקצוצה שנטלו הבנקים. אגב, המצאה זו של נטילת הלוואות שייכת עוד לשר רבינוביץ המנוח.

אפס תמיכה בתקציב קופת־החולים פירושו הטלת העול על חברי ההסתדרות בלבד.

במסגרת הסכם ההבראה — על סמך דו"ח גדיש — התחייבה הממשלה לתת כיסוי להוצאות חורגות, כולל הסכם השכר עם האחיות. דובר בכ־40 מיליון שקל חדש. האוצר סירב להקציב כספים, ובשלב זה הוא מוכן לתת כיסוי ל־60 אחוז מעלות ביצוע ההסכם עם האחיות. גם בעבר היה נהוג שהממשלה מכסה הוצאות הכרוכות בביצוע הסכמי שכר שמעלים את עלות השירות, ואפילו בימי ארידור לא ניסתה להתנער מחובתה לכסות את הוצאת ההסכם עם הרופאים בתום השביתה הגדולה. אך מה שלא עשו אז, בימי שלטון הליכוד, רוצים להנהיג כיום, בעת ממשלת האחדות.

הסחבת הזו כבר הפכה לשיטה. וכך קורה, שבסופו של דבר, כשמגיעים להסכם, יש לשלם גם עבורה. קופת החולים דורשת עכשיו, ובצדק, כפל הוצאות ריבית עבור החובות שהממשלה הכירה בהם עקרונית עוד בראשית 1986 אך חתמה על ההסכם בנוגע להם רק באוקטובר האחרון. הכוונה אינה רק לסחבת בהסדרת חובות הקופה, אלא גם לגבי תביעות קבוצות עובדים. בימים אלה שבתו עובדי מנהל ומשק, פיזיותרפיסטים, אודיולוגים ועוד. למעלה משנה עד הנושא שלהם על הפרק.

חשש לשביתות נוספות

השביתה הנוכחית עלולה לגרום לשיתוק מערכת שירותי הבריאות. קיים חשש מאוד שבסיומה תפרוץ שביתה נוספת של מגזרים אחרים בשירותי הבריאות. המנגנון ההסתדרותי חלק ו"מתנטרל" בשביתות אלה. כך היה בשביתת האחיות, וכך גם עכשיו בשביתת עובדי המשק.

הכפשה לשמה

אך כל זה בדרך אגב. נחזור לשאלת התמיכה בקופ"ח, המעכבת את חתימת ההסכם בין הגורמים השונים במשק — הממשלה, המעסיקים וההסתדרות. הסחבת בחתימת ההסכם עלולה לסכן את ההסכם כולו, כי גם לסחבת יש דינמיקה משלה, ובינתיים לוחשים אנשי האוצר לחוגים שונים לאנשי התקשורת. ואלה מוזרים ומפרסמים נתונים אודות אי־עמידה בהתחייבויות של קופת החולים, אחת התחייבויות שלקחה על עצמה עם חתימת הסכם ההבראה באוקטובר 1986. מה שמעניין הוא, שכדי להשיב להאשמות אלה נאלצה קופת החולים לפרסם במודעות פרסומת יקרות [illegible] עצמם. והאשמות כבדות ביותר. כך הטענה נטולת היסוד על 190 מיליון דולר, שהזרימה הממשלה ואשר מתווספת למס המקביל, יש עוד טענות. "רווחים" שעשתה הקופה [illegible] למעשה, ההתחשבנות נעשית על נתונים שקליים [illegible] גרם להפסד לקופה [illegible] טענות אחרות הן לגבי מכירת נכסים, צמצום כוח האדם ועוד. כל הטענות הללו הן בגדר הכפשה, אך קשה [illegible] לשוב ולומר: אין לי אחות.

תחיכוח בין האוצר לבין ההסתדרות בנושא התמיכה בקופת־החולים הכללית [illegible] לחוסר אמון במוסד [illegible] שלושה רבעים מכלל אוכלוסיה [illegible] קברניטי האוצר מתסיסים במעשיהם את מקבלי השירות וגם את העובדים הנותנים שירות. [illegible] בגדר חבלה חברתית. [illegible] לקופת־החולים ולשירותיה. [illegible] למה הוא מתאמץ [illegible] המוסד למלכודת כספית [illegible]

לבנון? לעד!

התבטאויות קיצוניות, כך שמתי לב, הולכות הרבה פעמים עם מידה פחותה של שריות עם תחושה של חוסר אונים. חשבתי על כך כששמעתי שלשום את מפקד צד"ל הגנראל אנטואן לחד משחיז את לשונו. בפגישה עם הכתבים המדיניים במיפקדתו במרג' עיון, נגד מפקד יוניפי"ל הגנראל הגלונר. הוא מפקד צבאי המגלה עמדות פוליטיות אנטי לחד. הוא דון קישוט הנושא נאומים כאילו נוגעים למצב באזור, כי אין לו מושג על המצב באזור. אולי צריך לקרוא לו ולתת כיעל פסיכיאטר, שיאפשר לו למלא את תפקידו. הוא זקוק לתרופות ולאישפוז בבית־חולים לחולי־רוח.

וכל זאת בגלל ההאשמות שהשמיע הגנראל הגלונר בטקס האשכבה לחייל האירי, שנהרג בשוגג על־ידי צה"ל. החייל האירי הוא פרשה עשויה להסתיים. אבל בהתבטאותו על לחד באה לידי ביטוי מורכבות מעמדו כמפקד של כוח צבאי כביכול, הנשען בחוט השדרה שלו ובאבריו האחרים על צה"ל, ובלעדיו לא היה קיים.

מעמדו המורכב של לחד בא לביטוי נוסף בעקבות שאלה שהעלה אחד מאתנו לגבי מצב צד"ל. שלפי ידיעות מן הזמן האחרון היתה בו נשירה גדולה והוא נמצא בתהליך של התפוררות. השאלה התייחסה לדברי הרמטכ"ל, כי 300 איש עזבו באחרונה את צד"ל.

לחד נראה לפתע מוטרד. חסר מנוחה. עיניו התרוצצו. "מבחינה צבאית צד"ל לא היה מעולם חזק יותר", הוא אמר. "בחודשים האחרונים אמנם היו לצד"ל יותר אבידות. אבל המוראל מצויין. אנו מגייסים עכשיו אנשים ויש יותר מתנדבים מבעבר. מכל הקהילות הקיימות בדרום לבנון". העזיבות היו, אמר, לא יותר מקצב העזיבה הרגיל, בגלל סיום חוזים. אולי הוסבו שמועות כאלה (על עזיבת 300), כדי להביא להגדלת המשכורות (100 דולר לחייל) לרגל הדיון אצלכם בתקציב הבטחון, לי לא ידוע הנתון הזה (300). אולי הרמטכ"ל התכוון למספר העוזבים בכלל. ושוב: צד"ל חזק היום יותר מתמיד.

כך לחד, ומאוחר יותר, כשאנו נפגשים עם מקורות צה"ליים, התמונה משתנה ומתבהרת. הרמטכ"ל כמובן לא שגה. בחמשת החודשים האחרונים היתה עזיבה, בגלים, של 250 עד 300 חייל מכל מיני סיבות, בסך־הכל מונה היום צד"ל כ־2400 חייל, מתוכם 1300 לוחמים. בשבועיים האחרונים התגייסו 185 איש והשבוע התחילו באימונים. עכשיו יאמנו אותם תקופה יותר ארוכה, 8 שבועות, כי הבעיות שהם צריכים להתמודד אתן (תקיפות מחבלים) קשות יותר. צה"ל חונך אותם, מעביר להם קורסים בסיסיים, קורסים מורכבים יותר הם עוברים בארץ, כדי לעודד את גיוסם מאפשרים לקרובי משפחתם לעבוד בארץ, כ־900 דרום לבנונים מרצועת הבטחון עובדים היום בישראל.

צה"ל שיפר להם את בית החולים במרג' עיון, ונחשב היום בין שלושת בתי־החולים הטובים ביותר בלבנון כולה. מקימים עכשיו עוד בית־חולים בבינת ג'בל. מסייעים בשיפור כבישים, שיפור מבני בית הספר, ארגון הסעות לבתי הספר. בקיצור, רצועת הבטחון היא

אנטואן לחד. לשון מושחזת עם חרב קהה

עליוו. לא בטוח להסתובב שם, זה חוץ־לארץ במובן השלילי, ובכל־זאת אנחנו שם. עד מתי?

המקורות הצבאיים שלנו מבקשים לציין — אם לנסות לקטלג את דבריהם — שלושה דברים: האחד — המעורבות של צה"ל ברצועת הבטחון מבחינה מספרית מגיעה ל־500 עד 600 חייל בלבד, פלוס עוד 200 חייל תגבורת בזמנים מתוחים או קשים במיוחד. כל אחזקת צד"ל עולה פחות מאחזקת חטיבת חי"ר.

השני — הנוסחה שנמצאה, כלומר צה"ל בדרכו על הקו הסגול, יחידת קישור ללבנון המונה כ־600 חייל במרג' עיון, הנותנת גיבוי לצד"ל יחד עם פעולות סיוע אזרחיות וחניכה צבאית, מאפשרת בטחון לישובי הצפון. מאז נסיגת צה"ל נהרגו 100 חיילי צד"ל, אבל בישובי הצפון מתנהלים חיים נורמליים. גם חיילי צה"ל מקבלים בהבנה את שהייתם ברצועת הבטחון, הם רואים מאחוריהם את הבית.

השלישי — האלטרנטיבה אינה נסיגה מוחלטת של צה"ל, כי אז יחזרו התוהו ובוהו לצפון. האלטרנטיבה היא להחזיר את צה"ל לדרום לבנון. כדאי לזכור זאת, אומרים המקורות הללו, לפני שבאים ללעוג לצד"ל או להגיד שהוא מתפרק. למעשה ציפו בגיוס האחרון ל־60, 70 מתגייסים חדשים. התגייסו כמעט פי שלושה. "אוי ואבוי לנו אם צד"ל יתפורר. לכן עלינו לתת גיבוי לצד"ל ולא לבוא במקומו".

אם זה הסיכום, ברורה גם התשובה לשאלה המנקרת הזו, עד מתי. במצב הנוכחי — עד אין סוף. הבריתות, היריבויות, ההתרוצצות הפנימית בלבנון רק מחריפות. המצב הקיים נראה כאופטימלי. על רקע זה נשמעת ממש מצחיקה וגם מעציבה מאוד ההצעה שהעלינו באו"ם, שאם יהיה במשך חצי שנה שקט בדרום לבנון, ניסוג לגמרי. הגנראל לחד, שעבורו אפשרות עזיבתו של צה"ל היא התגלמות הסיוט, השיב לשאלתי בעניין זה: "אם היה שינוי. נבחן אז כיצד להגיב".

חוגים מקורבים

מאת דליה שחורי

איך את נראית

הפרסום ב"ניו יורק טיימס" של מסקנות דו"ח הביניים של ועדת המודיעין של הסנט, אישר מה שבירושלים טענו. שסנטורים אמריקנים אחדים טוענים, כל הזמן: שישראל נמצאת רק בשולי פרשת אירן־ניקרגואה, שהיא פרשה אמריקנית־פנימית. מסקנות הדו"ח מפנות את עיקר הביקורת לא כלפי ישראל אלא כלפי הממשל, על כי "נתפתה" כביכול לישראל, מבלי לשים לב, שאין זהות אינטרסים בין שתי המדינות בקשר למכירת נשק לאירן. הממשל, עולה מן הדו"ח, אכן נשען בצורה עיוורת על ישראל. אך מכאן עולה שאלה על הממשל האמריקני. לא על ישראל.

צריך, עם זאת, לשים לב, שישראל בכל מקרה אינה יוצאת יותר מדי יפה מן הפרשה, הרחוקה עדיין מסיום. אמנם אין עילה להאשים אותה בגרירת ארה"ב לפרשה הרפתקנית ומלוכלכת, שכן ארה"ב היא "ילדה גדולה", המקבלת את החלטותיה בעצמה ונושאת באחריות. אבל ישראל מופיעה כסרסור לדבר עבירה. כשתדלן בלתי־אמין שיש להזהר מן הקשרים המפוקפקים שלו (גורבניפר), כמדינה שיש לה סוחרי נשק הקשורים, מצד אחד, עם השלטון ובראש מעייניהם, מצד שני, לעשות כסף. בקיצור, ישראל לא אשמה. אבל איך היא נראית.

אם נביט על ישראל כפי שהשתקפה במימשל ובתקשורת האמריקנית מאז הדלפת הפרשה, נוכל להבחין בקווים כלליים בשלושה שלבים. בשלב הראשון, בעיקר בעקבות האשמותיו של שר המשפטים ארווין מיז, היתה ישראל שקועה עמוק בבוץ האירני. היא היתה זו ששלחה לאירן נשק אמריקני ממחסניה בלי אישור ובלי ידיעת ארה"ב. כשהתפוצצה פרשת העברות הכספים לקונטרס, היתה זו שוב ישראל, שכעבר שלחה להם נשק ומן הסתם היתה מעורבת בכך גם עתה.

הראיות החדשות, שהתפרסמו בארה"ב חדשות לבקרים, בעיקר מתוך עדויות המעורבים בפרשה ורק חלקם, אוליבר נורת' וג'ון פוינדקסטר סירבו להעיד בפני ועדות החקירה השונות שהוקמו בוושינגטון, שינו את התמונה. הסתבר שישראל העבירה את הנשק, וקצת מאוד נשק, לאירן על־פי אישור נשיאותי. התברר, שחטאה העיקרי של ישראל הוא בכך שהצליחה לגרור את ארה"ב להרפתקה. במקביל החלו אמריקנים טובים תוהים, האם אין מייחסים לישראל ממדים דאמוניים כשמציגים אותה ככוח המחולל ואת ארה"ב הגדולה כנגררת אחריה.

בנקודה זו החל השלב השני שתמציתו תנועת־נגד: אל תהפכו את ישראל לשעיר לעזאזל. זה לא נכון ולא הוגן. דיבורים כאלה נשמעו במימשל ובקונגרס. "לא נהיה מוכנים להפוך את ישראל לשעיר לעזאזל". אמרו לדר' יוסי ביילין, המנכ"ל המדיני של משרד החוץ, פקידים וחברי קונגרס שאיתם נפגש בשבוע שעבר בוושינגטון, לרבות תת־מזכיר המדינה מייקל ארמאקוסט.

השלב השלישי מתרחש בעצם ימים אלה. המטוטלת התאזנה. ישראל לא אשמה וגם אינה שעיר לעזאזל. היא תצטרך בוודאי להשיב לשאלות הבהרה כשיגיע תורה אצל ועדות החקירה האמריקניות, והיא תצטרך להלך בזהירות בין הטיפות, כדי שלא לתמוך בבית הלבן נגד הקונגרס ולהפך, או בדמוקרטים נגד הרפובליקנים ולהפך. לא רק בוושינגטון, גם בירושלים ובתל־אביב יש כמה מדינאים, פקידים בכירים וסוחרי נשק שהיו רוצים כבר שהפרשה תהיה מאחוריהם.

פאראנויה יהודית

פאראנויה היא מחלה, חוץ מן המקרים שמישהו באמת רודף אחריך. בעם לכזר סבל, שעבר את השואה, אנו נוטים לסווג מכרים חדשים, בייחוד בתפקידי־מפתח בארצות זרות, לפי שהשימה אחד: אוהבי ישראל. שונאי ישראל. גווני ביניים, כדרך־כלל, אין. פקיד, שר, ראש ממשלה, נשיא, הוא אחד משניים: לנו או לצרינו.

כך כבר ידוע, למשל, שפרנק קרלוצ'י, היועץ החדש לבטחון לאומי של הנשיא רייגן, הוא מן הסוג השני. על הרקע הזה כמעט נוצרה תקרית בינו ובין המנכ"ל המדיני של משרד החוץ דר' יוסי ביילין, שקיים בשבוע שעבר סדרת שיחות בוושינגטון.

מחלקת המדינה האמריקנית ארגנה את הביקור וקבעה לדר' ביילין יום דיונים (10 שעות) עם תת־מזכיר המדינה מייקל ארמאקוסט, עם סנטורים וחברי־קונגרס ועוד. מחלקת המדינה פנתה גם לקרלוצ'י והציעה לו לפגוש את ביילין. קרלוצ'י השיב, כי אינו נפגש עתה עם מדינאים זרים והוא נכנס לתפקידו רק ב־2 בדצמבר. אבל אם לדר' ביילין יש משהו מיוחד לומר לו, ייפגש איתו.

דר' ביילין השיב, לפניית מחלקת המדינה, שאין לו משהו מיוחד לומר לקרלוצ'י ולפיכך, לא נקבעה פגישה. בהזהו בוושינגטון פרסמה רשת האיי.בי.סי. שקרלוצ'י לא הסכים לפגוש את ד"ר ביילין. מי שחשב שקרלוצ'י הוא מן הסוג ההוא, אמר לעצמו: ידעתי. קרלוצ'י מצדו, קצת נבהל כנראה, והוא מיהר להעביר מסר לדר' ביילין: אם יש לך משהו להגיד לי, אפגוש אותך בשמחה. תגובת דר' ביילין — אין לי.

וכך, הם לא נפגשו ואנו נוסיף לתהות, אם נתעקש על כך, איפה קרלוצ'י עומד בין שתי האפשרויות הנצחיות.

מחקו את האמנה

כוונתו של המנכ"ל המדיני של משרד החוץ דר' יוסי ביילין להוציא מפרסומי ההסברה הרשמיים של משרד החוץ את האמנה הפלשתינית, נתקלה, כידוע, בהתנגדות. בעיקר מחוגי הימין. זה לא הזיז אותו מכוונתו. מסתבר, שחוברת משרד החוץ המכילה את האמנה הפלשתינית, אינה מכילה פרט לטקסט עצמו שום דבר נוסף.

זוהי, מצד אחד, תעמולה מתוחכמת, המשאירה לקורא האינטליגנטי את זכות ההתרשמות והמסקנה, מבלי לומר לו מה לחשוב. אך זוהי, מצד שני, הפצה חינם על חשבון כסף של האמנה הפלשתינית, שאש"ף עצמו אינו מרבה לנופף בה, והפיכתה למכשול להתקרבות.

דר' ביילין עומד, אולי, מאחורי האפשרות השלישית. הוא אומר, "אין זה מועיל לאינטרס שלנו להמשיך להפיץ את האמנה הפלשתינית ללא הגבלה ולחלקה לכל דורש. זה גם לא הוכיח את עצמו. לאש"ף יש היום יותר נציגויות בעולם מאשר לישראל". הוא מוסיף, ש"משרד החוץ צריך להיות קודם־כל משרד לשלום, כיוון שאין משרד אחר שזה עיסוקו. והדבר צריך להתבטא קודם־כל בנושא ההסברה".

האמנה הפלשתינית לא תופץ, אפוא, אבל יש כוונה להפיץ את ניתוחו של פרופ' יהושפט הרכבי על האמנה. יש לי הרגשה, שיארך קצת זמן עד שהפרסום החדש יראה אור.

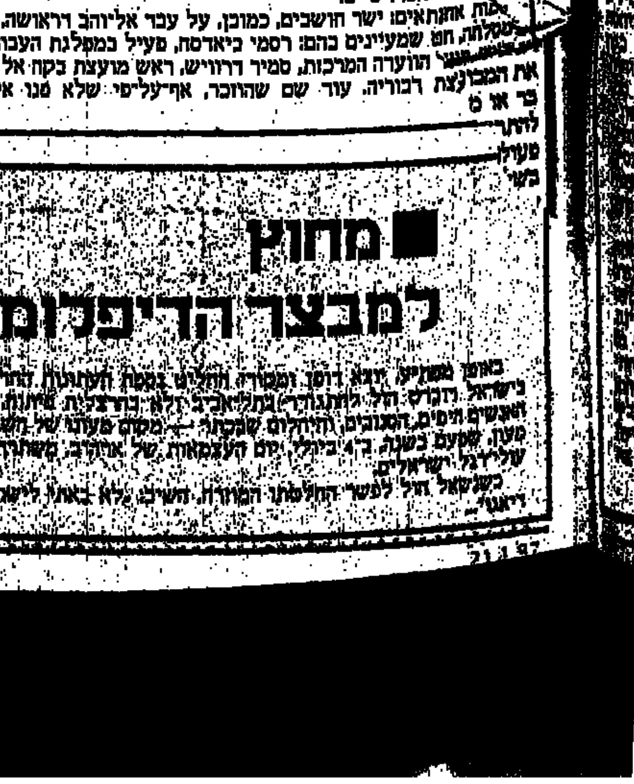
יוסי ביילין. האפשרות השלישית

■ חזון השגריר הערבי

במסגרת הרוחות הליברליות המנשבות מזה שלושה חודשים במשרד החוץ יש כוונה להעמיד בראש אחת מנציגויות ישראל בחו"ל ראש נציגות ערבי. ככל הנראה לא שגריר אלא קונסול. עדיין לא הוחלט מי ועדיין לא הוחלט איפה. התייעצויות נערכות כל הזמן. הנציגות צריכה להיות כזו שאינה רגישה מבחינה בטחונית ושאינה שוכנת בלב ריכוז יהודי גדול. מקום כמו ג'מייקה, למשל, אם כי שם זה שגריר ולא קונסול. פחות מתאים [illegible] באטלנטה או בוסטון — כי יש שם קהילה יהודית גדולה, אבל [illegible]

[illegible] עובדי משרד החוץ המינוי בסדר גמור כל עוד יהיה על־חשבון מיכסת [illegible] הפוליטיים.

[illegible]: ישר חושבים, כמובן, על עבד אל־והב דראושה, אבל הוא לא מעניין. [illegible] שמעיינים בהם: רסמי ביאדסה, פעיל במפלגת העבודה בהסתדרות, נאוף [illegible] הוועדה המרכזת, סמיר דרוויש, ראש מועצת בקה אל גרביה, אסעד אזייזה, [illegible] מועצת דבוריה. עוד שם שהוזכר, אף־על־פי שלא פנו אליו: המשורר מחמוד [illegible]

■ מחוץ למבצר הדיפלומטי

[illegible]

רשות הקורא

הכיפה של צ'יץ'

אני יכול לדמיין לעצמי את התסריט הבא: שעת לילה מאוחרת, שנתו של ראש עיריית תל־אביב, שלמה להט, נודדת עליו. מה לעשות לעירי ולא עשיתי עוד — מתלבט בייסורים ראש העירייה: בתי הספר ככר מתפקדים, אין קיצוצים בחינוך, מורים לא נושרים ואין שביתות.

ותצא בת קול מהשמיים ותלחש: "כיפה, להט, כיפה".

ובכן, מר להט, לידיעתך. בהיותי ראש משרד העלייה במערב התיכון של ארצות־הברית, הוזמנתי להרצות במסגרת תפקידי בבתי־כנסת רבים. בפעמים הראשונות שהגעתי להרצאה בבתי־כנסת רפורמיים או קונסרבטיביים, הייתי היחיד בין כל המאמינים והמתפללים שחבש כיפה.

אם נלך לשיטתך, כבוד ראש העיר, הרי שלמעלה מ־65% מכלל יהודי ארצות־הברית אינם נותנים כבוד לתורה, ורחמנא ליצלן אף מבזים אותה — האומנם כך מר להט?

אני מציע לך, הרף מזה, דווקא למען כבוד התורה, דווקא למען כבודך שלך, אל תסבך אותנו בעוד מלחמות מיותרות שמהן כה עייפנו.

רזיאל צונג, חולון

גג אחד לכל בתי הספר

ראשי רשת "עמל" קוראים לחוקק חוק לחינוך שוויוני ("על המשמר", 13.1.87). במסיבת העיתונאים הסבירו, כי התקציב שמעמיד משרד העבודה והרווחה נופל מזה שמעמיד משרד החינוך והתרבות לאותו מספר תלמידים.

מבלי להיכנס לוויכוח על השוני שבין המסגרות, דרישת הרשת תמוהה. במיוחד בימים אלה, כאשר בתכנית הכלכלית החדשה הקפיאו את היטל החינוך והטילו על הורי התלמידים לכסות באמצעות אגרה את מה ששילם לפני כן הציבור כולו, באמצעות הביטוח הלאומי. לעומת זאת, על־פי החוק עדיין הלימודים בבתי הספר התעשייתיים הם חינם. האם תלילה בתביעת הרשת לשוויונות הם מתכוונים שגם הורי התלמידים בבתי הספר התעשייתיים ישלמו אגרה?

אם כוונתם להקצבה הדלה שבתי־ספר אלה מקבלים, לעומת בתי"ס הנתונים לפיקוח משרד החינוך והתרבות, עליהם להבין כי משרד העבודה והרווחה מקציב למסגרותיו על־פי יחסו לכל סוג פעילות, והפעולה החינוכית היא בשולי פעילות המשרד הזה.

הפיתרון הוא בהפעלת כל בתי הספר במסגרת משרד אחד, וממילא הם יזכו לאותו סדר עדיפויות ולאותו "סל" לצורך חישוב ההקצבות.

אלי כפראי, גבעתיים

גיפופים והתנשקויות

כאב לארבע בנות, המשרתות במילואים, ברצוני להתריע על תופעה חוזרת ונשנית בתקופות שירותי במילואים, והיא חיילות המוקיימות ביניהן מגע גופני — גיפופים, חיבוקים והתנשקויות — בנוכחות אנשי המילואים. ואינן רואות בכך כל דבר יוצא דופן.

נראה לי שצה"ל חייב לקבוע עמדה לגבי תופעת הלסביות בצבא כשאם לא כן יותר ויותר משפחות ישפיעו על בנותיהן לא לשרת בצבא.

אפרים תלם, ירושלים

לקצר שבוע העבודה

זה חודשים נמשך החיכוך המסעיר את הציבור ונוסף על פרשת בל"ל) — סביב התוכנית הכלכלית החדשה, על הממשלה ויועציה עוברים לילות של נדודי שינה. לדעתי, יש רק תרופה אחת, שיש בה משום פתרון לבעיות בחלק מהמגזרים, כגון מערכות הבריאות והחינוך והבטחת קיום בכבוד לשכבות המצוקה — על כל עובדי המדינה, כולל קיבוצים, ותברי־כנסת, לעבור לשבוע עבודה בן 5 ימים.

זוהי שעת הכושר של נבחרי הציבור ללכת לפני העם, ומובטחני כי צעד זה יביא מרגוע רגיעה לעם המוצף בסערות.

נ. שוקן, גבעת ה"ן

על באלט וכתיב

כתבת הבאלט שלכם, מצרה, מאז על שבתוכניה של הופעת סילביה דוראן נכתב פרימאולה ולא זרוואלה. כדאי להמליץ לכתבה ולכתבים שלכם להכיר בעובדה שיש עמים בעולם שאינם מתבטאים — שומו שמים — באנגלית. בספרדית אין צליל ז ופרימוֹלה הוא נכון. זה מסוג הבורות המתעקשת לכתוב קישוט במקום קיחוטה (בספרדית אין שין), ודון חואן במקום דון חואן (ואין בספרדית ז'). אבל מה לעשות עם האנגלו־סקסיה אובלת בכל פה גם בבית?

ישעיהו גלוזמן, עין דור

מחשבים | בעריכת רונית אדלר

כותנה מתוכנתת

מועצת הכותנה תנהל את מלאי הכותנה בישראל ושיווקה לחו"ל, את מלאי חומרי ההדברה, את מיון הסיבים ושיווק הגרעינים באמצעות מחשבי MICROVAX-II של דיגיטל ורשת תקשורת מבוזרת אשר תקשר בין המנפטות האזוריות, חברות הריסוס, מכון מיון הסיבים בהרצליה ומועצת הכותנה. במכרז מועצת הכותנה זכה בית התוכנה „דעירום", בית התוכנה המשותף לקיבוצי הדרום הפועל במרכז האזורי של משקי הדרום.

משק הכותנה בישראל משתרע על פני שטח של 650,000 דונם. שטח זה מניב כ־100,000 טונות סיבי כותנה לשנה המיועדים ליצוא (90 אחוז). כל 160,000 הטונות של גרעיני הכותנה משווקים בארץ. רשת DECNET תחבר את מחשבי ה־MICROVAX-II שבמשרדי מועצת הכותנה אל המחשבים במרכזים החקלאיים האזוריים ברחבי הארץ (מגדלים ומנפטות), אל המחשבים הנמצאים בחברות הריסוס וההדברה, ואל מחשב מכון המיון לסיבי הכותנה. כך יתאפשר למועצה קשר אל הגופים הקרובים אליה.

בעזרת המערכת החדשה תוכל מעתה מועצת הכותנה לענות על מכרזים בינלאומיים לאספקת כותנה בקלות ובמהירות. מחשב מועצת הכותנה יוכל לבדוק אם ניתן לענות על דרישות המכרזים באמצעות ספירה ארצית בכל המנפטות השונות. במכרזים הבינלאומיים מוגדרים מאפיינים כמו אורך סיבי הכותנה, צפיפותם וכמות הסוכר בכותנה. לפיהם נארזות גם חבילות הכותנה במנפטות. המחשב יסרוק את המנפטות בכל הארץ, יזהה, יספור ויאתר את מיקומן של החבילות בעלות האיפיונים הדרושים, וירווח אם הכמויות מאפשרות לענות על המכרז.

המערכת הממוחשבת החדשה תנהל גם את מחסן חומרי ההדברה, את מחסן הגרעינים, מחסן סיבי הכותנה, ומחסן חברת הריסוס. המערכת תנהל מעקב אחרי המלאי, תקלוט הזמנות, תנפיק תעודות משלוח, ותעביר טבלאות של הפעילות השבועית. כן ימוחשב לוח הזמנים של מסוקי הריסוס, לפי צרכים וקדימויות.

„העכבר והחלונות" — גם במיקרוסופט

חברת המחשבים אפל חשפה הסכם הרשאה, עליו חתמה עם חברת מיקרוסופט, לפיו תוכל מיקרוסופט להשתמש ברעיון התפריטים העכבר והחלונות של מקינטוש במערכת ההפעלה שמפתחת החברה—WINDOWS(חלונות) — למחשב האישי של יבמ.

פרטי ההסכם לא נודעו ומומחים מעריכים, כי ההסכם נחתם בכוונה להפוך את הליך הפיתוח של מסכים דמויי מקינטוש ליבמ לחוקי.

מחברת אפל נמסר, כי מיקרוסופט תכניס שינוי בתוכנת החלונות כדי ליצור שוני בין מחשב היבמ. לבין מחשב המקינטוש.

המומחים מעריכים, כי הסכם ההרשאה נערך בדרך שתימנע אפשרות העתקה ותאפשר לחברת אפל לתבוע חברות, אשר יפרו זכויות היוצרים של תוכנת החלונות, הפועלת על מחשב מקינטוש.

בכך בעצם נאותה „אפל" לוותר על אחד מן היתרונות הבולטים של מחשביה.

„חשב" הצטרפה ל„רשת זהב"

חשב — היחידה הבינקיבוצית לשירותי ניהול, הצטרפה לקבוצת ספקי המידע המקוון של רשת זהב.

משה קציו מחשב מסר, כי מאגר המידע של חשב כולל מידע מגוון בנושאים: רכב ואש"ל, מדדים שונים, מחירי ימי עבודה, ביטוח לאומי, מס הכנסה, מטבע חוץ, שערי ריבית ותוספות יוקר.

ירחון חשב גולל 100 עמודים, המופצים למנויים, ביניהם גזברים, חשבים ומרכזי משקים.

„היתרונות בהפצה אלקטרונית של המידע", מציין קציו, „גלומים במהירות העדכון ומזמינות הנתונים. מנויי רשת זהב יקבלו את המידע מיד עם עדכונו, ובכך יחסכו המתנה ממוצעת של 10 ימים עד מועד הגעת החוברת בדואר".

המנהל האמריקני מוותר על המחשב

מחשבים אישיים גורמים מהפכה בעסקים בארצות־הברית, אבל סקר חדש שנערך על־ידי רוברט הלפ־אקונטמפס מגלה, שרוב המנהלים הבכירים במדינה זו אינם משתמשים אישית במחשב.

למעשה, 61 אחוז ממשתתפי הסקר, שכלל מנהלים מ־100 מתוך 1000 החברות הגדולות באמריקה, ענו, כי אינם משתמשים במחשב, לא בבית ולא במשרד, ורק 39 אחוז ענו בחיוב.

יצויין, כי הנשאלים היו כולם מנהלים ומנהלי כוח אדם.

מומחי רוברט הלפ־אקונטמפס טוענים, כי הסקר מפתיע מאוד, משום ש־28 מנהלים המודעים לחשיבות המחשב בעסקיהם אינם משתמשים בו כדי לשפר את יעילותם, תיכנון הניהול וקבלת החלטות.

מומחי רוברט הלפ־אקונטמפס, הנחשבת לחברה גדולה להשמת כוח אדם קבוע וזמני בענפי המחשב והחשבונאות, צופים כי מספר הלא משתמשים במחשבים אישיים מקרב הנשאלים יירד, משום שאחוז מהנשאלים אמרו שירכשו מחשב בתוך שנה.

להערכת הנשאלים, רק 35 אחוז מהמנהלים בדרג הבינוני בחברותיהם משתמשים במחשבים אישיים.

בעל ה„קושאן"

(המשך מעמוד 6)

הפוליטיים והפרטיים. רצח סבו האהוב, מות אשתו האהובה עליו. לדעתי, הוא מסתפק בכך שיש לו ממלכה מסודרת וסיבה לקום בבוקר. וגם מתענגות אינו מתנזר. נוהג במכוניות־מירוץ, מטיס מטוסים, עושה סקי בעקבה ומרבה בנסיעות לחו"ל. מה שמטריד אותו, לדעתי, הוא החשש שלו, שמא היהודים לא יכלכלו את מעשיהם בתבונה ביהודה ושומרון, ומשם, כאשר תקום מדינה פלשתינית, יתפתח איום על ממלכתו. המצב החמיר מבחינתו כאשר ב־1982 פוררה ישראל את היישות הקוואזי־מדינית הפלשתינית בלבנון והפיצה את אש"ף לכל רוח. עתה מופנות תקוות רוב הפלשתינים אליו, כי הוא בעל ה„קושאן" החוקי בכיבוש על יהודה ושומרון.

מצב זה הוציא את חוסיין משלוותו והוא שוב נצרך להוערב, לאחר מנוחה ארוכה. ב־1985 הוא חתם על הסכם עם אש"ף ואני מקווה שהוא הבין ביום החתימה, שמזה לא ייצא דבר. פתאום גילה שעליו לרצות את שני שכניו מהצפון, הארון אסד, אשר רואה עצמו מועמד לצלאח־א־דין המחזיק בקושאן על הבעיה הפלשתינית ולא נותן לאיש להתערב, ובוודאי לא לעשות הסכמים. זהו שכן מסוכן, אשר נהג כבר מספר פעמים לרכז צבאות על גבול ירדן ובו אסור להתגרות כי הוא לא רק טייס אלא גם יורה. חוסיין החל לרוץ לדמשק ולשבת אצל אסד על שרפרף, כשכולו כנוע ומסביר.

כולם לוחצים עליו לספק הסכם. האמריקנים, הישראלים וגם יאסר ערפאת. והוא יודע שאין בכוחו להועיל. בינתיים הוא מרוויח זמן ומשטה בכולם. גם בנו. באי יציבותו, אי העקביות המאפיינים את אישיותו ההפכפכה, הוא מתמרן בין הצרדים — אש"ף, מצרים, סוריה, ארה"ב וישראל. הוא מפזר אשליות והבטחות ביודעו, שאין כלום מאחוריהן.

(הכותב שימש בעבר סגן ראש אמ"ן ודובר צה"ל)

חלק ראשון

תחזית מעודכנת של בנק הפועלים:

הפיחות „ישחק" עד אפריל

● צפויה אינפלציה מצטברת של 11%

בחודשים ינואר־מארס צפויה עליית מחירים בשיעור של 2.5 אחוזים בכל חודש, ובאפריל צפויה עלייה בשיעור 3 אחוזים — צופים כלכלני בנק הפועלים בתחזית שהפיצו בסניפי הבנק. התחזית כוללת את השפעת פיחות סל המטבעות בשיעור של 10 אחוזים וייקור המוצרים המסובסדים והפחתת המכסים שבוצעו בתחילת ינואר.

על־פי תחזית כלכלני בנק הפועלים תשולם תוספת היוקר כבר במשכורת פברואר.

כיוון שעליית המדד מאז נובמבר 86 ועד ינואר 87 תסתכם בשיעור של 7 אחוזים, ולפיה מתחייב תשלום תוספת יוקר בשיעור של 4 אחוזים. כלכלני הבנק מציינים, כי אם המדדים החזויים יהיו נמוכים יותר, יידחה תשלום תוספת היוקר למארס.

תוספת היוקר תעוקר ב־2.7 אחוזים, על־פי ההסכם הצפוי עם ההסתדרות, ולכן התוספת הצפויה לאחר העיקור היא כ־2.2 אחוזים. במקביל תהיה הפחתה בתשלום המעסיק לביטוח הלאומי בשיעור של 2.7 אחוזים שינטרל כמעט לחלוטין את השפעת היוקר על עלויות המעביד.

הכלכלנים מציינים, כי בארבעת החודשים הקרובים (ינואר־אפריל) צפוי המדד לעלות בשיעור מצטבר של כ־11 אחוז, כלומר במונחים שנתיים כ־36 אחוז. שער השקל ביחס לסל המטבעות צפוי להיות קבוע באותה תקופה.

א.נ.

בעקבותיך, בראזיל

האינפלציה מתחדשת במלוא עוזה

שיעורי הריבית הבנקאית בבראזיל גאו ועלו בתחילת ינואר ב־180 אחוזים. התפתחות זו תקעה מסמר נוסף בארון המתים של התוכנית הממשלתית למלחמה באינפלציה, שהוכרזה לפני כשנה.

התחלואים הכלכליים הגבירו את הביקורת שמותחים בבראזיל על משטרו של הנשיא חוסה סארני, המסוכסך עם מנהיגי המיגזר התעשייתי בארצו. עד נובמבר אשתקד העלו רבים על נס את תוכנית ה„קרוזאדו" של בראזיל — שילוב של הקפאת מחירים ורפורמה בתחום המטבע — וראו בה הסתערות נועזת ויעילה על האינפלציה, אך בחודשים האחרונים נכשל מימשלו של סארני כמעט בכל אשר ניסה לעשות, והאינפלציה שבה והרימה ראש ואף התעצמה.

לדברי פרשנים כלכליים, מבחינות מסויימות מצבה של כלכלת בראזיל חמור בימים אלה אפילו משהיה ערב תוכנית הקרוזאדו, כאשר נשקפה סכנה שהאינפלציה תגאה ל־300 אחוז ויותר. שיעור הריבית הבנקאית לאשראי לטווח קצר היה 50 אחוז ובאמצע החודש כבר הגיע ל־400 אחוזים, כלומר, לשיעור שהיה לפני התוכנית למלחמה באינפלציה שהוכרזה ב־28 בפברואר אשתקד.

שוקי הכספים משקיפים על עתיד האינפלציה בבראזיל בפסימיות רבה, במיוחד למן תחילת השנה האזרחית החדשה. הלחצים האינפלציוניים חזקים במיוחד בסאן־פאולו, בירתה הכלכלית של המדינה, שבה העריכה הלשכה לסטטיסטיקה את שיעור האינפלציה בדצמבר 1986 ב־16 אחוזים.

כלכלנים בבראזיל מתנבאים, כי השנה תשוב ותשתרר שם אינפלציה תלת־סיפרתית, לעומת כ־70 אחוז אשתקד. הנשיא סארני, שנהנה מפופולריות רבה — יותר משהיתה לנשיא בראזילי אי־פעם — כאשר התקבל הרושם שהקפאת המחירים מוכתרת בהצלחה, נאלץ עתה להתמודד עם קריאות להתפטרותו.

המושל הסוציאליסטי של מדינת ריו דה־ז'אנרו, ליאונל בריזולה, יריבו משכבר של סארני, אמר באחרונה במסיבת עתונאים, כי „הדבר הטוב ביותר שיכול הנשיא לעשות הוא — להתפטר. האינפלציה חוזרת במשנה תוקף".

סכסוך מוזר שנתגלע בין סארני לבין איגוד התעשיינים זכה בכותרות גדולות בעמודיהם הראשונים של העיתונים, וגם בכך רואים פרשנים את מבשר רעות. בעוד הציבור מתמרמר על הביטול הסלקטיבי של הפיקוח על המחירים שהחל בנובמבר אשתקד, קובלים התעשיינים על כך שהפיקוח עדיין בתוקפו, לפחות בחלקו. נשיא איגוד התעשיינים רב ההשפעה במדינת סאן פאולו, מאריו אמאטו, טען כי [illegible] הממשלה מהעלאת המחירים עלולה [illegible] מרי אזרחי. לדבריו, עלולים התעשיינים פשוט להתעלם מן המחירים [illegible] ולדרוש מחירים גבוהים יותר [illegible]

הנשיא סארני תקף באמצע החודש [illegible] מנהיגי התעשיינים וטען, כי הם [illegible] לאנארכיה, בדברם על מרי אזרחי. [illegible] של דבר, מתעלמים סוחרים ובעלי [illegible] רבים בבראזיל מן המחירים הרשמיים [illegible] את סחורתם במחירים גבוהים יותר. [illegible] העיקרית לגאות המחודשת של האינפלציה.

אך בעוד הממשלה מתמודדת [illegible] התעשיינים, היא עלולה לעמוד מול [illegible] חמורה יותר — עימות עם האיגוד [illegible] המקצועיים. מנהיג הפדרציה הגדולה [illegible] של האיגודים המקצועיים בבראזיל, [illegible] דוס סאנטוס, הזהיר לא מכבר כי אם לא [illegible] הפועלים הטבות שכר הולמות, [illegible] הפדרציה על שביתה כללית.

ניצני אי השקט בחזית זו כבר הופיעו [illegible] האוטובוסים של ריו דה־ז'אנרו שבתו [illegible] החודש במשך יומיים, בתביעה להעלות [illegible] שכרם ב־72.6 אחוזים. [illegible] אך הם שבו לעבודה כשבאמתחתם [illegible] להעלאת שכר גדולה.

גאות של צריכה

גאות של צריכה בממדי ענק ציינה את בראזיל בשנת 1986, ובהלת הקניות פגעה במאבקה של הממשלה נגד האינפלציה, אומרים משקיפים כלכליים. הביקוש הגואה לכל דבר, מתפוזים ועד למטוסי מנהלים, מבגדים ועד מזגני אוויר, היה אשתקד איסונו המרכזי של המשק החשוב ביותר בדרום־אמריקה.

בפברואר אשתקד עוררה ממשלתו של הנשיא חוסה סארני תקוות גדולות מבית ומחוץ, כאשר פתחה בתוכנית יומרנית לבלימת האינפלציה, אשר הגיעה אז לשיאים של למעלה מ־300 אחוזים. תוכנית הקרוזאדו של הממשלה שילבה הקפאת מחירים עם רפורמה במטבע, אשר לפיה זכתה בראזיל למטבע חדש, ה„קרוזאדו". התוכנית שילהבה את דמיון הציבור וזמן־מה נחשב סארני כנשיא הפופולארי ביותר בתולדות בראזיל.

אך בסוף השנה נעלמה האופוריה. המחירים החלו לעלות שוב.

„מה שהטעה את כולנו הוא שהערכנו את עוצמת הביקוש היתה נמוכה מדי. לא שמנו לב לביקוש העצום שנוצר", העיר משקיף כלכלי בכיר באחת השגרירויות המערביות בבראזיליה.

לפי תוכנית הקרוזאדו, הממשלה לא רק הקפיאה את המחירים אלא העניקה העלאות שכר. הרוב קיבל תוספת של כל אחוזים ואילו בעלי שכר המינימום זכו להעלאה בשיעור של 15 אחוז. התוצאה דמתה לזו של יריה מאקדח הזנקה — הבראזילים יצאו לשווקים והוציאו כסף ללא הרף.

לדברי משקיפים כלכליים, הוצאו סכומי כסף עצומים מחשבונות החיסכון בחודשים מארס, אפריל, מאי ויוני, כאשר תושבי בראזיל הציפו את החנויות. על־פי נתונים רשמיים שפירסם משרד התעשייה והמסחר, גדלו ההוצאות על לבוש ב־84 אחוז עד לחודש אוקטובר 1986. מכירות מזגני אוויר עלו ב־49.4 אחוזים, מסרטות ב־63.1 אחוזים, רהיטים ב־67.1 אחוזים. ב„מאופון", חנות הכל־בו הגדול של סאו־פאולו. עלו המכירות ב־1986 ב־60 אחוז ובחנויות אחרות בעיר נאלצה הרשת להנהיג קיצוב.

לפי מקורות בענף ההדרים אכלו תושבי בראזיל פי ארבעה תפוזים מאשר ב־1985. כן שגשגו מכירות מטוסי מנהלים, שעלו ב־60 אחוזים.

במקביל לגאות הצריכה נוצר מחסור חמור במיגזרים מסויימים. ההמתנה למכוניות נמשכה חודשים. לראשונה בתולדות בראזיל התרוקנו מדפי הבשר, בעיקר בחודשים ספטמבר ואוקטובר. כאשר האיכרים לא שלחו בשר בקר לשוק כדי להעלות את מחיריו. לאומה של אוכלי בשר היה זה מבחן קשה.

סוחרים ניצלו את הביקוש המשתולל במשק כולו בדרשם תוספות מיוחדות, המכונות „אג'יו", מעל ומעבר למחיר הרשמי. הפיקוח על המחירים התמוטט בהדרגה.

בנובמבר נכנעה הממשלה לבלתי נמנע והסירה את „המיכסה". שישה ימים בלבד לאחר נצחונה בבחירות לקונגרס ובמדינות על מצע של הקפאת מחירים. העלתה הממשלה את המחירים. מחירי המכוניות, הסיגריות והאלכוהול הוכפלו, מחיר הדלק עלה כ־60 אחוזים והעלאות תלולות היו גם במחיריהם של מוצרים אחרים.

הפופולאריות של סארני ירדה פלאים, ובבראזיליה פרצו מהומות. הלך הרוחות האופטימי הקודם פינה מקומו לפסימיות.

משאל גאלופ שהתפרסם בסוף דצמבר בעתון „ז'ורנאל דו בראזיל" הראה כי [illegible] מדינות שבהן נערך המשאל, בראזיל [illegible] הפסימית ביותר לגבי הסיכויים בשנת 1987.

רשמית, תוכנית הקרוזאדו עודנה קיימת, אולם רוב הכלכלנים סבורים כי היא נפגעה קשות. לדברי משקיף כלכלי מערבי בסאו פאולו, „גאות הצריכה קטלה את התוכנית". בדברו על הסיכויים השנה אמר: „הדבר הטוב ביותר שנוכל לקוות לו הוא סטגפלציה: אינפלציה גבוהה עד מאוד, מלווה בצמיחה כלכלית איטית מאוד".

כלכלנים בלתי תלויים סבורים, כי בראזיל עלולה השנה לחזור לאינפלציה תלת ספרות, לעומת שיעור של כ־30 אחוז ממארס עד דצמבר 1986.

השנה שעברה היתה שנת צמיחה [illegible] ולפי הערכות רשמיות גדל היקף התוצר ב־11 אחוזים.

סטיוון מאואל, רויטר

העלאות שכר במלונאות

במסגרת הסכם עבודה חדש שנחתם בין התאחדות המלונות בישראל לבין הסתדרות עובדי האירוח, יקבלו העובדים במלונות תוספות שכר, שמשמעותן כ־90 שקל לעובד תוספת שכר עד אפריל 87.

המשנה למנכ"ל התאחדות המלונות, יעקב אבי־נתן, מסר כי במסגרת ההסכם נקבעו טבלאות תעריפי שכר חדשות של כל המקצועות והתפקידים, שהשכר התחלתי בהם תואם לגובה הכנסת המינימום המוסכמת במשק. תוספות השכר בהסכם עם עובדי המלונות כוללות גם את התוספות שניתנו במיגזר הפרטי. על־פי הסכם המסגרת בין לשכת התיאום של הארגונים [illegible] ההסתדרות. תוספת השכר [illegible] לעובד היא בהשוואה לשכר [illegible]

במסגרת ההסכם החדש [illegible] הוותק שבגינה משולמת [illegible] ל־30 שנה. ההסכם החדש [illegible] ומקיף כ־25,000 עובדים ב־350 [illegible] בארץ, הוא מחליף את כל [illegible] המפעליים ומונע כל משא ומתן [illegible] מפעלי. העובדים התחייבו [illegible] באופן מוחלט על יחסי עבודה [illegible] במרוצת תקופת ההסכם. תוקף [illegible] לשנתיים — עד 31.3.88.

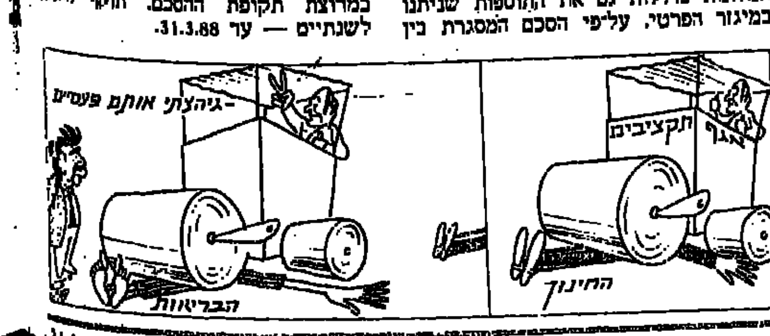

"העורך הכלכלי: צבי טימור"

פור החדשות

ישעיהו גביש:

הפיחות לא סגר את הפער

● „כור" הגדילה הייצוא ב־10% ב־1986

1986 היתה שנה קשה לתעשייה בכלל ול„כור" בפרט, אומנם הושג גידול של 10 אחוזים במכירות. אבל אין לראות בכך מסנה של צמיחה — אמר אתמול מנכ"ל „כור", ישעיהו גביש, במסיבת עיתונאים לסיכום הראשון של פעילות הקונצרן ב־1986.

מכירות מפעלי „כור" הסתכמו אשתקד ב־2.1 מיליארד דולר, בכלל זה יצוא בסך 842 מיליון דולר. הגידול במכירות לשוק המקומי הגיע ל־13 אחוז, ואילו ביצוא חל גידול של 4 אחוזים בלבד, לעומת גידול של כ־8 אחוזים ביצוא של כלל המשק.

הפיגור של „כור" נובע, לדברי גביש, מהירידה החדה ביצוא של „סולתם", שהיווה בעבר מרכיב מרכזי ביצוא הקונצרן.

„נקודת האור היחידה ב־86 היא, שהצלחנו להגדיל את התפוקה ב־10 אחוזים, לצד ירידה של 3 אחוזים בכוח האדם", אמר גביש. לדבריו היתה 86 שנה של חגיגות ברשתות השיווק, „אבל התעשייה לא חגגה. 87 שנה נוספת של קיפאון".

בשנה שעברה חלה ירידה משמעותית בהשקעות במפעלי „כור", שהסתכמו ב־113 מיליון דולר לעומת 180 מיליון דולר ב־1985.

לדברי מנכ"ל „כור", צעדי הממשלה מקלים על היצוא ומכבידים על היבוא, אולם הפיחות שבוצע אינו סוגר את הפער בין האינפלציה ושער החליפין.

א.נ.

אליעזר שילוני:

הרשות לניירות־ערך — עדיין ללא שיניים

„הרשות לניירות־ערך חזקה היום יותר מבעבר, אבל היא עדיין אינה חזקה דיה. צריך להגדיר את סמכויות הרשות. אין לה מספיק כוח אדם וכל נושא החקיקה צולע. נשבר לי מהקצב האיטי של החקיקה" — אמר אליעזר שילוני, יו"ר הרשות לניירות ערך, במסיבת עיתונאים לסיכום פעילות הרשות בשנה האחרונה.

שלשום ועדת השרים לענייני חקיקה דיון ראשון בתזכיר החוק לניירות ערך תיקון מס' 8, ויו"ר הרשות לני"ע אמר, כי עתה יש לקוות שתיסלל הדרך לקבלת החוק בכנסת. עיקרי התיקון המוצע: הרשות תפקח על ניהולה התקין של הבורסה; מחצית מחברי דירקטוריון הבורסה יהיו דירקטורים מקרב הציבור; הרשות תוסמך לבקש מבית המשפט צו מניעה על יסוד חשד סביר לביצוע עבירה על תחיקת ניירות ערך; יורחבו סמכויות החקירה של הרשות; יוחמרו העונשים, ויורחב מעגל האחראים בפלילים על עבירות אלה.

ברשות לני"ע גיבשו גם הצעת חוק להשקעות משותפות בנאמנות, כדי להסדיר את הפיקוח על קרנות הנאמנות, וחובר תזכיר חוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות ובניהול תיקי השקעות. הצעות אלה עדיין לא נדונו בוועדת השרים לענייני חקיקה.

בעניין חקירת התביעות „פ.ו.ס." אמר שילוני, כי „יש הרבה לכלוך והעסק מתכשל מיום ליום". לדבריו, החקירה עדיין לא הסתיימה ונבדקות עסקות עם בעלי־עניין באמצעות מידע פנימי. „אירועים שקרו באחרונה זרקו עוד אור על הפרשה", אמר יו"ר הרשות.

שילוני, העתיד לפרוש מתפקידו בתחילת אפריל 87, אמר כי יו"ר הרשות לניירות ערך צריך להיות ממונה על־ידי הממשלה ולא על־ידי שר האוצר, ויש לתת לו מעמד דומה לזה של נגיד בנק ישראל, בשכר ובסמכויות. „דו"ח הרשות בארה"ב מוגש ליו"ר הסנאט וליו"ר בית הנבחרים, ולא לשר האוצר האמריקני", אמר שילוני.

קנסות מגוחכים

מנהל מחלקת החקירות ברשות לני"ע, מתן בן־דרור, סקר את 12 ההרשעות של חברות ומנהלים על עבירות הקשורות בהגשת דו"חות שהתקבלו מאפריל 85 ועד היום. ראשי הרשות ציינו את קילות העונשים המוטלים על המורשעים — קנסות בסכומים מגוחכים של 100 עד 2,000 ש"ח.

לאחר סחבה במשך שנתיים, קיימה

אודי נחשון

יפת קיבל חצי מיליון לירות שילוני רק 17 אלף

כאשר נשאל אליעזר שילוני לתגובתו על פרשת שכר הבכירים בבל"ל, הוא נזכר כי בעת שכיהן כנציב מס הכנסה השתכר יפת חצי מיליון לירות. „אני השתכרתי אז 17 אלף לירות. אבל כמובן שחלה עלי חובת הסודיות, בתוקף תפקידי, ולא יכולתי לחשוף את הנתונים האלה."

בהתייחסו לפרשה אמר עוד, כי היה היחיד שענה על הפניות של רואה החשבון שמחה שנקר, בעוד כל הגורמים האחרים, כפי שמעיד שנקר, התעלמו ממנו. שילוני אמר, כי הפיקוח בתחומים אלה מוטל על המפקחת על הבנקים.

א.נ.

מס הרכישה עודכן ב־7.5%

בתקנות מס רכישה מאפריל 84 נקבע, שמדרגות המס יעודכנו אוטומטית כל שלושה חודשים. בסיס העידכון הוא מדד מחירי הדירות ברמי מפתח, המתפרסם ע"י הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה כחלק ממדד המחירים לצרכן.

לפיכך, החל מיום 16.1.87, עודכנו מדרגות מס הרכישה כדלקמן:

דירות מגורים

מדרגות מס ישנות 15.1.87 — 16.7.88			מדרגות מס חדשות 15.4.87 — 16.1.87		
עד	33,450	ש"ח 0.5%	עד	35,940	ש"ח 0.5%
מ־	33,450	ש"ח	מ־	35,940	ש"ח
עד	82,895	ש"ח 3.5%	עד	89,065	ש"ח 3.5%
מעל	82,895	ש"ח 4.5%	מעל	89,065	ש"ח 4.5%

משקים חקלאיים

מדרגות מס ישנות			מדרגות מס חדשות		
עד	25,590	ש"ח 0.5%	עד	27,495	ש"ח 0.5%
מעל	24,950	ש"ח 5%	עד	27,495	ש"ח 5%

דוגמה א: אדם הרוכש דירה בשווי של כ־75 אלף ש"ח ישלם היום 1,546.8 ש"ח, סכום הנמוך ב־74.7 ש"ח מלפני העדכון.

דוגמה ב: אדם הרוכש דירה בשווי של 100 אלף ש"ח ישלם היום 2,411.2 ש"ח, סכום הנמוך ב־136.35 ש"ח מלפני העדכון.

מדיניות שער החליפין

בין „מיני־פיחות" — ל„פיחות זוחל"

מאת אילן אברהם

אומרים שאלוהים עוזר למי שעוזר לעצמו. לפני שמונה עשרה חודשים, כאשר הופעלה תכנית הייצוב הכלכלי, הוקפא שער החליפין של השקל לעומת הדולר, לאחר פיחות של 25 אחוזים. הצמדות השקל למטבע האמריקני הביאה גם את הזמן לפיחות זוחל, בעקבות עליית המטבעות האירופיים. הדבר העניק לתכנית הכלכלית של הממשלה מרווח נשימה, ומנע שחיקה חמורה של רווחיות היצוא לשווקים הדולריים. המשק שילם את המחיר באינפלציה זעירה, לעומת מה שהיה קודם. הציבור התייחס אל האינפלציה של 1.5 אחוזים לחודש כסימן ליציבות מופלגת.

באוגוסט 1986 שונתה מדיניות שער החליפין, והשקל הוצמד לסל של חמש מטבעות עיקריות, במקום לדולר בלבד. היה זה צעד הגיוני במסגרת מאמצי הממשלה להביא לאינפלציה נמוכה יותר, ברמה אירופית. לפני עשרה ימים פוחת השקל ביחס לסל המטבעות בשיעור של 10 אחוזים, אלא שהפעם היה העיתוי שנבחר אומלל. כבר לפני הפיחות החל שוב שער הדולר בצניחה חופשית לעומת המטבעות האירופיים, במיוחד כלפי המארק הגרמני והיין היפאני. לאחר הפיחות קיבל התהליך של היחלשות הדולר תאוצה, וביום שני השבוע הגיע הדולר לשפל, ונסחר ב־1.80 מארקים בשוקי אירופה, לעומת 2־2.1 מארקים לפני ההידרדרות.

נורות אדומות אצל קובעי המדיניות

היחלשות הדולר הדליקה לבטח כמה נורות אדומות אצל קובעי מדיניות ישראלים. אם התהליך יימשך, אין ספק שיתעוררו לחצים אדירים לשינוי מדיניות ולהיצמדות מחודשת לדולר. כבר ביום שלישי התחזק השקל לעומת הדולר ושער החליפין נקבע ל־1.615 שקל לדולר. רק 8 אחוזים מעל לשער של ערב הפיחות. כלומר, שליש מהפיחות כלפי הדולר נשחק במשך שבוע. היחלשות נוספת של המטבע האמריקני, משולב בעליית מחירים מקומית של 5 או 6 אחוזים בחודש וחצי הקרובים יביאו להעלמות כל היתרונות של הפיחות לעומת הדולר אם אי־פעם היו כאלה.

יש לזכור, כי את הפיחות ביצעה הממשלה בעיקר בגלל הלחץ של התעשיות הקשורות לגוש הדולר. עתה סביר להניח, שבתעשיות אלו גוברים החששות מפני מה שעלול להתרחש. השאלה המרכזית מבחינת המשק היא מהירות ההתאמה של תעשיות אלו לתנאי השוק החדשים בעולם, במידה שהאירועים באירופה מייצגים תהליכים של טווח ארוך, ולא תופעות בנות־חלוף. אם התשובה לשאלה השנייה היא חיובית, הרי שהמשק צריך לעבור תהליכי התאמה והתגובה של מפעלי התעשייה למצב החדש חייבת להיות כמה שיותר מהירה. הם חייבים להתאים את עצמם, אלא שעל־פי נסיון העבר אין יסוד להיות אופטימים.

● שליש מהפיחות כלפי הדולר נשחק כבר בשבוע הראשון ● קשה יהיה „לסחוב עד הסתיו" ● האוצר עשוי לעמוד לפני הצורך בהכרעות חדשות כבר בעתיד הקרוב

אין ספק שיש כבר מי שחושב על פיחות חדש, או על שינוי מדיניות הייצוב ואין ספק גם שיש מי שמתכנן כבר לבוא בתביעות תקציביות לאוצר המדינה בתחום הסובסידיה ליצואנים לגוש הדולר.

האם תבוטל ההצמדה לסל

אם נניח שהממשלה תיכנע בסופו של דבר ללחצים אלה, הרי שהדבר יכול להביא להצמדה מחודשת של השקל לדולר. צעד זה עשוי להיות מלווה ב„מיני־פיחות" של השקל, כדי למחוק את ההפסדים של הימים האחרונים. אך גם ללא „פיחותון" תביא המדיניות החדשה לפיחות זוחל לעומת המטבעות האירופיים. בהנחה שנפילת הדולר תימשך, המשמעות של פיחות זוחל, עם או בלי „מיני־פיחות" ניתקו, תהיה התחזקות ניכרת של הלחצים האינפלציוניים, שממילא קיימים במשק עקב הפיחות המיותר של ראשית ינואר.

החלופה העומדת לפני קובעי המדיניות היא איפוא, בין נטיות להגן על התעשיות הקשורות לגוש הדולר לבין ניסיון לשמור על שיעורי אינפלציה ברמה יותר נמוכה. כשהממשלה פיחתה את השקל היא חשבה שיש לפניה כמה חודשים של שקט לפני שתידרש להחלטות חדשות. שר האוצר משה נסים דיבר על חודשים רבים של שער חליפין יציב. פקידים אחרים באוצר דיברו על „לסחוב עד הסתיו". עתה ברור, שהיו אלו תקוות וורודות למדי. יתכן שלממשלה לא נשאר יותר מכמה שבועות לקבל החלטות חדשות בתחום זה.

באוצר ובבנק ישראל יעקבו בחרדה אחר שיקרה בחו"ל בימים ובשבועות הקרובים. האמריקנים כבר רמזו בכל דרך אפשרית כי הם מעוניינים בירידה נוספת של המטבע שלהם, לנוכח גרעון־הענק המתמשך בסחר החוץ של ארה"ב. הם מדברים על שער חליפין של 1.60 מארק לדולר ו־130 יין לדולר. אם תמומש תחזית זו הרי אין ספק שהתעשייה „הדולרית" תגביר את לחציה לביצוע פיחות נוסף כלפי הדולר. קיימת אפשרות, המועדפת מנקודת ראות האוצר, שהאמריקנים ישכנעו את היפאנים ואת הגרמנים להוריד את שיעורי הריבית שלהם, דבר שיחזק את הדולר, אך גם יתרום להגדלת יבוא ההון לארה"ב. יש לזכור כי קיימות סיבות טובות שבגללן ארה"ב יכולה להיות מעוניינת בהתחזקות הדולר. דולר חלש פירושו מחירים עולים בארה"ב, ואין דבר שיתרום לכישלון נוסף של מימשל ריינגן כמו עלייה מחודשת בשיעורי האינפלציה בשנה שלפני הבחירות.

את התשובה לחידה יקבל המשק הישראלי בעוד כמה ימים. אם אכן יתברר שהדולר עומד לפני ירידה נוספת, יש להניח שבאוצר ובבנק ישראל שוב ידלקו האורות בשעות הערב המאוחרות.

גלגלי הבורסה

נמשכת הבריחה מצמודי הדולר

מגמת גאות הסתמנה אתמול במניות ההשקעות, בהשפעת הידיעות בדבר הגדלת האחוזים של נכסי קרנות הפנסיה, קופות הגמל הבנקאיות וחברות ביטוח שיושקעו במניות. במניות ההסדר נחלשה יחסית מגמת הירידה עד 0.2%, לעומת 0.5% שלשום. עודפי ההיצע בהן הסתכמו ב־8.5 מיליון ש"ח. מזה קלט בנק ישראל ב־4 מיליוני ש"ח. בשוק איגרות החוב היה ביקוש של 10 מיליוני ש"ח לצמודות למדד והיצע של 0.6 מיליון ש"ח בצמודות לדולר.

הציבור השקיע אתמול 15 מיליון ש"ח בקרנות נאמנות המתמחות במניות והוציא 5 מיליוני ש"ח מקרנות אחרות.

בנק ישראל יציע מחר לציבור שתי הנפקות נוספות של איגרות חוב צמודות [illegible] בערך נקוב כולל של 30 מיליון ש"ח, מזה 20 מיליון ש"ח ע"נ מסוג „שגיא" במחיר [illegible] של 91% מע"נ ו־10 מיליון ש"ח ע"נ מסוג „גליל" במחיר מינימום של 85% מע"נ.

[illegible] המטבעות ירד אתמול ב־0.11% [illegible] שער הדולר היציג ירד ב־ [illegible] 1.0 ש"ח. דולר נוסעים ירד [illegible] הדולר השחור נע בירידה בין [illegible] בבנקים [illegible] ש"ח.

[illegible] עלו אתמול 230 שערים, [illegible] ירדו ו־118 שנשארו בלי שינוי. [illegible] ב־5% ויותר ו־2 ירדו ב־5% ויותר. „קונים בלבד" ואף לא 1 „מוכרים בלבד". ב־24 ני"ע היתה הפסקת המסחר. [illegible] התקרב ל־25.4 מיליון ש"ח.

[illegible] מניות ההסדר היו ירידות שערים (ב־%): [illegible] — 0.2; אי די בי ב' — 0.1; אי די בי א' — 0.2; אגוד רג' — 0.1; דיסקונט ב' — 0.1; דיסקונט א' — 0.1; מזרחי ש' — 0.1; מזרחי מ' — 0.2; פועלים ש' — 0.2; פועלים מ' — 0.2; כללי — 0.1; מימון סחר 5 — 1.2. לעומתן עלתה מימון סחר 1 ב־0.2%. תשואותיהן השנתיות נעו בין 17.70% (כלל) ל־17.81% (הפועלים מ') 17.80%, מזרחי ש' — 17.81%.

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר היו רק עליות שערים: אוה"ה — 0.8; הספנות 0.1 — 4.9; הספנות 0.5 — 4.0; כללי מ"ר 1 — 1.8; הבינלאומי — 3.6; פ' ב' — 4.4.

במניות החופשיות עלו ב־10%: בן יקר גת, אורדגן 5, לכ"ש 1, אלקו 0.25, לחקלאות מכב' נרשם שער „קונים בלבד" פעם שנייה ברציפות. לעומתן נרשמה ירידה ב־10% רק ביעסור 1.

כל מדדי השערים של המניות החופשיות עלו אתמול. ערך השוק של כל המניות החופשיות עלה ב־1.65%. בלטו ביותר העליות במדדי המניות של השקעה בתעשייה ב־3.19%, של מסחר ושירותים ב־2.53%, של נדל"ן ב־2.04% ושל בנקים למשכנתאות ב־2.24%.

בשוק איגרות החוב עלה אתמול ערך השוק של הצמודות למדד ב־0.23% ושל הצמודות למט"ח ב־0.76%. המחזור בשוק האג"ח הסתכם ב־10.5 מיליון ש"ח, מזה 2.9 מיליון ש"ח בסוג „שגיא", כ־1.7 מיליון ש"ח ב„גליל 4.25%" ו־2.2 מיליון ש"ח בצמודות ב־80% למדד בלבד.

במלווה קצר מועד נעו התשואות החודשיות בין 1.62% ל־1.67% והתשואות השנתיות בין 21.45% ל־22.00%, תוך מחזור של כ־21.7 מיליון ש"ח. מזה 8.4 מיליון ש"ח ב־3 הסדרות החדשות, שבנק ישראל הציע אתמול לציבור בערך נקוב כולל של 100 (מאה) מיליון ש"ח.

„פראול" הודיע על מצב הקידוח לרבע האחרון של 1986 ב„שיקמה 1": באר מפיקה גז בקצב של כ־700 רגל מעוקב ביממה. היתה ירידה בהפקה למשך כ־3 שבועות של הפסקה בייצור של הצרכן העיקרי. בתקופת הדו"ח היתה הפקה מצטברת של כ־9 מיליון רגל מעוקב. ההפקה המצטברת הכוללת — כ־323 מיליון רגל מעוקב.

ב„אשדוד 1": באר מפיקה גז בקצב של כ־120 רגל מעוקב ליממה. בתקופת הדו"ח היתה הפקה מצטברת של כ־10.5 מיליון רגל מעוקב. ההפקה המצטברת הכוללת — כ־140 מיליון רגל מעוקב. ב„אשדוד 5 — 2": בארות המפיקות נפט בקצב של כ־40 חביות ליממה. בתקופת הדו"ח היתה הפקה מצטברת של כ־3,522 חביות. ההפקה המצטברת הכוללת — כ־127,522 חביות נפט.

אהרן מאיר התפטר מחברות במועצת המנהלים ומתפקיד יו"ר של חברת הביטוח „איתן" מקבוצת בנק המזרחי.

„הפועלים ניהול קרנות בנאמנות" הודיעה על תשלום דיווידנד חודשי במזומן פטור ממס הכנסה לחודש ינואר 1987 בשיעור 0.3% לבעלי היחידות של „אלמוג" ובשיעור 5.7% לבעלי היחידות של „צבר".

אלחנן הורוביץ

100 שנות תעשייה

התעשייה תחגוג בישראל במהלך שנת 1987 באירועים ממלכתיים וציבוריים במלאות 100 שנים לתעשייה העברית. בחודש פברואר 1887 החל לפעול, בנווה־צדק, בית־החרושת העברי הראשון — „מעשה ליציקת מכונות ובניינן" אותו ייסד ליאון שטיין, שעלה לארץ באותה שנה לאחר שסיים לימודי הנדסה בנאנסי שבצרפת. במאסף „ירושלים" שערך אברהם משה לונץ כונה מפעלו של שטיין „בית חרושת" והיתה זו פעם ראשונה שמפעל שעסק בייצור נקרא בית חרושת. מבית החרושת של שטיין יצאו בעלי המקצוע הראשונים בכל ענפי המתכת והמכונאות. שטיין נפטר בשנת 1926.

הראשון בסדרת האירועים יתקיים ביום שני הקרוב, בבית הנשיא בירושלים. בו יתכנס המושב הראשון של המועצה הציבורית שתלווה את האירועים.

ח.מ.

100 לתעשיה העברית

עמוד ראשון

מאת דורית גפן

● תמר גולן בפגישה המפורסמת פרס־בואני. עיתונאות והיסטוריה

שבויה בקסם האפריקני

העיתונאית תמר גולן היא אחד המומחים הישראלים לאפריקה, אלא שבניגוד לרוב אנשי האקדמיה שלוקים לעתים ביובש אקדמי, הרי אצלה התערובת של עיתונאות והיסטוריונית יוצרת שילוב מרתק, שהוסיף אצלה את הנושא האפריקני, או בהגדרתה (כותרת אסופת הרצאותיה באוניברסיטה המשודרת) שחור־לבן לבן־שחור, למסע מעניין ומלא קסם.

שלא כאנשי אקדמיה, המנסים לשמור על מידה רבה של אובייקטיביות (משימה בלתי־אפשרית) ועל ריחוק מסויים מנושא מחקרם, דהיינו לפחות על „מאסון" של אי־מעורבות, הרי תמר גולן אומרת מפורשות, כי היא מאוהבת באפריקה: בנופיה, בתרבויותיה ובאנשיה. ואכן, קל מאוד לחוש בכך.

ההתנשאות הלבנה על השחורים מעוותת את ההבנה של הציביליזציות השונות והרבות באפריקה. גם הניסיון הבלתי־אפשרי, כערותה של גולן, להיכנס לעורם של השחורים, אינו מוצלח במיוחד. נראה, כי את אפריקה יש ללמוד תוך התבוננות ממושכת, ובעיקר ללא משפט קדום, כמו גם ללא רגשי אשמה.

בשיחה עם ירון לונדון („סוף ציטוט") הקדיש המנחה חלק נכבד לנושא העבדות, שהוא ללא ספק אחת הטראומות הקשות ביותר של היבשת השחורה. גולן ציינה רק במובלע, כי בסחר העבדים השתתפו גם אפריקנים שחורים. העבדות היתה קיימת באפריקה כחלק מתרבות המלחמה עוד לפני שהאדם הלבן הפך אותה לעסק מסחרי בינלאומי. יתרה מזה, קשה להניח כי סוחרי העבדים הלבנים היו מצליחים להוציא מהיבשת כמויות כאלה גדולות של עבדים ואכן ללא שיתוף הפעולה של ראשי ממלכות וראשי שבטים בתוך היבשת. הם היו אלה שסיפקו ברוב המקרים את „הסחורה".

ואכן, הסיפור המעניין של גולן על פרופסור סקינר, שחיפש את שורשיו ומצא אותם בוולטה העילית, והתגובה של בוז שזכה לה באשר הגיע לשם כשגריר ארה"ב — לא בגלל לאומיותו האמריקנית, אלא בגלל מוצאו — ממשפחת עבדים, מאששת ומאשרת את העובדה, שחלק לפחות מהטרגדיה של סחר העבדים באפריקה היה תוצרת עצמית. אם כי נכון שממדיה והיקפה גדלו מאוד עם כניסתם של סוחרי העבדים הלבנים. אין להתעלם גם מהיחס הבלתי־אנושי, ומתנאי העבדות שכפו הלבנים על השחורים, וגם לא מההתאכזרות הפיזית ומהניתוק מהכשת לסביבה זרה ועוינת לגמרי.

אפריקה, לגבי רבים, היא בעיקר דימוי של אקזוטיקה מושכת ומפחידה ומעט מאוד יידע והבנה. הגורדים במעט באופן „טבעי" הכללות ודעות קדומות, שמקורן בבורות. גולן הדגישה זאת היטב בסיפור שלה על אותו מיסיונר, שפגשה במסעה בעקבות ספרו של קונראד. האיש היושב במקומו ארבעים שנה לא העז לטעון למומחיות אפילו בכל הקשור לאיזור המצומצם שבו הוא יושב, והשבט שבתוכו הוא חי שלא לדבר על השבטים הסמוכים ובוודאי לא על אפריקה. ללמדך, כי אפריקה אינה מיקשה אחת „שחורה", אלא מיגוון גדול ועשיר של מסורות ותרבויות חיים.

כאמור, תמר גולן שבויה בקסם האפריקני. ההתלהבות שלה, המעורבות והעניין כמו גם היידע הרחב שלה סוחפים את המאזין ויוצרים אצלו גירוי ללמוד ולדעת יותר על אפריקה.

בין סוכן למרגל

בתוכנית „סיבה למסיבה" אירחה רבקה מיכאלי את ד"ר חיים יעבץ, שאותו הגדירה כאיש קהיליית המודיעין לשעבר. הגדרה רחבה מאוד, שמטבע הדברים (חשאיות, סודיות וכו') אינה נכנסת לפרטים.

הסיבה להזמנת יעבץ היתה ספר חדש, „הסוכן", של יגאל לב. הזמנתו של יעבץ „קיפחה" במידה רבה את לב. שכן למרות המימון המוגבל והמצומצם שכפה על עצמו ה„איש מכפנים", הרי השיחה עימו היתה מעניינת ומלמדת יותר. יעבץ אמנם עשה הבחנה ברורה בין סוכן, שאותו הגדיר כשליח, לבין מרגל. הנותן שירותי אינפורמציה סודית לסוכנות מודיעין של מדינה זרה, אך נראה כי בדרך־כלל אין שמים לב להבדל הזה. מה גם, שמדינות התופשות סוכנים זרים בארצותיהם מגדירות אותם כמרגלים.

אף כי יעבץ לא הרחיב יתר־על־המידה על פעילותו של הסוכן, הרי הרושם שהתקבל מתיאורו את הסוכן האופייני עוררה סקרנות רבה, וגם כמה וכמה תהיות אנושיות ומוסריות.

מי שעור קופח באותה תוכנית מהשוואה הבלתי־נמנעת היה הבדרן דודו טופז. הסקצ'ים שלו נראים ונשמעים תפלים למדי ליד הקטעים הג'ורנליסטיים של שלמה ניצן. המתובלים באנקדוטות משעשעות. רבקה מיכאלי ניסתה להצחיק אותנו בחזרה על סדרת השאלות הבנאליות עד להקיא (כן 40, יפה, רווק וכו'). שהן שיגרה מוכרת בכל הראיונות העיתונאיים עם טופז. אך זה היה מעושה מרי.

יפה עם אופי

קשה היה שלא לחוש בהתרגשות הקלה שאחזה ברם עברון (מראיין ותיק ומנוסה מאוד) בעת השיחה שלו עם שחקנית הקולנוע האמריקנית היפה קלי מקגיליס („העד"). השוהה עתה בארץ לצורך צילומי סרט חדש, בו היא ממלאת תפקיד של רופאה צעירה שעלתה לישראל מרוסיה, בשנות ה־20.

קלי מקגיליס. בלי מניירות של כוכבת

מקגיליס היפה מתגלה בשיחה כאישיות מרשימה ורצינית. אשר ההצלחה לא עלתה לה יותר מדי לראש. לפחות אין הדבר מורגש בעת השיחה עם עברון. אין לה גם מניירות של כוכבת, שמוצאים אצל כל כוכבנית מצויה, והיא טבעית וסימפטית מאוד. למרבה ההפתעה (והנעימה) לא שאל אותה עברון עם זורם בעורקיה דם יהודי. לעומת זאת, להתעניין ברקע הרפואי־מקצועי שלה (ארבעה דורות של רופאים במשפחה) בהקשר לתפקיד שהיא ממלאת בסרטו החדש.

בעריכת עלינא תורי

מסך ראשון

איקרוס — המראה ונפילה

מאת גיורא מנור

„איקרוס — מעוף שני", יצירתם של הדס ועמליה עפרת; תאורה: אלאן בצ'ינסקי; עריכה מוסיקאלית: חיים פרמונט; קולות: אסתי קינן; תלבושות: סמדר אמור. בהפקת „תיאטרון הקרון", באולם „החאן", ירושלים.

הדס עפרת ואשתו עמליה שבו ממסע־לימודים מיפן, וכנראה, שאין אמן שנקלע לארץ השמש העולה, ויוצא משם כפי שנכנס. זה מזכיר קצת את הפרדס, שרק רבי עקיבא יצא ממנו בשלום... השפעת האסתטיקה הבימתית היפאנית שיכללה מאוד את הטכניקה הבובנאית והתיאטרלית של העפרתים, המעלים בעצם גירסא שנייה למופע שהיה בשעתו — עמומה, עם הברקות חזותיות פה ושם. אבל בלתי מגובשת כל צורכה.

אגדת איקרוס ובנו דדלוס, שעשו להם כנפיים וניסו לעוף, אבל השמש המיסה את הדונג, בו חיזקו את נוצות כנפיהם, והם נפלו חזרה לארץ — מושכת לעיבוד תנועתי, בלתי מילולי. ההצגה החדשה מתחילה בצורה מקורית, בחושך, כשבאפלולית מתחיל בד גדול, חצי שקוף, לנוע בגלים גואים. איקרוס הוא דמות של זקן, לבן פנים, המופיע במשך המופע בגדלים שונים, כבובת־יד זעירה וכמסיכה בקומת אדם. מול שאיפתו להמריא ניצבת דמות מוזרה ומקסימה: מין עוף (?), בעל רגל אחת בלבד, היא רגלו החשופה של הדס, וציפור מוזרה ותוקפנית זו מנקרת ומכה את איקרוס בלי חמלה.

יש גם מין קיקלופ בעל עין אחת, המוצא כוכבים על רצפת הבימה. ואף הוא מתנכל לזקן בעל־החלומות. ואיקרוס בעיקר נופל ומוכה. מוכה ונופל, וחוזר חלילה. אמת, מה שממריא מוכרח גם לנסוק, ובכל זאת...

המכות האינסופיות שהוא חוטף מזכירות את תיאטרון הבובות המסורתי של שוקי אירופה, בו „קספרל" או „האנסוורסט" או „פאנץ'" (וזה תלוי אם הם מאוסטריה, מגרמניה או מאנגליה) תמיד סופגים מכות מחרב של עץ או מקל של שוטים רעשני. שריד המסורת של הקומדיה דל ארטה. כרגיל, כשאין דיאלוג ושפה מדוברת, מגיעה האלימות.

והתאכזרות ממושכת זו מייגעת. רק לקראת הסיום יש שוב דימויים מבריקים ומשובבי־נפש. כוונתי לבנפ־ייר [illegible] או לרגע בו מכה איקרוס אבן כאבן [illegible] את האש. איקרוס היה מניה וביה [illegible] — עוד מיטיב עם האנושות, [illegible] חפצו ביקרו.

למרות השיפור הצורני והדרמטי [illegible] במופע החדש, ויכולתם הטכנית המצויינת של המעצבים־המבצעים, יש בו עדיין [illegible] דברים בלתי מגובשים ואחרים, [illegible] עצמם.

אך יש בזה משום פיוט בימתי, [illegible] קסם כאלה יש להיות עבורם אסיר [illegible]

איקרוס – יש רגעי קסם

אירוע

מחווה ל„דיבוק"

מאת נתן גרוס

לקולנוע היידי לא שמור מקום בולט בתולדות המוזה העשירית. למעשה אין הסרטים שהופקו ביידיש בפולין ובארה"ב מופיעים בספרי ההיסטוריה של הקולנוע. עם זאת הם נסקרים בתולדות הקולנוע הפולני לטובה, ואין ספק כי יש להם חשיבות רבה בתולדות התרבות היהודית ובייחוד התיאטרון היידי. הם מנציחים את השחקנים הגדולים של התיאטרון היידי כמו טורקוב (כל המשפחה), קמינסקי (גם כאן משפחה שלמה), מוריס שווארץ, בולוף, דז'יגן ושומכר — ורבים אחרים. הם מנציחים גם, במידה מסויימת, את העיירה היהודית בפולין, משהו מן המסורת (בסרטים רבים מופיעים מנהגים עממיים, אגדות־עם, חתונות, חגים וכו') וכן את הצגות התיאטרון היידי המסורתיות. הנקודה האחרונה תרשם בייחוד לטובת הסרט היידי האמריקני, כפי שזה משתקף בפסטיבל ב„הבימה", שם הוצגו במיוחד סרטים, המבוססים על הצגות ומחזות של יעקב גורדין, פרץ הירשביין, שלום־עליכם, ש. אנסקי ואחרים.

סרטים אלה לא עשו קריירה גדולה על אקרני העולם, כאמור, ורק „דיבוק" שהופק בפולין, בשנת 1937, הצליח לזכות בפירסום גדול יותר. עם זאת, בשנים האחרונות החלה בעולם התעניינות מסויימת, (ויש אומרים שאפילו גדולה), בסרטים היידים ופסטיבלים מסוג זה שראינו ב„הבימה" נערכים מדי פעם במדינות שונות, לרבות בגרמניה ובצרפת. הסרטים שהופקו בארה"ב מצבם הטכני לא רע, אך מבחינת אמנות הקולנוע הם מעוררים מעט עניין, בהיותם תיאטרליים מאוד. מורגשת בהם הפקה מרושלת ונחפזת, בימוי כושל — עם ניצוצות של משחק טוב של שחקנים טובים.

„דיבוק" נשתמר במיספר עותקים [illegible] שראינו ב„הבימה", תמונתו מתקבלת [illegible] הדעת, אבל הפסקול רע מאוד. עם זאת — ועם כל המגרעות הקולנועיות שלו — [illegible] הסרט לרגש, לפחות את אלה [illegible] „דיבוק" חתום בליבם.

„דיבוק" מהווה חומר טוב לעיבוד קולנועי. הודות לסימבוליות שלו, המפגש בין [illegible] עולמות, המיסתורין החיצוני והפנימי, [illegible] הרמוניות הפועלות, העממיות והאקזוטיקה של העולם החסידי על תלבושותיו, המיפגש [illegible] המופלא והמציאותי. — כל זה בסיגנון מתאים יכול להביא לתוצאות אמנותיות מעניינות, אך גם לתוצר קיץ' וכישלון.

רוב העתונים בפולין — ובייחוד היהודיים — זיכו את „דיבוק", בביקורות מצויינות. [illegible] זאת העתונים המיקצועיים הרציניים [illegible] לנתח את הסרט על יתרונותיו וחולשותיו. כשהם מתרגמים לפעמים את [illegible] המיסטיים והקבליסטיים למקובלים [illegible] הקורא המודרני. „התופעות משטח [illegible] טואליזם והאוקולטיזם שוחזרו בסרט [illegible] בצורה דייקנית למדי. אך אם אף על פי כן [illegible] הן מרגשות ומעוררות אימה, אזי האשמה [illegible] אולי בטיפול הריאליסטי מדי, ולא [illegible] חזותי הנושא — כותב בונצ'א [illegible] בירחון „מוזה". לעומתו מייציסלב [illegible] בשבועון „פילם", רואה ב„דיבוק" ניצחון [illegible] ההפקה הארצית (פולנית) והוכחה ליכולתה האמנותית, מכיוון ש„הוא עולה בקומה אחת על רוב רובם של הסרטים [illegible] החדשים".

סטפניה זהורסקה, מבקרת [illegible] ראשונה, נותנת ברשימתה הארוכה ב„ויאדומושצ'י ליטראצקי" היוקרתי, ניתוח מעמיק על רקע השפעת התרבויות הפולנית והיהודית זו על זו, כשהיא מנסה למצוא קשר בין „דיבוק" ורומנטיזם של המחזה [illegible] גדול משוררי פולין אדם מיקייביץ' „דזיאדי", וכן עם יצירתו של ויספיאנסקי, שאמנם לא זר היה לו המחזה של אנסקי. לדעתה, [illegible] הדיבוקי מזכיר מאוד את הכשף ב„דזיאדי" עם זאת היא כותבת שהדיבוק [illegible] משאיר אחריו מישקע טפל של [illegible] שכל המסורות עליהן הוא [illegible] אפילו סצינה טובה אחת.

וייסלב סטראדומסקי, היסטוריון [illegible] הפולני, אשר מצטט את [illegible] לתולדות הקולנוע „אילוזיון" [illegible] זה של ההיסטוריונית האמנות [illegible] הקולנוע הקפדנית, ומעמיד דרישה [illegible] ליצירה אמנותית, נראה חריף מדי [illegible] שעליו כותב יזי' טפליץ, (היסטוריון [illegible] עולמי) כי — הוא „נכנס לאוסף הקלאסי [illegible] הקולנועיים".

אך את ההערכה המעניינת ביותר נתן ל„דיבוק" יוסף גבלס, שר ההסברה של היטלר, שחזה בסרט בעיצומה של המלחמה [illegible] 1942. לדעתו: „דיבוק" מתכוון להיות סרט תעמולה יהודי. האספקט שלו הוא כה אנטישמי. שאפשר רק לתהות עד כמה מעט יודעים היהודים על עצמם ועד כמה הם אינם נותנים את דעתם מה דוחה אצלם.

בשנת 1970 הפיק אילן אלדר [illegible] ישראלית של „דיבוק". (ולמעשה [illegible] הטלוויזיה הגרמנית) ובפולין צילמו את „הדיבוק" מהצגה בתיאטרון של [illegible] קאמינסקה, בצבעים.

קונצרט ראשון

הסערה

מאת אביבה שלח

ראדו לופו והתזמורת הפילהרמונית הישראלית בניצוחו של זובין מהטה בקונצרט מס' 2, בסידרת הקונצרטים לכבוד שנת המאה להולדתו של ארתור רובינשטיין. התוכנית: מוצרט — קונצ'רטו בפה מג'ור לשלושה פסנתרים ותזמורת, ק. 242 (בהשתתפות יפים ברונפמן ואריה ורדי), וקונצ'רטו ברה מינור לפסנתר ותזמורת, ק. 491; בטהובן — קונצ'רטו מס' 4 בסול מג'ור לפסנתר ולתזמורת אופוס 58. היכל התרבות 18.1.87.

בקונצרט השני של מצעד הכוכבים חווינו את הסערה. ראדו לופו, כולו מיקשה של סערת רגשות הנחבאת אמנם לעתים תחת מעטה של שלווה רוגעת, אך כמו הכינרת גם כאן גועשים מים רבים תחת חזות הראי. בקונצ'רטו הרביעי של בטהובן היה „סער ודחף" אמיתי. כולו גועש ושוצף, קצר רוח לבטא את שעם לבבו, ושם הותזו ניצוצות. רגיעת־מה היתה בפרק השני. חלום פסטוראלי מלא נועם וערגה עד לסערת הצבעים המבהיקה, הפורצת בפרק השלישי.

אם היה הקונצ'רטו של בטהובן מקום ראוי לביטוי של מזג נרגש כמעט בלתי נשלט, החזיר לו לופו בקונצ'רטו של מוצרט אדריכלות נהדרת כבניית נרבך אחר נרבך של ארמון פלאים. כל השאלות נשאלו בעתן. וכל התשובות נענו במועדן, בהגיון של בנאי־אמן.

אקזוטיקה דרומית

אליסיה דה־לארוצ'ה וראדו לופו עם התזמורת הפילהרמונית הישראלית בניצוחו של זובין מהטה בקונצרט מס. 3 של סדרת הקונצרטים לכבוד שנת המאה להולדתו של ארתור רובינשטיין.

בתוכנית: דה־פליה — „לילות בגני ספרד", רשמים לפסנתר ותזמורת; רחמנינוף — קונצ'רטו מס. 2 בדו־מינור לפסנתר ותזמורת, אופ. 18; שומן — קונצ'רטו בלה־מינור לפסנתר ותזמורת, אופ. 54. היכל התרבות, 19.1.87.

אליסיה דה־לארוצ'ה הביאה עימה טעמה של אקזוטיקה ספרדית. אחרי שרשרת מוצרט־בטהובן־ברהמס המעולה ששמענו, היתה צבעוניות דרומית זו בהחלט גיוון מעניין ודה לארוצ'ה חשה עצמה כבביתה, ושיקעה בה את כל הנסיון, הידע והרגישות של אמן גדול.

בקונצ'רטו של רחמנינוף היה הרבה מן הנוסטלגיה. שוב אהבנו בתמימות נעורים והעולם היה באמת יפה ורומנטי. כך דה־לארוצ'ה, ואיתה התזמורת בחום, בערגה ובגעגועים נפלאים.

האשליה המוכרת חלפה עם הופעת ראדו לופו בקונצ'רטו של שומן. הפנטסיה פורצת מסגרות של צורה וחוק סחף עימו את הכל בחלום דמיוני הלובש צורה ופושט צורה שדבר אינו עומד בדרכו. מי אמר שהמוזיקה הגרמנית חסרת אקזוטיקה?

בעריכת יואב אביב

מתנול, דלק ללא בנזין

„דלק המחר" על־פי הסיסמה המסחרית עומד להיכנס לשימוש בישראל ◉ המטכניון: בנזין מהול במתנול חוסך בדלק ומקטין את זיהום האוויר

„מתנול — דלק המחר" איננה כנראה [illegible] סיסמה. בחודש האחרון, בתום ניסוי שנערך בארץ ושהקיף כ־16 אלף כלי־רכב, נתן משרד־האנרגיה אישור להתחיל בשיווקו של בנזין מועשר במתנול.

משבר הדלק

המתנול הוא תוצר ותוצאה של משבר הדלק העולמי בשנות ה־70, כאשר העולם המערבי ביקש להשתחרר מתלותו בספקיות הנפט וחיפש דלק חלופי שיתאים למכונות התעשייתיות ולכלי הרכב הקיימים.

המתנול, שהוגדר כדלק חלופי שמקורו אינו בנפט גולמי, ענה לפחות על חלק מציפיות מדינות המערב. הן מצאו דרך לייצרו בכמויות גדולות ובמחיר תחרותי לדלק רגיל והוכרז להן כי הוא עדיף על הבנזין מבחינה אקולוגית. המתנול מיוצר מפחם או גז טבעי, שיש להם עתודות גדולות בטבע.

העולם המערבי החל להשתמש במתנול בסוף שנות ה־70 ובגרמניה המערבית, לדוגמה, 70 אחוז מהבנזין הנמכר מהול בשלושה אחוזים של מתנול. שימוש נוסף מקובל בעולם במתנול נקי בריכוזיות של בין 85 ל־90 אחוז. כשהיתר הוא הבנזין המקובל.

השימוש במתנול נקי בעייתי, למרות שהוא טומן בחובו יתרונות גדולים. הבעייתיות שבשימוש במתנול נקי נובעת מהצורך בביצוע השינויים במנועים הקונבנציונליים ובמערכות הדלק של המכוניות. כמו־כן יש צורך בשינוי השיווק של מוצרי הדלק.

היתרון העיקרי של השימוש במתנול הוא הפחתת השימוש בבנזין המיוצר מנפט גולמי והקטנה משמעותית בכמות המזוהמים הנפלטים ממנועי הרכב. בעיות אקולוגיות חריפות מלוות את התפתחות המערכת התחבורתית בעולם המערבי, בעיקר במרכזי הערים הגדולות.

מספיק למהול

השימוש בבנזין מהול בשלושה עד חמישה אחוזים של מתנול נפוץ מאוד כיום ואינו כרוך בבעיות טכניות מיוחדות הנוגעות לכלי הרכב או לשינוע ושיווק הבנזין.

בחישובים שערכה חברת „דור כימיקלים" מקבוצת דלק, יצרנית המתנול בישראל, נמצא, כי שיווק דלק מהול בחמישה אחוזים מתנול עשוי לחסוך למשק כארבעה מיליון דולר בשנה. חיסכון זה צפוי מהקטנת צריכת הבנזין בכ־10 אלף טונות לשנה ומהפרש העלויות בין בנזין למתנול.

יצויין, כי המתנול, המביא לשריפה טובה יותר של הדלק, גורם לחיסכון של כחמישה אחוזים בממוצע בתצרוכת הדלק, ומכאן נובע חיסכון של 50 אלף טונות בדלק. כתוצאה מהוספת חמישה אחוזים מתנול בדלק יעלה מספר האוקטן של דלק 91 ל־92 וזה של 96 אוקטן יעלה ל־97 אוקטן.

מספר האוקטן הגבוה והבעירה הטובה יותר של הבנזין המהול במתנול תביא, נוסף לנצילות טובה יותר של המנוע, גם לשיפור איכות הסביבה.

כך, למשל, תקטן על־פי החישובים רמת המזוהמים בגזי הפליטה של המכוניות באורח משמעותי. כמות הפחמן החד־חמצני תקטן בכ־50 אחוזים וכמות הבנזין הבלתי שרוף תקטן בכ־30 אחוז. נוסף לכך ניתן יהיה להוריד את תכולת העופרת בבנזין מבלי להוריד את מספר האוקטן שלו, ובכך להקטין את התרכובות הרעילות הנפלטות ממנוע המכונית וגם לחסוך נזקים מכניים במנוע.

ניקוי יסודי

יתרון נוסף שיש למתנול בשימוש היומיומי הוא יכולתו להמיס משקעים שונים הנמצאים בדלק והגורמים לזיהום מערכות הדלק של המכוניות.

עם תחילת שיווקו של המתנול יאלצו בעלי תחנות הדלק לערוך ניקוי יסודי למיכלי תחנותיהם, כיוון שהמתנול אינו יכול לסבול כל מגע עם מים.

בטרם החל הניסוי הרחב שערכו הטכניון וחברת דור כימיקלים, בוצעו ניסויי מנוע נייחים במכונית אסקורט 1.1 ליטר וסובארו בעלת נפח מנוע זהה. המכוניות הורצו בתנאים של נסיעה עירונית ובין־עירונית כשהדלק בהם מוחלף לסירוגין לדלק מהול במתנול או לבנזין נקי. מהניסוי שנערך בטכניון שנחשפה הוברר, כי הדלק המהול הביא לחסכון של 2 — 4.5 אחוזים. בניסוי אחר, בו השתתפו 26 מכוניות שונות, נמדד חיסכון של 2 — 6 אחוזים.

כמו־כן נערך ניסוי רחב שהקיף כ־400 כלי־רכב שונים שנסעו כ־3.5 מיליון ק"מ וניכר בהן שיפור של כחמישה אחוזים בממוצע בתצרוכת הדלק וכן שיפור בביצועי המנועים.

מהניסויים המעבדתיים של הטכניון והחברה, כי יש צורך בהחלפות של רכיבים שונים במערכת הדלק של חלק מהמכוניות. וכך, עם תחילת הניסוי, שכלל שלוש תחנות דלק בשלוש ערים שונות בארץ, הוצבו צוותים שבדקו את מערכות הדלק והחליפו במקרה הצורך צינוריות דלק או מסננים. בניסוי נטלו חלק כ־16 אלף כלי־רכב שביצעו על־פי הרישומים למעלה מ־25 מיליון ק"מ ושכ־80 אחוז מהם ביצעו תידלוקים חוזרים.

מתוך ניסוי זה הגיעו המהנדסים למסקנה, כי ניתן להרחיב את השימוש בבנזין המכיל מתנול לכל תחנות הדלק בארץ ללא כל קושי, וזאת על־ידי הוספת מיתקני בלילה פשוטים לשבעה מסופי הדלק בארץ ותוך הכנת תחנות הדלק עצמן.

יצויין, כי כמחצי אחוז מסך כל המכוניות שתודלקו במתנול התלוננו על תקלות הקשורות בשימוש בו.

להתחיל בשיווק

לאור תוצאות אלה התקבלה החלטה שאין למעשה כל מניע להתחיל בשיווק בנזין מהול במתנול, וזאת גם לאור נסיונם של מדינות מערב־אירופה החברות בשוק האירופי המשותף ושל ארצות־הברית, שהחל מינואר 88 יאסר השיווק של דלק שאינו מהול במתנול בתחומן.

מן הראוי לציין את יעילותו של משרד־האנרגיה בכל הנוגע לנסיונות בצמצום הפער הטכנולוגי והלוגיסטי־שיווקי של הדלק ומוצריו בישראל. סביר להניח, שתוך ארבעה חודשים יתחילו תחנות הדלק בצפון הארץ בשיווק הדלק החדש בריכוז של אחוז אחד, שיילך ויגדל עד לשלושה אחוזים תוך מספר חודשים. זמן קצר אחר־כך יוחל בשיווק הדלק החדש בכל תחנות הדלק בארץ.

יואב אביב

היה מנוע

לא צריך לדחוף

בבקרים הקרים והרטובים נזקקים [illegible] לעזרתו של השכן כדי להתניע [illegible] המכונית. אחזקה לקויה של המצבר [illegible] או מערכת הצתה לקויה גורמים [illegible] פריקת המצבר והוצאתו מכלל [illegible]. אסונות ותאונות רבות קרו [illegible] חיבור מצבר תקין עם המצבר [illegible] בעזרת כבלי התנעה.

פיס ניצוצות

כאשר המצבר נטען על־ידי חיבור למצבר אחר באמצעות כבלים, נוצר יותר גז מימן. ככל שכמות הגז גדלה, כן גדלה הסכנה להתפוצצות. סיגריה בוערת או ניצוץ העף מהכבלים עצמם יספיקו על [illegible] להצית את המימן ולגרום להתפוצצות.

קיימת דרך בטוחה להתניע את הרכב באמצעות מצבר של מכונית אחרת ולמנוע אסונות: יש לכבות את ההצתה ואת כל האביזרים החשמליים בשתי המכוניות בעת חיבור הכבלים. דבר זה מקטין את האפשרות להתזת ניצוצות וכן מפחית את העומס מהמצבר הפעיל. אסור ליצור מגע בין המכוניות, דבר זה עלול לגרום לחיבור לארמה, שיהיה מנוגד לתועלת שרוצים להפיק.

שים בניוטראל

יש לוודא ששני המצברים יהיו בעלי מתח שווה. יש להעביר את שתי המכוניות להילוך סרק או להילוך חניה ולהפעיל את בלם היד. יש לדאוג לחבר קצה אחד של הכבל לקצה החיובי של המצבר הפעיל (מסומן בדרך כלל בצבע אדום ובסימן +). בזמן החיבורים רצוי לסובב את המהדקים על הקצוות כדי להיות בטוחים שהמגעים יהיו טובים. את הקצה השני של אותו כבל יש לחבר לקצה החיובי של המצבר הריק. הפעולה נעשית בצורה זהה גם בקצוות השליליים (–).

לאחר חיבור הכבלים אפשר לנסות ולהתניע את המכונית בעלת המצבר הריק. אם היא אינה מותנעת מיד, רצוי להתניע את מנוע המכונית השנייה, כדי למנוע התרוקנות יתרה של המצבר הפעיל. אחרי התנעת המכונית בעלת המצבר הריק יש לנתק את החיבור לגוף המנוע ואחר־כך את קצהו השני של אותו כבל מהמצבר הפעיל. את הכבל השני יש להסיר על־ידי ניתוקו תחילה מהמצבר הפעיל.

העיקר הנקיון

לפני השימוש בכבלים להתנעת המכונית וודא שהקטבים נקיים. קורוזיה זו ניתן להסיר בעזרת תמיסה של סודה אפייה במים, נייר זכוכית או בעזרת מברשת פלדה עם מים. להתרוקנותו של המצבר סיבות מספר, ועל כך בפינה הבאה.

י. מושקוביץ

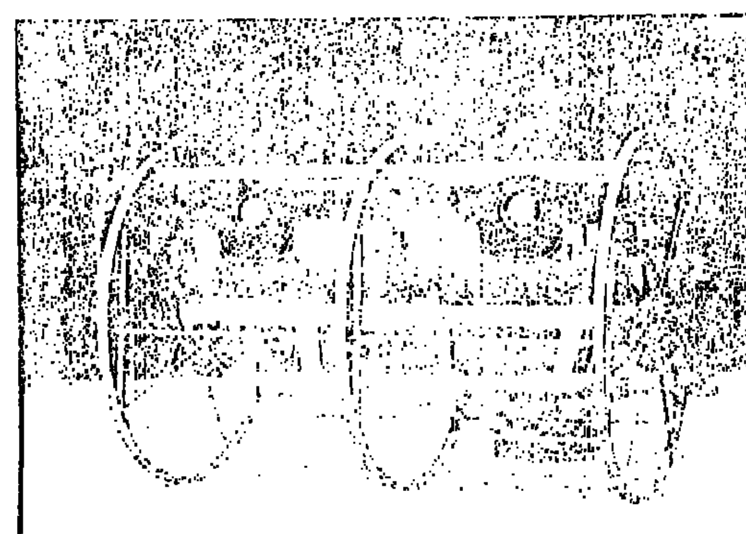

שחק אותה, גלגל אותה

בפולקסווגן החליטו להפוך את הקראוול לא לשם שעשוע או מתוך שגעון. מעת לעת מורידים מהנדסי הייצור ובקרת האיכות של החברה מכונית מפס הייצור ובודקים את אטימות מערכת הדלק של המכונית.

לא תאמינו, אבל מערכת הדלק של המכונית אטומה לחלוטין: אף טיפה אחת אינה נשפכת.

יעקב דביר

חוצפה של נהג

„מחובת נהג לוודא בטרם הוא סוגר את הדלתות, לרבות הדלת האחורית, כי כל הנוסעים שביקשו לרדת בתחנה אכן ירדו" — אמר שופט השלום בבאר־שבע, במשפטו של נהג „אגד" רמי סורק בן 32, מנתניה, שהוא אשם באי־הורדת נוסע בתחנה בניגוד לתקנות התעבורה.

הנהג נאשם גם בהתנהגות בלתי־הולמת ונקנס ב־300 ש"ח או בחודש מאסר תחתם, וכן בהתחייבות על 500 ש"ח למשך שנתיים, שלא יעבור עבירה דומה.

מכתב־האישום עולה, כי רמי סורק, נהג „אגד" בקו 641, נסע מהתחנה המרכזית בתל־אביב לתחנה המרכזית בנתניה, הגיע לתחנה בצומת השרון ואחרי שירדו מספר נוסעים, סגר את הדלת, אולם הנוסע, יוסף עובדיה, מהור השרון, לא הספיק לרדת. למרות בקשות חוזרות ונשנות, סירב הנהג לפתוח לו את הדלת ולאפשר לו לרדת. הנהג החל לנסוע ולאחר מספר פניות של נוסעים אחרים באוטובוס, עצר, פתח את הדלת וצעק אל עבר הנוסע: „רד מיד. אני נוסע". הנהג כפר באשמה. השופט העדיף את גירסת הנוסע על פני גירסת הנהג, ובהתחשב בנסיבות ובחובה להגן על הציבור מפני התנהגות כזו, הרשיע את הנהג, וכאמור, קנס אותו.

ניצה רימון

פולקסווגן מס' 4

קונצרן פולקסווגן היה, לפי סיכומים ראשונים של שנת 1986, ליצרן הרכב הרביעי בגודלו בעולם לאחר ג'נרל מוטורס, פורד וטויוטה.

במשך שנה זו ייצרו מפעלי הקונצרן בעולם כ־2.8 מיליון מכוניות. הקונצרן הגדיל את הייצור שלו בשנה זו ב־650,000 מכוניות לעומת 1985. פולקסווגן שמרה ב־1986 על מקומה הראשון באירופה.

המחזור הכספי של הקונצרן יגיע, בהתאם לסיכומים הראשונים, ל־53 מיליארד מארק — מחזור גבוה במקצת מזה של שנת 1985, שבה עבר המחזור, לראשונה בתולדות הקונצרן, את סף ה־50 מיליארד מארק. החברה בגרמניה (פולקסווגן א"ג) תביאה את עיקר התרומה לגידול במחזור בהגדילה את המחזור שלה ב־6 אחוזים, לעומת 1985.

מוניות חדשות בלונדון

האוסטין טקסי הלונדונית המפורסמת, המיוצרת מאז 1958 במעט ללא שינוי, עומדת לעזוב את האנגלים בקרוב לטובתה של מכונית אחרת.

האוסטין טקסי, כמוה נעות אלפים ברחובות לונדון, זכתה בתחילת העשור האחרון למספר שינויים קלים. אולם שום דבר בסיסי לא נשתנה בה. המונית הישנה, שדלתותיה הקידמיות והאחוריות נפתחות וו לעומת זו, צויידה במנוע דיזל 2520 סמ"ק, שייצר 60 כוחות סוס בלבד כ־3500 סל"ד. המונית הגיעה למהירות מקסימלית של 112 קמ"ש.

המונית החדשה שומרת על מראה כללי דומה לזה של האוסטין, מונית זו תיוצר על־ידי יצרנית „האנרגאונר" הלונדונית והורכב על גבי מכללים של חברת פורד. גם מנועה של המונית השמרנית החדשה יהיה מנוע הפורד טרנזיט 2.5 ליטר דיזל

יעקב דביר

עיריית הרצליה
חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
מרחב הרצליה

הודעה לפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל, כי לוועדה המקומית לתכנון ולבניה, מרחב הרצליה, הוגשה על־ידי בראון וגכירצמן, מרח' החשמונאים 88 תל־אביב, בקשה המתייחסת לקרקע שב־הרצליה, רחוב ביח"ר, גוש 6542 חלקה 23, ומהווה הקלה לגבי המותר באזור בו מבוקשת ההקלה האמורה, דהיינו: 1) בקשה להקלה 6% באחוזי בנייה — דהיינו: 66% במקום 60% המותרים; 2) בקשה להקלה בקווי בניין צדדיים — דהיינו: 3.60 מ' במקום 4.00 מ' המותרים.

כל המעוניין יכול לעיין בבקשה הנ"ל במשרד הוועדה המקומית ברחוב סוקולוב 10 הרצליה בימים ובשעות שהמשרד האמור פתוח לקהל, וכל הרואה עצמו נפגע ע"י אישור הבקשה הנ"ל יוכל להגיש התנגדות מנומקת למשרדי הוועדה המקומית האמור בכתובת הנ"ל תוך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

אלי לנדאו — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, מרחב הרצליה

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה נס־ציונה
הודעה לפי סעיף 149 (1)
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה נס־ציונה בקשה להקלה באחוזי בניה בגוש 3636 חלקה 195.

החלקה נמצאת באזור מגורים א/3 שבו מותר לבנות בהתאם לתכנית המיתאר נס/1/1 מבנה בן 2 קומות סה"כ 40%, ובקומת קרקע 25%. מבקשים להתיר בניה של קומה אחת כלבר סה"כ 33.39% בקומת קרקע.

לכל מי שיש התנגדות לבקשה הנ"ל מאיזו סיבה שהיא, יואיל להגישה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה בתוך מועד של 15 יום, החל מיום פרסום מודעה זו. לאחר מועד זה תובא כל התנגדות שתוגש כנ"ל לדיון בוועדה המקומית לתכנון ולבניה והיא תחליט בנידון.

ניסן קריבוטקי — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה

הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת
טבריה
נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 כי במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון ובמשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה טבריה שבעיריית טבריה, הופקדה תכנית מפורטת הנקראת תכנית מפורטת מספר 5612 מלונאות ונופש טבריה ביחד עם התשריט המצורף אליה ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: גוש 15346 חלקות 77 עד 88, 116 עד 121. גוש 15070 חלקות 10 עד 12. עיקרי מטרת התכנית: יעוד השטח למלונאות ונופש.

כל המעוניין בתכנית רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעוניין בקרקע ובכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע ע"י התכנית וכן מהנדס ועדה מקומית שבמרחב תכנונו שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לתכנית במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה האמורה.

יגאל ביבי
יו"ר הוועדה המקומית טבריה

תן טרמפ לחייל

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה "מבוא העמקים"
רחוב כרמל 20/5 נצרת עילית

הודעה

לפי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לוועדה בקשה למגורים בגוש 17450 חלקה 29 במגדל העמק.

מהות הבקשה: אחוז בניה מעל למותר.

כל מי שיש לו התנגדות לבקשה יואיל להגישה לוועדה תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו.

בכבוד רב,
ישראל קניג,
יו"ר הועדה

עיריית הרצליה
חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
מרחב הרצליה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל, כי לוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה הוגשה על־ידי סוסטלניק אפרים מרח' כנפי נשרים 7 רמת־גן בקשה המתייחסת לקרקע שבהרצליה רח' המסילה גוש 6521 חלקה 148, 147 ומהווה הקלה לגבי המותר באזור בו מבוקשת ההקלה האמור, דהיינו: בקשה להקלה 6% באחוזי בנייה.

כל המעוניין יכול לעיין בבקשה הנ"ל במשרד הוועדה המקומית ברח' סוקולוב 10 הרצליה בימים ובשעות שהמשרד האמור פתוח לקהל, וכל הרואה עצמו נפגע ע"י אישור הבקשה הנ"ל יוכל להגיש התנגדות מנומקת למשרדי הוועדה המקומית האמור בכתובת הנ"ל תוך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

אלי לנדאו, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה — מרחב הרצליה.

ועדת משנה לתכנון ולבניה חולון
ת.ב. 3861

הודעה על פי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לוועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 162/163 בגוש 7162 רח' הגר"א פ. אבן עזרא חולון הכוללת מתן הקלה באחוזי בניה 2.4% נוספים משטח המגרש 844 מ"ר.

החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים מסחרי.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הוועדה בעיריית חולון, רח' ויצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.

התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.

עו"ד ח. שרון
מ"מ ראש העיר ויו"ר ועדת משנה לתכנון ולבניה — חולון

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה אשקלון
עיריית אשקלון
בהתאם לסעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה 1965 ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה בקשה על־ידי עורר שמעון, מהן יצחק, מזלטורין שמשון, דוד יוסי.

מהות הבקשה: להקל באחוזי בניה של 4.15% מבקשים הקלה 79.15% במקום 75% המותרים עפ"י תכנית מתאר 10/02/4.

בכתובת: שמשון, רח' ביאליק 210 גוש 1964 חלקה 65 אשקלון.

המעוניין יכול לעיין בבקשה האמורה במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה אשקלון, בשעות קבלת קהל.

כל הרואה עצמו נפגע או עלול להיפגע כתוצאה מאישור ההקלה, רשאי להגיש התנגדות מנומקת בשש העתקים במשרדי הועדה המקומית הנ"ל, תוך 14 יום מפרסום זה.

בנימין וקנין, מ"מ ראש העיר
יו"ר ועדת המשנה
לתכנון ובניה — אשקלון

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 מרחב תכנון מקומי
באר שבע
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הדרום, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה באר־שבע:

1. הופקד שינוי תכנית הנקראת שינוי מס' 42 כ' לתכנית מתאר 102/02/5, ביחד עם התשריט המצורף אליו. עיקרי הוראות השינוי: תיקון תקן חניה. ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גבול שטח שיפוט באר־שבע.
2. הופקד שינוי תכנית הנקראת שינוי מס' 15 א' לתכנית מפורטת 151/03/6 — שכונה ד', ביחד עם התשריט המצורף אליו. עיקרי הוראות השינוי: קביעת הנחיות בניה ותוספות סטנדרטיות באזורי מגורים כ' ר"נ. ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית: 197.8 דונם. גושים 38072 שכונה ד' — מדרום לרחוב יהודה הורקנוס.
3. הופקד שינוי תכנית הנקראת שינוי מס' — 14 לתכנית מפורטת 169/03/5 — שכונה ב', ביחד עם התשריט המצורף אליו. עיקרי הוראות השינוי: שינוי בהנחיות בניה לקוטג' באזור מגורים א' — רכבת. ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית: כ־78 דונם. גושים: 38071, 38070. שכונה ב'.
4. הופקד שינוי תכנית הנקראת שינוי מס' — 7 א' לתכנית מפורטת 131/03/5 — שכונה ד', ביחד עם התשריט המצורף אליו. עיקרי הוראות השינוי: קביעת הנחיות בניה ותוספות סטנדרטיות באזורי מגורים ב' ר"נ. ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית: 614.70 דונם. גושים: 38075, 38078, 38079. חלקות: מוסדרות. מקום: שכונה ד' — מערב לרחוב אברהם אבינו.

כל המעוניין בשינוי רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל המעוניין, בקרקע, בבניין או בכל ענין תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן זכאי לפי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי במשרדי הועדה המקומית האמורה.

שלום דניאל, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

טלוויזיה
08.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל. 08.03 שעת כושר. 08.15 ארץ מולדת — בראשית המאבק וכו'. 08.40 אנגלית ו'. 09.00 מדעי הטבע (יסודי) — עם הרוח. 09.20 אנגלית ו'. 10.10 מדעי הטבע ה'ד — יצירה. 10.30 הגיל הרך — פרפר נחמד — זרעים. 11.00 חשבון ו' — הכל בגלל אגוז קטן. 11.15 אנגלית (ר"אייב"ב) — IT'S A — HELLO ISRAEL . PART OF LIFE 11.30 מושגים ביהדות — פתיל תכלת וכו'. 12.00 אנגלית ח'. 12.25 אנגלית י'. 13.00 מדעי הטבע (ע"י) — פיסיקה בפעולה התפשטות מתכות בחום. 13.30 גיאוגרפיה — סין מחדשת פניה. 14.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל. 14.03 שעת כושר. 14.15 סב הקוטב — סרט תעודה על דב הקוטב. 15.15 מועדון הפיקוויקים — סדרה קומית חדשה בת 12 פרקים על פי הסופר האנגלי צ'רלס דיקנס. בפרק הראשון אנו מתוודעים אל הארונים פיקוויק טאפמן, וינקל וסנודגראס חברי מועדון הפיקוויקים. החברים יוצאים לרוצ'סטר ובעת שהותם בפונדק הם פוגשים את מר ג'ינגל המסבך את מר וינקל בדו קרב לא לו.... 15.45 פרפר נחמד — עקבות בחול. 16.10 שעת כושר. 16.25 מיצחים — שעשועון טלוויזיה נושא פרסים. 17.00 ערב חדש — מנחה: גרעין רייכר. 17.30 שמיניות באוויר — מגוון שבועי בשידור ישיר. מנחים: דליק ווליניץ, טולים ושירה גרא. 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 ג'ניפר — סדרה משעשעת (ערבית). 19.00 בקו הבריאות — 1. על הרפואה הסינית והתפשטותה של שיטת הדיקור במחטים — אקופונקטורה. 2. על מנגנון שיווי המשקל המתערער בהפלגות, טיסות או בנסיעות ממכונית (ערבית). 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 משהו מוזמנים — תכנית דו־שבועית בענייני קולנוע מגישה: שירא גרא. 20.30 בין הכיסאות — מגזין דו־שבועי בענייני משפחה וחברה מנחה: עמוס ארבל. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 מוקד. 22.05 סרט קולנוע — "סוכנות" — (ראה הפניה). 23.40 פסוקו של יום. חדשות.

רדיו
קול המוסיקה
06.02 צלילי בוקר 07.09 בהאזנה נינוחה — פרסל: סויטה שניה בסול מינור; הנדל: "ויקוקיד די נור מלכותיים"; היידן: סימפוניה מס' 104 ברה מג'ור, "סימפוניית לונדון"; שומאן: קונצ'רטו לפסנתר בלה מינור; בריטן: "מדריך לתזמורת לבני־הנעורים" 09.00 קונצרט בוקר: שוברט: נעימה הונגרית; פרסל: קטעים מתוך "סיר אנטוני לאו"; ויואלדי: קונצ'רטו "האביב", מתוך "ארבע העונות"; פרסל: קטעים מתוך "הסערה"; מנדלסון: סימפוניה מס' 3, "הסקוטית"; שוברט: "הטוחנת היפה" 11.57 מגישים שיר 12.00 אמנים באולפן רות תבור — סופרן/ אשר פיש — פסנתר: שירים מאת רוסיני, מ. צור, ברהמס וראבל 13.05 בהאזנה נינוחה — מיצירות וולפגאנג אמדאוס מוצרט: קונצ'רטו לאבוב ולתזמורת בדו מג'ור, ק. 314; סונטה מס' 33 לכנור ולפסנתר במי־במול מג'ור, ק. 481; סימפוניה מס' 33 בסי־במול מג'ור, ק. 319; מבחר אריות ורצאים מתוך "חליל הקסם" 15.00 רק אתמול נולדה — יצירות מימי המוסיקה החדשה של ויטן 1986: פאול הינץ דיטריך: מוסיקה קאמרית מס' 7; גאורג קרול: דקטים לכנור, צ'לו ופסנתר. 16.00 אולפן פתוח — התזמורת הסימפונית ירושלים רשה"ש — בשידור חי מנצח: דייויד רוברטסון סולניות: גילה ירון (סופרן) יערה טל (סופרן); סויטה: ארתור גלברון; ראבל: "אמא אווזה"; "תהילים" "הללויה" לסופרן ותזמורת (ביצוע בכורה בארץ); קרול שמינובסקי: סימפוניה קונצרטית מס' 4 לפסנתר ותזמורת 17.30 מוסיקה מן העבר הרחוק 18.00 "ריוקן" 18.00 "מוסיקה אהובה עליכם" — פרוקופייב: הסימפוניה הקלסית ברה־מג'ור; ברוך: קונצ'רטו מס' 1 לכנור ולתזמורת; רימסקי־קורסקוב: קפריצ'ו ספרדי 20.05 אינטרלוד — רצף מוסיקלי 20.27 "מגישים שיר" 20.30 "מאולמי הקונצרטים" שלנו: מאה להולדת ארתור רובינשטיין שידור חי מ"היכל התרבות" בתל אביב התזמורת הפילהרמונית הישראלית/מנצח: זובין מהטה משתתפים: פסנתרנים ישראלים צעירים + מ. פראייה: באך: קונצ'רטו ל־3 פסנתרים 1061 בר"ב (פסנתרנים צעירים); מנדלסון: קונצ'רטו לפסנתר מס' 1 (מ. פראייה); שופן: קונצ'רטו לפסנתר מס' 1 (מ. פראייה) 23.00 "מחוזי יצירות" הרביעיות לכלי־קשת מאת לוריין וחמישיות תכנית רביעית

רשת א'
07.58 רגע של עברית 07.57 מגישים שיר 08.05 הפוגה מתונה 09.05 רדיופון — שירות מידע למאזינים 10.05 "השיר לא תם" — שירים עבריים 11.10 השידור היומי לבתה"ס "בן גוריון" — תכנית במלאת 100 שנה להולדתו — מג'זה — עבודה עברית 11.30 "הוי שירים" — פזמונים ישנים ואחרונים 12.05 מהדי המחרה 14.05 בראש צעיר — מגזין יומי לילדים ולבני נוער 15.30 השכלה ודעת לכל — "מכית לאומי למדינה" שברוך — 1917 — "1939" — "על התפתחות המרכז התרבותי" — דיון 16.05 "מועדון שעון הזהב" — משלמו של הארם המבוגר 17.10 שירים עבריים 17.20 האוניברסיטה הפתוחה — "עדיין זרים וכבר זרים" — שיחה עם אהוד בן־עזר. 18.06 מינות ערב — משדר יומי להווי דתי ומסורת 19.05 שאל בעניין 19.30 שידורים לעולים 22.05 חבר מאותו כוכב — תכנית היכרויות רדיופונית בשידור חי

רשת ב'
07.00 הבוקר הזה 08.05 עושים עניין 09.05 ביקור בית — עם רבקה מיכאלי 10.05 כל צבעי הרשת — מגוון יומי 11.30 סעו לשלום 12.10 אלידאלף ב־בית — עם אהוד מנור 13.00 בחצי היום — חדשות ופזמונים 14.05 בת צחוק — הווי והומור 15.05 רגעי קסם 16.05 שירים ושעורים 17.05 יומן כלכלה 17.30 על מספרים ואנשים — מגזין המשק והחברה 18.05 ורקור — עורך ומנחה: יצחק גולן 18.45 היום בספורט 19.00 היום הזה 19.35 מוסף לענייני צבא ובטחון 20.05 ניתוח חציר עם חברת הזמר "הרוח הטובה" מנצרת עילית 21.05 שיר לדרך 22.05 מחפשים את המטמון — מנחה משה טימור 00.15 בימה ומסך — לקט קטעים מתוך מחזות מוסיקליים וסרטים

גלי צה"ל
06.05 אוניברסיטה משודרת העידן הגרעיני — פרק בהסטוריה מוסרית הירוכה הגרעיני הנוכחי. מרצה: ד"ר אבנר כהן. 06.30 עין — עם אלכס אנסקי 07.07 שבע עין — אם אלכס אנסקי 08.05 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית 09.05 אלה בוקר — עם אלי ישראלי 10.05 הפסקת 10 עם מיכל ניב 11.05 נכון לעכשיו — עם רפי רשף 13.05 פגישה יומית — עם אורלי יניב 14.05 דו רה מי יומי — לנץ ורני קרפל 15.05 מה יש — 16.05 ארבע אחרי הצהריים — שעה של שירים עבריים 17.00 ערב טוב ישראל — עם דן שילון, יעל דן וגוני סביר 18.05 יער משודר — מגאווין לענייני צבא וביטחון. 18.45 משולש — עימות יומי בענייני השעה 18.55 הודעות לחיילים 19.05 פזמונים לכולכם 20.05 לאור הזכרונות — אבי קורן משוחח עם שלי טימן על אביו המנוח שחקן תאטרון "המטאטא" יעקב טימן. (ש.ח.) 21.00 מבט לחדשות 21.30 אוניברסיטה משודרת — העידן הגרעיני פרק בהסטוריה המוסרית (ש.ח.) 22.05 על הדבש ועל הכיפאק — שירים שהחברה אוהבים. 23.05 תוצרת הארץ — פזמונים ישראלים. 23.55 שתית חצות — עם הסופרת יעל דיין 00.05 ציפורי לילה קלאסיות — עם חנוך רון 02.05 לא רוצים לישון — מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה 05.05 צלילי בוקר — שירים עבריים

שידורי צה"ל FM
20.05 צער וחצי — ריווחים ישירים ממשחקי הליגה בכדורסל — עם אלי ישראלי 22.05 על הדבש ועל הכיפאק — שירים שהחבר'ה אוהבים 23.05 לילה לילה — עם יואב קוטנר

רשת ג'
06.11 כחורה לאושר — להיטים ותיקים 07.07 שיר בבוקר בבוקר — שירים ופזמונים ישראליים 09.05 מה כבר תשעה — עם אבי אתגר 10.05 שבעים מי יודע 11.05 שעה תמימה — עם מלאכי חזקיה 12.05 רק מוסיקה 13.05 רק בימי חול — עם מנחם פרי 14.05 פזמון חוזר 15.05 חדש וחדש — עם שש עשרי 16.05 הצגה יומית 18.06 הצעקה האחרונה — עם יגאל רביד 20.05 לי ולך — שיר וברכה 21.05 צליל מכוון 23.05 הלילה הוא שירים

קולנוע
תל־אביב 9.30, 7.15, 4.30
אסתר: עיסקה ללא רחמים 9.40, 7.15, 5
אורלי: חורה לנעורים 9.30, 7.15, 5
בית לסין: ישנוני 23.15
בן־יהודה: משפט הנשרים 9.30, 7.15, 5
בית ציוני אמריקה: אהבה במחתרת 9.30, 7.15, 4.30
שר הטבעות 23.45
גת: ג'ק פלש המקפץ 9.15, 6.15, 3.15
גורדון: אוונטי פופולו 9.30, 7.00
דקל: הסיגליות הן כחולות 9.30, 7.15, 5
דרייב אין: אהבה בשחקים 9.45, 7.45, 5.45
הוד: הקוטב הלוהט 9.30, 7.15, 5
לימור חדש: להתחתן שנית
מוזיאון תל־אביב: "טואה"
סינמה 1: שוטר ללא חוק 9.30, 7.15, 5
סינמה 2: אהבה בשחקים 9.30, 7.15, 5
פאר: קציר הזעם 9.30, 7.30, 5
פאריס: את מכוכב אחר 9.30, 7.15, 2, 12
אירית ועירית 23.30
רביבו:
חן 1: חטיפה נעימה 9.50, 7.30, 5
חן 2: ג'ושוע אתמול והיום 9.45, 7.25, 5
חן 3: מלקולם 9.45, 7.40, 5
חן 4: דונה פלור 9.45, 7.40, 5, 2, 11
חן 5: קטיפה כחולה 9.45, 7.40, 5, 2, 11
שחף: חנה ואחיותיה 9.30, 7.00, 4.30
תל־אביב: חיוו ורעם 9.30, 7.15, 5
תכלת: כולם נפלו על הראש 9.30, 7.15, 4.30

רמת־גן
ארמון: ג'ק פלאש המקפץ 9.30, 6.40, 4
לילי: חנה ואחיותיה 9.30, 7.15
ארמון: בלאנק מאורגן 9.45, 7.30, 5
רביבה:
גן 1: חטיפה נעימה 9.40, 7.20, 5
גן 2: זכרונות אהבה מסידנצה 9.40, 7.20, 5
גן 3: מלקולם 9.40, 7.30, 5
גן 4: ג'ושוע אתמול והיום 9.15, 6.15

ירושלים
אריסון: חורה לנעורים 9.30, 7.15, 4.30
אורנע: גבר ואישה: לאחר 20 שנה 9.15, 7, 4.30
בית אגרון:
מרי פופינס 16.00
יומנו של צב 18.30
פינק פלויד החומה 20.30
אהבה נוסח שבריה 22.15
כפיר: חנה ואחיותיה 9.30, 7.00, 4.30
אורגיל: חטיפה נעימה 9.15, 7, 4.30
מיטשל: משימה 9.00, 7.00
סמדר: רונה פלור נשאה לשניים 9.30, 7.00
תבירה: אוונטי פופולו 9.15, 7.15, 4.30

אור 1: המשימה האחרונה
אור 2: טייס של הביתה
אור 4: שתי אצבעות מצירה
אור 5: צבע הארגמן
עדן: שוטר ללא חוק
תיאטרון ירושלים: שואה — חלק א' — חל; חלק ב' — חל

חיפה
ארמון: עיסקה ללא רחמים
אורה: המשימה
חן: כולם נפלו על הראש
עצמון 1: חורה לנעורים
עצמון 2: אוונטי פופולו
פאר: ג'ק פלאש המקפץ
רון: משפט הנשרים
אמפי: מחיר הסקופ

נתניה
שרון: שואה
סטודיו: נשיקת אשת העכביש

חולון
סביון: פולטרגייסט II
מגדל: עסקה ללא רחמים
ארמון: עיר ללא רחמים

בת־ים
עצמאות: הטרמינטור

הרצליה
היכל: איש הנצח
אהבה מכושפת

עכו
אודיטוריום: מלכת הכיתה

באר־שבע
חן: קוד הנינג'ה

פתח־תקוה
היכל 1: שוטר ללא חוק
היכל 2: אוונטי פופולו
היכל 3: משפט הנשרים

עפולה
מוטורון: הרומן של אתמול בלילה

רעננה
אורות: שבט ד'ב המערות

גבעתיים
הדר: משפט הנשרים

הבימה
התיאטרון הלאומי
הערב יום ד', 21.1
הדוד וניה: 20.30

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת
בת־ים
קופ"ח — עין יהב, חולון.
חולון
אהרון — הופיין 52.
קופ"ח עין יהב.
ירושלים
אליסון — ישעיהו 10.
פתח־תקוה
קופ"ח כללית — חיים עוזר.
רמת־גן
רמה — ז'בוטינסקי 65.
תל־אביב
ארלוזורוב — ארלוזורוב 76.
קופ"ח כללית — אמסטרדם 7.
חיפה
הדס — חורב 53.
רעננה — כפר־סבא
שואף — אחוזה 78, רעננה.

משטרה
ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244. חדרה — 22444.

רכבות
מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'־ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30
מחיפה לבני־ברק וירושלים
א'־ו': 7.00
מתל־אביב לחיפה:
בימים א'־ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00
מתל־אביב לנהריה:
בימים א'־ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00
מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'־ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00 …
[illegible]

תורנות בתי־חולים
תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב – בימים ב', ד', ו' – כירורגיה ופנימית, ילדים – כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב – בימים א', ג', ה' שבת – כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא – כל המחלקות – כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
שערי צדק – ילדים, הדסה עין כרם – כירורגיה, עיניים. הדסה הר הצופים – נשים, אורטופדיה, פנימית, מיקור חולים – א.א.ג.

מוקד קופ"ח כללית
המוקד יימסר מידע טלפוני בימים א'־ה' ב־08.00–20.00, בימי ו' 08.00–15.00. טלפונים: 03-433300, 03-433500.

יד ביד – אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער – קו לנוער במצוקה ת"א – 226027 (24 שעות), חיפה – 04-229488 (11.00–20.00), נהריה – 04-920014 (11.00–20.00).

קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ו־ה' – טל. 222782.

"קו פתוח" – אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 08-291680 (24 שעות).

עזרה ראשונה
עזרה ראשונה לשיניים של ההסתדרות … [illegible]
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה … [illegible]
מרכז מידע לקורבנות … [illegible]

מד"א
[illegible]

חוד ישראלי מתוגבר הבוקר נגד פיג'י

הטבלה

1. אוסטרליה	2	1"8	3
2. ישראל	2	2"2	2
3. טייוואן	1	3"3	1
4. ניו־זילנד	1	1"1	1
5. פיג'י	2	10"3	1

● כדורגל

שרות "על־המשמר"

נבחרת הנוער של ישראל בכדורגל שתקיים הבוקר את המשחק השלישי במוקדמות משנה אליפות העולם באוקלנד, ניו־זילנד, תשחק עם חוד מתוגבר כדי להבקיע שערים רבים ככל האפשר לרשת של פיג'י החלשה.

הישראלים מקווים עדיין כי גורל הטורניר לגמר יוכרע בהפרש השערים ולכן תשחק הנבחרת עם שלושה חלוצים: משה איזנברג, מני נסן ואיתי מרדכי.

אתמול קיימה נבחרת הנוער אימון טקטי לקראת ההתמודדות וההתקפה המתוגברת תורגלה.

משורות נבחרת ישראל ייעדר הקפטן שלה, אלון חזן, מאחר שספג שני כרטיסים צהובים.

במשחק נוסף הבוקר ייפגשו נבחרות ניו־זילנד וטייוואן.

בריאלובסקי, ארמלי, מרילי, אזולאי ובגלייבטר לדין

מאת ראובן חנניה

חמישה כדורגלני נבחרת ישראל בכדורגל יועמדו לדין משמעתי על שלא הופיעו אתמול לאימון נבחרת ישראל. אחר הצהריים, ברמת־גן.

על פי המלצתו של המאמן מיחייץ', ועל פי המלצת חברי הוועדה המקצועית של ההתאחדות לכדורגל יועמדו החמישה לדין.

מדובר בשלושת שחקני מכבי חיפה: דניאל בריאלובסקי, זאהי ארמלי וציון מרילי וכן בקפטן בית"ר ירושלים חנן אזולאי ושחקן מכבי פ"ת אייל בגלייבטר.

מאמן מכבי חיפה שלמה שרף הגיע במיוחד לאימון הנבחרת כדי לספר למאמן הלאומי ששלושת שחקניו לא הופיעו משום שהם פצועים. המאמן הלאומי, לא קיבל את ההסבר, ולאחר מכן במסיבת העיתונאים הסביר כי גם אם שחקן כל שהוא פצוע עליו להגיע לאימון ולצפות בו מהצד.

עוד אמר המאמן הלאומי כי לדעתו זהו כבוד לשחק בנבחרת והוא לא יעמוד בדרכו של אף אחד שלא יחפוץ לשחק בנבחרת הלאומית.

הסגל הלאומי קיים אתמול אימון מפרך שנמשך קרוב לשעה וחצי. יצויין שהסגל הלאומי לא נפגש כבר חודש ימים ואתמול היה זה אימון ראשון.

הסגל יקיים משחק מבחן ביום שלישי הבא נגד נבחרת העתודה.

ראשי ערים מגרמניה בועטים בכדור בארץ
כשבארצם קופאים התושבים מקור, ובישראל נהנים הכל משמש חמימה, מסיירים ראשי ערים מגרמניה בארץ ומשחקים כדורגל.

הרעיון יוצא הדופן של נבחרת כדורגל המורכבת מראשי ערים נולד לפני שנים מספר, בגרמניה.

במטרה לאסוף תרומות למלחמה בסרטן, התארגנו כמה ראשי ערים קטנות מגרמניה לקבוצת כדורגל. אלפי אורחים מגרמניה ואירופה משלמים ממיטב כספם כדי לחזות בשחקנים המכובדים, ואת ההכנסות תורמים, כמובן, לאגודה למלחמה בסרטן.

סוף סוף הושלם הסבוב הראשון בליגה הארצית

מרמורק — בית־שאן 1:1

מאת משה רוזנברג

במשחק דחוי שהשלים את הסיבוב הראשון במשחקי הליגה הארצית בכדורגל נפרדו הפועל מרמורק והפועל בית שאן בתיקו 1:1.

לאחר שתי דחיות עקב מגרש ניתר, קיים אתמול ברחובות המשחק שלא התעלה אפילו לרמה בינונית. המשחק היה שקול אם כי שחקני בית־שאן גילו התלהבות ורוח לחימה והיו ראשונים למרבית הכדורים.

חסרונו של אילן בן דרור, קשרה הפצוע של מרמורק, הורגש היטב וחבריו גילו יכולת ירודה.

בדקה ה־44 עלתה מרמורק ליתרון. פנחס שכטר, היחיד שבלט במרמורק, בעט כדור חזק לשער. השוער אילוק אמונר הצליח רק להדוף וצבי אבידוב דחק הכדור מקרוב לרשת.

לאחר ההפסקה ניכר יתרון לבית־שאן ובדקה ה־63 השוותה התוצאה. מרדכי לוצקי קיבל כדור מרווייך מאוריאל פז ומסמוך לקו הרוחב ניצל את יציאתו החפוזה של השוער אמיר לוינגר, ומזווית חדה השווה את התוצאה.

שפט היטב רחמים דינצ'י לעיני 200 צופים ברחובות.

שפיגל הערב לדין
גיורא שפיגל, המנהל המקצועי של הפועל פ"ת יועמד הערב בפני בית הדין המשמעתי של ההתאחדות בכדורגל.

שפיגל יואשם בהעלבת השופט צבי שריר במשחק גביע הטוטו של קבוצתו עם בני יהודה בשבת האחרונה.

קפטן הפועל ת"א משה סיני שספג חמישה כרטיסים צהובים לא יועמד בפני בית הדין המשמעתי של ההתאחדות בכדורגל. עפ"י תקנון המשמעת של ההתאחדות ירצה סיני עונש הרחקה אוטומטית משני משחקי ליגה ולאחריהם יוכל לשוב לפעילות.

● ליגה א'

הושלמו המשחקים
המשחקים הדחויים של ליגות א' הושלמו אתמול בקרית־שמונה, רמת השרון וקרית־מלאכי.

בקרית שמונה ניצחה הפועל המקומית את אח"י נצרת 0:1. את שער הנצחון כבש זיגי קלימו (30). שפט סבי אלנקווה לעיני 400 צופים.

במחוז הדרומי ניצחה בקרב תחתית בית"ר באר שבע את הפועל רמת השרון 1:2. יצחק קסבי (8) ודני כסיס (88) הבקיעו לבאר שבע ואילו לרמת השרון כבש ג'קי דהן (72, מבעיטת 11). במהלך המשחק הרחיק השופט יצחק שגיא את יגאל כוכבי מרמת השרון. המשחק נערך ברמת השרון לעיני 150 צופים.

בקרית מלאכי נפרדו הפועל קרית מלאכי והפועל אור־יהודה בתיקו 1:1. משה עופר העלה את אור־יהודה ליתרון בדקה ה־20 וחיים אבוזז השווה בדקה ה־40.

שפט ציון אילון לעיני 1,500 צופים.

האשמה חמורה של הפועל:

איגוד הטניס הכשיל בואו של בקר למשחקי הפועל

הטניסאי בוריס בקר לא ישתתף במשחקי הפועל הי"13. מנהלו האישי החליט לבטל את השתתפותו בעקבות מיברק שקיבל מזכ"ל איגוד הטניס המערב גרמני ממזכ"ל איגוד הטניס הישראלי.

במיברק נאמר, בין היתר, ש־משחקי הפועל הי"13 אינם אירוע חשוב ואין גם בכוונת איגוד הטניס הישראלי לקחת בו חלק.

בעקבות המיברק החליטה התאחדות הטניס המערב גרמנית לא לשגר את הטניסאי בוריס בקר ל־משחקים, וכמועד המשחקים ישתתף בקר בטורניר טניס ברומא.

גרוס יבוא
ההתאחדות הלאומית הצרפתית להתעמלות אישרה השתתפותם של תשעה מתעמלים, חברי הנבחרת הלאומית, להשתתף במשחקי הפועל הי"13.

המשלחת תכלול שלושה מתעמלים, שלוש מתעמלות על מכשירים ושלוש מתעמלות בהתעמלות אמנותית.

בראש המשלחת יעמוד רוז'ה פלוין, נשיא ההתאחדות הצרפתית הלאומית להתעמלות.

למטה משחקי הפועל הגיע אישור ממזכיר הוועד האולימפי של קניה, ג.ס. גאליי, על שיגור קלעים, חברי הנבחרת של קניה — למשחקי הפועל.

במיברק שקיבל אתמול מזכ"ל הפועל יצחק אופק, מהוועד האולימפי הגרמני, נאמר כי ההחלטה לא לשגר את בקר לישראל התקבלה בצער רב ובמקום זאת הוחלט לשלוח למשחקים, את השחיין, השיאן האולימפי והעולמי, מיכאל גרוס.

מכבי פ"ת תארח את בית"ר י־ם בפתח־תקוה

מאת משה רוזנברג

אגודת הפועל פ"ת עומדת לערער הערב בפני בית הדין העליון של ההתאחדות לכדורגל על החלטת ועדת הליגה שלא לדחות את המשחק מול שמשון ת"א בשלושה ימים.

בערעורם יציינו הפתח־תקואים כי שלושה משחקני נבחרת הנוער שתשוב לארץ ב־29 בחודש בטיסה שתימשך כ־40 שעות מניו זילנד, יאלצו לשחק בליגה כעבור 24 שעות והדבר יפגע בקבוצה.

הפתח־תקואים יצרפו חוות דעת רפואית על פיה שחקנים אינם מסוגלים לחזור לכושרם הרגיל.

קבוצה פתח־תקואית אחרת — מכבי — החליטה לארח את בית"ר ירושלים במחזור הליגה הקרוב באיצטדיון בפתח תקוה ולא באיצטדיון ברמת־גן כפי שהוחלט תחילה.

ביום שישי הקרוב תשחק מכבי פתח תקוה באיצטדיון העירוני בפ"ת מול מכבי יבנה במסגרת גביע הטוטו.

אייזנברג בדרך לנבחרת הבוגרת

מאת ראובן חנניה

משה אייזנברג, כוכב נבחרת הנוער ושחקן בני יהודה יצורף לנבחרת הלאומית של ישראל תוך זמן קצר — כך סיפר אתמול מאמן הנבחרת הלאומית מיחייץ' בתום אימון הנבחרת הלאומית.

המאמן הוסיף כי בשלב ראשון יצרף את אייזנברג לנבחרת העתודה אולם היעד העיקרי הוא הנבחרת הבוגרת.

לאחר משחקי קדם גביע העולם לנוער הנערכים עתה בניו־זילנד ובו משתתפת נבחרת הנוער יצרף מיחייץ' לנבחרת העתודה מלבד את אייזנברג עוד שלושה שחקנים: אליאור ברנס מהפועל ת"א, אלעד קורן ממכבי נתניה ואלון חזן מהפועל פ"ת.

המאמן הלאומי חיווה את דעתו על התוצאות שהשיגה נבחרת הנוער עד עתה בניו זילנד — 1:1 נגד ניו זילנד ובאותה תוצאה נגד אוסטרליה. מיחייץ' אמר כי לדעתו נקודת התורפה של הנבחרת היא העדר חוליית מרכז שדה חזקה ומלבד אליאור ברנס מהפועל ת"א אין במרכז השדה שחקנים מצטיינים

קצורין: גם בחלומות הורודים לא תארתי נצחון 19 הפרש

קאסיוס גרג

גרג קורנליוס לא קלע שלשום בחולון אבל חלם כמתאגרף לכל דבר. צלמנו אריה קנפר קלט את הבוקס שחנוכית גרג על קני בניסטר המוסתר בתמונה על ידי השופט נפתלי עובדיה

מאת יצחק ויסהוף

בקבוצת הכדורסל של הפועל חולון, לא התאוששו גם אתמול מהנצחון הגדול שהושג שלשום על אלופת ישראל מכבי ת"א — 125:106(?).

טלי קצורין מאמנה של הפועל חולון, זכה אתמול לעשרות קריאות טלפוניות שבירכו אותו על הנצחון. קצורין ניסה לשמור על פרופיל נמוך אך לא הצליח להסתיר את הרגשתו גם לאחר שחלפו 24 שעות מאז המשחק. "המשחק הזה כיסה לנו הפסד מיותר להפועל ת"א. כיום קיזזנו הפסד ממצבת ההפסדים שלנו במשחק שכלל לא תיכננו לנצח בו, אמנם בסתר ליבי חשבתי כי ניתן לנצח את מכבי ת"א, אך גם בחלומות הוורודים שלי לא תארתי לעצמי כי הפועל חולון מסוגלת לנצח בצורה כל כך משכנעת בהפרש בן 19 נקודות."

קצורין משוכנע כי ההגנה המצויינת של קבוצתו עשתה את המשחק: "רק ההגנה עשתה את התוצאה. בנוסף לכך כל השחקנים היו בכושר משחק יוצא מהכלל. התלהבות, מוטיבציה, ויכולת אישית גבוהה של אלימלך, טרי ובורמור סייעה לנו. התכוננו למשחק בצורה רגילה כמו לכל משחק אחר. עשינו אימון טאקטי בלבד ואף דבר אחר יוצא דופן".

קצורין אינו מתעלם שמשחקי המחזור ה־18 נטו חסד עם קבוצתו: הפסדי הגליל והפועל ת"א הביאו את הפועל חולון למקום השני בטבלה. "ברור לי כי אסור לנו להסתמך על מזל אבל מזל זה חלק מהמשחק ואם הוא מגיע זה טוב. במקרה של נצחון הפועל חולון על מכבי ת"א לא הותרנו ספק מי הקבוצה הטובה יותר. בעבר מי שניצח את מכבי עשה זאת על הפרש זעום, חולון ניצחה ב־19 נקודות כי היינו באמת טובים."

למולי קצורין בקשה, צנועה מאוהדי הקבוצה. "עכשיו אתם יכולים לבוא ולמלא את ההיכל בחולון. יש תמורה לרכישת הכרטיס, הוכחנו זאת".

אתמול הגיע למשרדי איגוד הכדורסל דו"ח שופטי המשחק, ראובן וירוכניק ונפתלי עובדיה. בדו"ח מציינים שני השופטים כי 5 דקות ו־40 שניות להפסקה התנהל קרב איגרוף בין קני (תחיה) בניסטר לבין גרג קורנליוס ממכבי ת"א. השניים הורחקו מיד בעקבות הקרב. השופטים לא ציינו אירועים חריגים אחרים במשחק.

בניסטר וקורנליוס לא יוכלו ליטול חלק במשחקי המחזור ה־19 של הליגה בכדורסל מאחר שהם ירצו עונש הרחקה אוטומטי. עדיין לא נקבע היום שבו יועמדו השניים לדין משמעתי כיוון שקורנליוס אמור לצאת עם קבוצתו ליוגוסלביה, שם תתמודד מכבי ת"א נגד זאדאר, אלופת יוגוסלביה, בבית הגמר של גביע אירופה לאלופות.

ריאל מאדריד נחתה וכבר התאמנה בישראל

סאיינז אינו מתרגש מהפסד מכבי בחולון

● כדורסל

מאת אורי שטינבך

אלופת ספרד בכדורסל ריאל מאדריד נחתה אמש בארץ להתמודדות המעט מסורתית שלה מול האלופה הנצחית של ישראל, מכבי תל־אביב. זהו ביקורה ה־14 של הקבוצה ממאדריד.

כמו מאמן מנוסה ומחושב השיב מנואל סאיינז הספרדי לשאלות שתורגמו לו על ידי עוזרו. על פי סאיינז הוא אינו מתרגש כלל מהפסד הליגה של מכבי ת"א שלשום להפועל חולון: "משחקי הליגה שונים ממשחקי גביע אירופה ולכן אין לתוצאת המשחק השפעה לגבי".

סאיינז הודה כי חייבים לתת אשראי לאלופת צרפת אורטז וזאת לאחר שניצחה את ריאל בביתה ולאחר שהודה כי צפה בקלטת המשחק של אורטז מול מכבי ת"א. "מכבי הוכיחה באורטז כי היא באה לנצח אבל היא הפסידה את המשחק בשלוש הדקות האחרונות של המשחק".

ריאל, לאחר הפסד הבית לאורטז, נמצאת במצב עדין בו היא זקוקה לנצח מחר בת"א. המאמן הספרדי ועוזרו הורו כי הסיכויים במשחק נוטים לטובת המכבים וזאת גם לאור העובדה כי השופטים בגביע אירופה נוטים לשיפוט ביתי. אבל אחרי שצפה במשחקי מכבי הוא לא פוסל את אפשרות הנצחון של קבוצתו.

על שחקני החיזוק שלו בראד ברנסון ולארי ספריגס היה מוכן המאמן הספרדי לומר כי הוא מאוד מרוצה מיכולתם. הוא ציין את ברנסון כשחקן מנוסה בליגות באירופה אחרי שצבר בהם ותק של שלוש שנות משחק באיטליה ולא היתה לו בעיה להשתלב בספרד. תהליך קליטתו של לארי ספריגס היה איטי יותר אך סאיינז מודה כי הוא נכנס כבר לתלם וגם מיכולתו הוא מרוצה.

הספרדים כבר הספיקו להתאמן אמש באולם האוניברסיטה ברמת־אביב.

הפועל ת"א לדין משמעתי
מאת יצחק ויסהוף

קבוצת הכדורסל של הפועל ת"א תועמד ביום חמישי הקרוב בפני ועדת המשמעת של איגוד הכדורסל בעקבות התפרעות אוהדיה בתום משחק ההפסד ביום שני להפועל איתן גבת — 96:93.

שופטי המשחק רמי פישר ושי שטריקס מציינים בדו"ח חריף שהגיע אתמול למשרדי איגוד הכדורסל כי לאחר המשחק השתוללו אוהדי הפועל ת"א, ליד חדר ההלבשה. קיללו, ירקו ודחפו אותם. כל זאת ללא תגובת השוטרים שנכחו במקום.

מחר יועמדו לדין גם רון רובינזון כדורסלן הפועל ת"א ואורי בן־ארי מהפועל ר"ג בעקבות הרחקתם לפני 10 ימים במשחק הליגה של קבוצותיהם. השניים ריצו עונש הרחקה אוטומטי של משחק אחד.

● ליגה אזורית

הפסד לעמיר
מאת אביהו שפירא

הפתעת השבת בליגה האזורית גליל עליון היתה בעמיר בשמוליכת הטבלה. קבוצת עמיר נוצחה לראשונה השנה על ידי הפועל כפר בלום 3:4.

יתר התוצאות: כפר הנשיא — ראש פינה 2:3; דישון — טובה 1:5; קרית שמונה — הגושרים 2:3; נאות — להבות/שמיר 0:0; מרגליות — קצרין 2:3.

הטבלה

1. עמיר	12"25	11
2. קרית שמונה	11"24	11
3. להבות שמיר	16"25	11
4. כפר בלום	12"28	9
5. נאות מרדכי	11"14	9

ביטול ביקור פרנקפורט מעורר סערה בגרמניה

סערה בעתוני פרנקפורט. הגורם: ביטול ביקורה של איינטרכט פרנקפורט בתחילת חודש פברואר בישראל. עתוני גרמניה הדגישו אמש כי אם עד הבוקר לא יחול שינוי בעמדה הישראלית נגד הביקור יפנה המועדון הגרמני לשר החינוך והתרבות, יצחק נבון, הממונה על הספורט להתערב בדבר.

עתוני פרנקפורט ציינו כי ישנו חשש שהביקור בוטל בגלל מניעים פוליטיים. הם מביאים לדוגמא את סירוב בית"ר ירושלים לשחק עם קבוצות גרמניות בטורניר בחיפה.

הרוגז ניכר בפרנקפורט, מקום מושבה של ההתאחדות הגרמנית לכדורגל. חוגים שונים העריכו כי התנהגות הישראלים עלולה להקהות את המאבק לקבלת ישראל לאירופה.

כתבנו בתל־אביב מרגיש כי ביטול ביקור איינטרכט פרנקפורט נבע מהחשש שמשחקיה יפגעו בהכנסת הטורניר הבינלאומי בתחילת פברואר בחיפה.

קיסר: לקיים רוטציה בקרב שליחי הפועל

"בחירתם של שליחי הפועל צריכה להיות על בסיס דמוקרטי ויש לקיים רוטציה בתפקידים" — אמר מזכ"ל ההסתדרות חיים ישראל קיסר בכנס משותף לועדת הספורט של ההסתדרות וראשי אגודת הספורט מטעם הפועל שהתקיים אתמול בתל־אביב.

המזכ"ל הדגיש ששליחי הפועל הם שליחי ההסתדרות ואין הפועל לחוד וההסתדרות לחוד. אם יש מי שחושב כך, אנו בבעיה, אמר. הוא ציין שלא יקבל את הגישה של "תן לי אוטונומיה ובאשר יהיה משבר תבוא לבית הדין הפועל שיחלץ אותך ממשבר".

קיסר הדגיש שכשם שתבע רוטציה במועצות המנהלים של חברת העובדים, ותחילה נתקל בהתנגדות בעניין זה, בטענה שהוא מזעזע את המערכת, כך גם בנוגע לרוטציה במוסדות הספורט. "אני חושב שרוטציה זה בריא", אמר.

הוריד הגבס ורשם השגים נאים בשחייה
120 שחיינים השתתפו אתמול בקרית היובל בירושלים, בתחרות השחיה המסורתית שנערכה זו הפעם העשירית לזכרו של אורי סטריק שנפל באסון המסוק בבקעת הירדן.

בתחרות הושגו תוצאות נאות בהן יש לציין את ערן גרומי ממכבי ירושלים שהופיע למקום התחרות עם גבס על רגלו, ולאחר שהוריד אותו קפץ לבריכה וזכה בשני משחים: ב־100 מטר גב — 1:10.08 דקה וב־100 מטר פרפר — 59.34 שניות.

שגיא שטיגמן מהפועל עמק חפר ניצח ב־100 מטר חזה — 1:10.04 דקה וב־200 מטר מעורב — 2:21.29 דקות.

בין הנשים ניצחה דורית משלר מהפועל ימק"א ב־100 מטר גב — 1:13.24 דקה.

יעל קוסובצקי מהפועל ימק"א שחתה 100 מטר פרפר בזמן 1:13.24 דקה ו־200 מעורב אישי בזמן — 2:34.89 דקות.

ענת אסף מעמק הירדן ניצחה ב־100 מטר חזה — 1:21.76 דקה.

הישג בקנה מידה בין לאומי קבע יוהר כהן מעמק הירדן, שהוא עיוור נכה צה"ל. הוא שחה 100 מטר חופשי בזמן של 1:10.27 דקה.

בתחרות השתתפה גם קבוצת נכי צה"ל.

ניסים הורה להוציא צווי מניעה לעובדים

(המשך מעמוד ראשון)

זה, כי הממשלה תנקוט בכל הפעולות ואין הן בהכרח צווי מניעה.

שרת הבריאות החליטה שלא לשתף פעולה עם משרד האוצר בהוצאת צווי־מניעה לעובדי המנהל והמשק.

למצות ההידברות

בהתייעצות עם ראשי משרד האוצר, קבעה שרת הבריאות, כי טרם החל תהליך הידברות עם העובדים. ויש למצות קודם כל את דרך ההידברות ורק אחר כך, לפנות אל הדרך המשפטית.

שרת הבריאות פנתה הערב לממלא מקום ראש הממשלה שמעון פרס ומזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, בבקשה שיפעלו נגד הוצאת צווי־מניעה ובמקום זאת יפעלו למען כינוסה של ועדת „פרה" בהקדם.

עובדי המנהל והמשק החליטו אחה"צ שלא להיעתר לבקשת שרת הבריאות למתן את השביתה בבתי־החולים הגריאטרים והפסיכיאטרים, לאחר שנודע להם כי שר האוצר מתכוון לפנות, לבית הדין לעבודה, כדי להוציא נגדם צווי־מניעה.

לכנס ועדת פרה

שרת הבריאות אמרה לעובדים, כי היא דורשת משר האוצר משה נסים, שלא יעמוד מנגד במצבה הקשה של מערכת הבריאות בימים אלה, ויודאג לכנס מיד את ועדת „פרה" כדי שתחל בהידברות מייד עם העובדים.

ברוב בתי־החולים הממשלתיים בארץ ניקנו במשך היום שירותי כביסה ומזון פרטיים. בתי החולים הגריאטרים קנו חיתולים חד־פעמיים לקשישים שאינם שולטים בצרכיהם. הוצאות אלה הסתכמו בסכומי־עתק אותם נאלץ המשרד לאשר כדי למנוע את התמוטטות המערכת כולה.

מצטרפים נוספים לשביתה

המזכירות הארצית של ארגון הפיזיותרפיסטים, שרובם מועסקים בקופת־חולים של ההסתדרות, החליטה להשבית החל מהבוקר את טיפולי הבית המוענקים לנזקקים. החלטת המזכירות היא בתגובה על דחיית תביעת העובדים לתקן את תעריף התשלום עבור טיפול בית העומד עתה בשיעור של 6.58 שקלים לטיפול. הפיזיותרפיסטים מעניקים מדי חודש כ־6500 טיפולי בית.

הפרה־רפואיים

לדברי המזכירה של האירגון, דליה קלייזבסקי, קיבל הוועד הארצי של עובדי המינהל והמשק בבתי החולים הממשלתיים יפוי כוח מאירגוני העובדים במקצועות הפרה־רפואיים לייצג גם עובדים אלה במסגרת המאבק שהוועד מנהל לשיפור שכרם של העובדים בבתי החולים הממשלתיים.

שביתה מלאה

ממטה השביתה נימסר לכתבנו כי השביתה הייתה אתמול מלאה והמצב החמיר במיוחד במחלקות גריאטריות ופסיכיאטריות כמו בית־חולים פרדס חנה.

מזון מאל־על

שמוליק אלגרבלי דובר משרד הבריאות מסר כי אתמול רכשו בתי חולים מזון בקטרינג מחברת בת של אל־על המספקת מזון למטוסים.

מנת מזון עלתה 12 ש"ח במקום 2 ש"ח כרגיל. כן העבירו את הכביסה למכבסות פרטיות.

אייבי מסייע

דובר משרד הבריאות מסר עוד כי אייבי נתן נעתר לפנייתו של מנהל תל־השומר דוקטור גולדמן ורכש 5.5 טונות מזון — ירקות פירות וכן מוצרי חלב. המזון חולק בעזרת מתנדבים.

ניסים: לחזור לעבודה

אתמול אמר שר־האוצר כי השביתה אינה חוקית ואינה מוצדקת שכן ועדת פרה התכנסה לפני שבוע ימים ודנה בדרישות העובדים.

כינוס הוועדה והמשך הדיון תלוי בהפסקת השביתה. השר הוסיף ואמר כי אסור לנהל מאבק על גבם של החולים ועל כן מוצדק לפעול בדרכים משפטיות נגד השובתים. בהוראת השר הוכן אתמול בערב החומר הדרוש לבית המשפט לדיון בבקשה לצווי מניעה. אך כאמור, עד לכתיבת שורות אלה לא העבירו את החומר לבית הדין לעבודה, כנראה בשל התנגדותה של שרת הבריאות ושל מזכ"ל ההסתדרות.

קיסר: לכנס לאלתר

מזכ"ל ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר, ויו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד, תבעו אמש משר האוצר משה נסים, לכנס לאלתר את „ועדת פרה" ללא תנאים מוקדמים. תוך הנחה מבוססת שעם תחילת הדיונים המעשיים בוועדה זו, שהוקמה לפני כ־10 שנים, לפי החלטת הממשלה, תחזור לתיקנה העבודה בבתי־החולים הממשלתיים ויימנע סבל נורא מהחולים המאושפזים.

המזכ"ל ויו"ר האגף הבהירו בפגישתם עם שר האוצר אמש, כי מטרת הוועדה נועדה להגיע למצב שבו תנאי העבודה של העובדים באותם מקצועות במוסדות הרפואיים של קופת־חולים ובמוסדות הרפואיים של הממשלה יהיו תנאים דומים.

נו"מ מיידי

בקריאה לממשלה להיכנס למו"מ מיידי, לפתרון המשבר הפוקד את בתי־החולים הממשלתיים, יצא אתמול דובר הועד הארצי של עובדי המנהל והמשק, מאיר כהן, אשר התריע כי משבר מסוג זה לא ניתן לפתור על־ידי צווי ריתוק או צווי מניעה של בתי־דין לעבודה.

הדובר מחה נימרצות על הסחבת של המעסיקים, וההתנערות מאחריות של נציבות שירות המדינה. הוא אמר, כי „ועדת פרה" הפועלת מזה 8 שנים, משותקת זה שנה, וזו לא מצאה את הפתרון להשוואת שכרם של עובדי המנהל והמשק בבתי החולים הממשלתיים, לשכר עמיתיהם העובדים בבתי החולים של קופת חולים.

מנגנון קשוח

„אם 8 שנים של דיונים אינם סחבת ועינוי־דין — אינני יודע מהי סחבת", אמר הדובר, והוסיף: „הגענו לקצה גבול היכולת והעמידה מול מנגנון קשוח, מתנכר והמגלה אטימות וחבל שחולים נקלעו שלא־באשמתם לסבל מיותר. שכל כולו על אחריות המעסיקים. הנתמכים על גבם של חולים".

הכנסת אישרה הצעת

(סוף מעמוד 2)

הטלת סנקציות על ח"כים, למרות שהיא רוצה, לפי עדותו הוא, כי כל ח"כ מדליף יענש בכל חומר הדין.

רפאל איתן, בדברי הנמקה קצרצרים, כדרכו, העריך כי החוק שהוא מציע יביא לדיונים יעילים ויסודיים יותר.

גרנות:סתימת פיות

אלעזר גרנות (מפ"ם), חבר ועדת החוץ והבטחון, העיר כי כיוון שאין מדליפים מדיוני הועדה, אין כל צורך בחוקים המוצעים. הרעיונות של לין ואיתן, מטרתם לסתום את הפה לאופוזיציה. גם הח"כים וגם העיתונאים מפעילים שיקול דעת ותבונה, ואינם מוציאים החוצה סודות מדינה.

יוסי שריד (ר"צ) הגדיר את שני החוקים 'כלעג לרש'. ועדת החוץ והבטחון אינה מדליפה. במקום לתבוע את עלבונה על שאין היא מקבלת את המידע לו היא זכאית, קמים שני חברי ועדה, ומנסים להצר עוד יותר את צעדיה. הוא האשים את מערכת הבטחון, כי הוליכה שולל את הועדה, בפרשת פרויקט הלביא.

גם חבר אחר של הועדה, שבח וייס (מערך), טען כי החוקים מיותרים, וכי הוא וחבריו אינם מדליפים נושאים ופרטים סודיים.

המשפטן דוד ליבאי (מערך) הזכיר, כי החוק, אוסר על הדלפות מישיבות סגורות. ומטיל מאסר כבד עד 15 שנים הן על המדליף והן על המפרסם. אין מפעילים את החוק משום שהוא דורש האזנות—סתר ומעקב־סמוי של המשטרה ושל השב"כ, תופעות העשויות לסכן את הדמוקרטיה.

בני שליטא (ליכוד־ליברלים) אמר, כי איננו מדליף ובכל זאת הוא מתנגד לחוק של איתן, שכן הוא עשוי להוליך ח"כים לפוליגרף, ובלשים לכנסת.

התקדמות

(המשך מעמוד ראשון)

חובות לטווח קצר של קופ"ח בסך כ־50 מיליון שקל, אך עדיין נותרו חילוקי דיעות בכל מה שקשור לפירוש של הסכם של מארס 1986 לגבי מימון עלויות ההסכם עם האחיות ומימון פרוייקטים של פיתוח של קופ"ח.

הפקידים הוסיפו שההתקדמות שחלה אתמול באה לאחר שההסתדרות הסכימה להוריד חלק מתביעותיה המקוריות וציינו שמשרד האוצר נשאר בעמדותיו ולא גילה נכונות לסגת מהם.

חולים שוכבים

(המשך מעמוד ראשון)

היום יתחילו להופיע אצל החולים שלא הורדו ממיטותיהם פצעי לחץ. כן חוששים מזיהומים העלולים לגרום למגיפות עקב הזוהמה הרבה ששוררת במקום. בביתן 7 נראו אתמול קשישים ששכבו על מיטתם בתוך הפרשותיהם, כשבחדר שורר ריח כבד מנשוא.

מתנדבים מנקים

למרות זאת הבריז יושב ראש ועדת עובדי המשק והמנהלה זכריה כלף כי העובדים לא יאפשרו למתנדבים להכנס לבית־החולים. אך במקום הופיעה קבוצת תיכוניסטים שניקו את השרותים, טאטאו את החדרים ללא הפרעה. מצב דומה שורר בבית־החולים הפסיכיאטרי בבאר־יעקב.

מהנהלת בית־החולים „אסף הרופא" נמסר כי המצב בבית־החולים הולך ומחמיר. בתוך מספר ימים עלולות לפרוץ מגיפות כתוצאה מזיהומים. בבית־החולים קיימת מחלקת יולדות המשרתת את כל ישובי הסביבה ובמחלקה נגמרו הערכות המשמשות לניקוי ילודים ואימותיהם לאחר הלידה.

נדחתה הצעת האוצר להוסיף 3 (!) שקלים לקיצבאים—ביוזמת מפ"ם

מאת יצחק שור כתבנו בכנסת

על פי הצעתה של ח"הכ חייקה גרוסמן (מפ"ם) דחתה אתמול ועדת העבודה והרווחה את דרישת האוצר והמוסד לביטוח לאומי „להוסיף" 3 שקלים למקבלי הקצבאות החל מינואר.

ועדת העבודה תבעה לפצות את האוכלוסיות מעוטות ההכנסה ב־3.3 אחוזים, בהתאם להתייקרות האמיתית ולא כ־1.3 אחוזים, כפי שתובע האוצר. ח"הכ חייקה גרוסמן האשימה את שרי האוצר והרווחה כי הגיעו ביניהם להסכם, על גבם של הקיצבאים. בדבר מתן פיצוי מוקטן בסך 3 שקלים ליחיד, שעה שהיו צריכים לשלם עוד בקיץ 47 שקלים. כן תבעה לחזור לקיצבה בשיעור של 16 אחוזים מן השכר הממוצע במשק, ולא 15, כפי שתובע עתה האוצר, בהסכמה שבשתיקה מצד הביטוח הלאומי. ח"כ רן כהן האשים את האוצר בנסיון לגזול קצבאות מהקשישים.

נשיא המדינה, חיים הרצוג, חונך את קשר המחשב הישיר בין מפעל לוז תעשיות בירושלים לתחנת הכח הסולרית החדשה בקליפורניה. ארבע תחנות הכח הסולריות להפקת חשמל בדרום קליפורניה מחוברות היום במחשב למעבדות ההנדסה בירושלים, על מנת לאפשר קשר של זמן־אמת ולפקח על פעולת־התחנות. (תצלום: ברוטמן)

כעשרים גברים הסתערו באבנים על תצפית צה"ל

כוח צה"ל ששהה בתצפית על מחנה הפליטים בלאטה שליד שכם, הותקף אמש באבנים בידי כעשרים גברים.

חיילי צה"ל פיזרו את ההתקהלות בגאז מדמיע, לא היו נפגעים. הארוע החל סמוך לשעה 5 אחה"צ כאשר כעשרים גברים התקהלו סביב תצפית חיילי צה"ל והחלו ליידות אבנים לעבר החיילים. החיילים הזעיקו תגבורת ועד שזו הגיעה, התפזרה ההתקהלות.

ארכה לבל"ל להכין דו"ח יפת

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

בנק ישראל אפשר לדריקטוריון של בנק־לאומי להאריך בשבוע את הכנת הדו"ח על השיקולים שהביאו להענקת הפנסייה החריגה ליו"ר הדריקטוריון לשעבר ארנסט יפת.

אתמול אמור היה הוועד שמינה הדריקטוריון, בעקבות הנחיות בנק ישראל, להגיש את הדו"ח לנגיד הבנק המרכזי מיכאל ברונו.

יו"ר הדריקטוריון אלי הורוביץ אשר מכהן בוועדה ביקש מברונו לדחות את הגשת הדו"ח בגלל ריבוי החומר הטעון בדיקה. ברונו נענה ודחה את המועד של ההגשה ליום שני הקרוב.

כנס יסוד של הבמה לערכי תנועת העבודה

מאת א. קווה כתבנו לענייני עבודה

יותר מ־400 איש השתתפו אתמול בכנס היסוד של הבמה לערכי תנועת העבודה, שהתקיים בבית ברל.

את הכנס אירגנה קבוצת הפורום ההסתדרותי, חברי מפלגת העבודה הממלאים תפקידים מרכזיים בוועד הפועל, המבקשת להגביר את [illegible] במוסדות המפלגה, בעיקר במרכז. יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד אמר בכנס, כי אילולא התקוממות ההסתדרות, תכנית נסים היתה [illegible] בממשלה, בתמיכת שרי מפלגת העבודה.

כנס היסוד נשא את הכותרת: „העובדים, המשק וההתיישבות [illegible] הכלכלית". השתתפו בו: חברי וועדה מרכזת, ראשי איגודים [illegible] מזכירי מועצות פועלים, ראשי וועדי עובדים, גדולים בקטנים, [illegible] העובדים, נשות נעמת ועוד.

דברי פתיחה נשאו יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד, [illegible] העובדים דני רווליו, מזכיר תנועת המושבים יוחנן (ג'וני) דניאל [illegible] לתרבות נחום פסה. אחריהם הירצה שר התכנון והכלכלה גד יעקבי.

בתום פרק זה התחלקו המשתתפים לקבוצות דיון, שדנו ב[illegible] הרפורמה במיסוי, הרפורמה בשוק ההון, הרפואה הציבורית וה[illegible]

● הנשיא מובארק אמר אמש, כי ישתדל להימנע מעימות [illegible] בוועידת הפיסגה האיסלמית שתיפתח בשבוע הבא בכווית.

● המנהיגים האיסלמיים שיתכנסו בשבוע הבא בכווית, [illegible] איך לפעול נגד „מערכת ההשמדה המערבית", המטילה על [illegible] והמוסלמים את האחריות לטרור בעולם.

● מאות אלפי תלמידים ספרדיים החרימו אתמול את בתי־הספ[illegible] שביתה של 4 ימים, בתביעה לגישה חופשית לאוניברסיטאות ולתיכו[illegible]

"מקום בצמרת"

מצעד הפזמונים הישראלים

רשת ג' קול ישראל 20.1.87

1. במערבולת – ירדנה ארזי
2. בגובה שווה – נורית גלרון
3. רגע פרטי – ריטה
4. פעמון מצלצל – גלי עטרי
5. אדם צובר זכרונות – דורית ראובני
6. עגל הזהב – אהוד בנאי
7. הניחי לי – רמי קליינשטיין
8. חלקת אלוהים – רבקה זוהר
9. היא תיקח אותך – דפנה ארמוני
10. גג – משה בקר
11. אש קטנה – פופלקס
12. על מי את חולמת עכשיו נעמי – הראלה בר
13. שלום סלאם, אלון אולארצ'יק ואמל מורקוס
14. להמשיך לצעוד – עפרה חזה
15. שפוט של האופנה – שרון ליפשיץ
16. אתמול – טובה גרטנר
17. שורקת בחושך – ג'יני רבין
18. נווה מדבר – חיים פנירי
19. ילד אסור ילד מותר – ריקי גל
20. זאת אהבה – גידי גוב
21. משאלה – בועז שרעבי
22. אזהרה – טנגו
23. בעצמה – משה דץ
24. בלי בושה – אילנה אביטל
25. טעות – ליאור פופוביץ
26. כל תקלפים – עפרה חזה
27. הוא לא נתן לה בית – חני ליבנה
28. אין מוצא – אדם
29. שוב לבד – ורדינה
30. חיים – נאוה ארבל

לשיפוטכם – פינת הפזמון החדש

31. מחפשת – ירמי קפלן
32. שוטרים וגנבים – כבוי צועני
33. כל חלילה – אביבה פז
34. הולך לבד – אבנר גאנם
35. אהבה יפנית – צביקה פיק

לכבוד: "מקום בצמרת" קול ישראל

ת.ד. 1082, ים, מיקוד 91010

את הדירוג שלי וציין את מספר השיר

1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ 6 ☐

7 ☐ 8 ☐ 9 ☐ 10 ☐ 11 ☐ 12 ☐

שם:

כתובת:

מיקוד ____ תאריך ____

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים – 20.1.87

	היחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שע"ח יציג
סל מטבעות	1			1.6679	1.6887	1.6776
דולר אמריקני	1	1.57	1.65	1.6090	1.6290	1.6198
מרק גרמני	1	0.87	0.91	0.8811	0.8921	0.8837
לירה שטרלינג	1	2.40	2.52	2.4472	2.4778	2.4635
פרנק צרפתי	1	0.25	0.27	0.2628	0.2661	0.2643
ין יפאני	100	1.04	1.09	1.0561	1.0693	1.0618
גילדן הולנדי	1	0.76	0.80	0.7810	0.7908	0.7840
פרנק שוויצרי	1	1.03	1.08	1.0496	1.0626	1.0546
כתר שבדי	1	0.24	0.25	0.2459	0.2490	0.2474
כתר נורווגי	1	0.22	0.23	0.2265	0.2293	0.2280
כתר דני	1	0.23	0.24	0.2312	0.2341	0.2328
מרק פיני	1	0.34	0.36	0.3506	0.3550	0.3528
דולר קנדי	1	1.16	1.22	1.1825	1.1972	1.1906
דולר אוסטרלי	1	1.03	1.11	1.0708	1.0842	1.0797
ראנד דר' אפריקני	1	0.53	0.79	0.7790	0.7887	0.7816
פרנק בלגי	10	0.41	0.43	0.4229	0.4282	0.4250
שילינג אוסטרי	10	1.23	1.28	1.2480	1.2636	1.2552
לירה איטלקית	1,000	1.21	1.29	1.2367	1.2521	1.2436

טלקס

● **עובדי בתי־המלון קיבלו תוספת שכר**

עובדי בתי־המלון חתמו על הסכם שכר חדש וקיבלו תוספת של 90 ש"ח לשכרם. שתשולם החל מחודש מארס.

כן נקבע בהסכם, כי השכר ההתחלתי הוא 500 ש"ח. נוסף לכך יוענקו תוספות ותק, משפחה, ההשלמות ועוד ב־15 אחוז.

עובדי בתי־מלון באיזור ים־המלח יזכו בתוספות זהות לאלה של עובדי בתי־מלון באילת.

נושא עידכון השכר באפריל 1987, כמתחייב מהסכם המסגרת, טרם סוכם.

יוסף שמי

● **יו"ר הוועד נגד הקדמת בחירות בנמל אשדוד**

מישל סרוסי, יו"ר ועד עובדי התפעול וועד־גג של עובדי נמל אשדוד. איננו מתרגש מן העצומה למועצת הפועלים להקדים את הבחירות לוועד. לדבריו, יש תופעות של קיצוניות בכל מקום ומדובר בקבוצה קטנה של אנשים. שניים מתוכם הם אחיו של יהושע פרץ, שכנראה חשקה נפשו לחזור לפעילות ציבורית.

לדברי סרוסי, הוועד הנוכחי שנבחר לפני שנה ושלושה חודשים, לא השלים את תפקידו. ובמועד החוקי בעוד 8 חודשים. תתקיימנה בחירות לוועד והעובדים יבחרו במי שירצו.

הוא דחה את הטענה של דוברי הקבוצה הזאת. שהפגינה בשבוע שעבר במועצת הפועלים. כי הוועד הנוכחי לא השיג הישגים של ממש מפני שהם מעדיפים להתעלם מן המציאות ולנגח את ההסתדרות ואותו מסיבות עניינויות וגם פוליטיות.

רפאל גאון

● **ממשיכים להפלות את התעשייה**

משרד־האוצר ומשרד־התעשייה־והמסחר ממשיכים במדיניות הגורמת לאפליית התעשייה המקומית והעדפת היבוא ומגמה זו תביא לסגירת מפעלי תעשייה" - אמר אתמול יהודה קידר. מנכ"ל מפעל „חוליות" וקיבוץ שדה נחמיה. במסיבת עיתונאים בתל־אביב.

כדי להמחיש את העיוות במדיניות המיסוי של הממשלה, הביא קידר כדוגמה קומקום חשמלי המיוצר ב„חוליות". על־פי הסכם ידע עם חברת „רדרינג" המיוצר גם בחו"ל. לדבריו, מדיניות המיסוי הנוכחית גורמת לכך שאין הגנה על מוצר כזה. ואף מוטל עליו מס שמייקר את מחירו לצרכן יותר מקומקום מיובא של אותה חברה - וזאת למרות שעלות הייצור שווה.

אודי נחשון

● **„בעלי המאה בורחים מחולון"**

כמאה משפחות עזבו לאחרונה את שכונת נאות רחל בחולון בשל עזובת הדיור והבנייה בה. בין הבורחים שלמה גרופמן. מי שהיה סגן ראש העיר והיום מנהל חברת אפריקה־ישראל. ויוסף חריש, היועץ המשפטי של הממשלה. טוען עורך־דין שמעון חזן. נציג סיעת הליכוד במועצת העירייה. במכתב לראש העיר.

עורך־דין חזן טוען במכתבו. כי עקב בריחתם של טובי העיר מהמקום יורדים מחירי הדירות וחברת „חלמיש" מנצלת את הדבר להעברת משפחות מתל־אביב. לאור כל זה הוא מציע לאילון שהתפטר מתפקידו כראש העיר.

במכתב תשובה לעורך־דין חזן אומר ראש העירייה. פנחס אילון, שלא כל תושב בעל רמה סוציאלית גבוהה משפר בהכרח את מקום מגוריו ואין הוא רואה כל אסון בכך שגרופמן וחריש עזבו את השכונה.

אשר שילוני

זכו בלוטו

בהגרלת הלוטו מס' 3/87 שהתקיימה אתמול עלו בגורל המספרים הבאים: 1, 25, 28, 30, 35, 36. המספר הנוסף הוא 18.

ענן לבן כיסה את חיפה וריח חריף של גופרית הורגש באוויר

מאת ירון זליג, כתב „על המשמר" בחיפה

זיהום אוויר חמור, שמקורו ככל הנראה בבתי־הזיקוק ובחברת החשמל, פקד אתמול בבוקר את שכונת נווה שאנן ואיזור התעשייה בחיפה. הזיהום נגרם עקב פליטת כמות חריגה של גופרית דו־חמצנית לאוויר.

סמוך לשעה 10 בבוקר כיסה ענן לבן את השכונה. באוויר הורגש ריח חריף של גופרית ואחדים מהתושבים התלוננו על קשיי נשימה, גירויים בגרון וכאבי ראש.

מבדיקות שערכו אנשי היחידה לאיכות הסביבה בחיפה עולה, כי הזיהום נגרם עקב פליטת עשן שהכיל גופרית דו־חמצנית בכמות שחרגה ב־50 אחוז מהתקן המותר. לטענת אנשי היחידה, מקורו של הזיהום ככל הנראה בבתי־הזיקוק, ובחברת החשמל.

מיד עם גילוי הזיהום הורו אנשי היחידה לאיכות הסביבה לחברת החשמל ולבתי־הזיקוק לעבור לשימוש בדלק דל גופרית. אנשי היחידה הדגישו, כי הימשכותו של זיהום עם אוויר ברמה שהתרחשה אתמול למעלה מחצי שעה כרוכה בסיכון.

כתבנו מציין, כי הזיהום הורגש בחוזקה במשך כשעה וחצי ולקראת שעות הצהריים הורגשה הקלה ונמדדה ירידה בכמות האוויר המזוהם.

דובר בתי־הזיקוק מסר אתמול כי אין כל ודאות שהזיהום נגרם רק מארובות בתי־הזיקוק. עם זאת ציין, כי אתמול בבוקר אירעה תקלה טכנית בתהליך הייצור. שנגרמה עקב נפילה בכמות הקיטור במבערים. לדבריו. עבר המפעל לשימוש בדלק דל גופרית כעשר דקות לאחר שאותרה התקלה.

נחשפה רשת של מבריחי הרואין מדרום־אפריקה

נעצרו 11 חשודים, ביניהם מנהל קבוצת הכדורגל של הפועל ת"א לשעבר

11 גברים. כולל תושב דרום־אפריקה, הובאו אתמול לבית־משפט השלום בתל־אביב כחשודים ביבוא סמים מסוכנים מדרום־אפריקה. חלקם שוחררו בערבות בהסכמת המשטרה, והשאר נעצרו לתקופות שונות.

ב"כ מפלג הסמים במשטרת מחוז תל־אביב, רס"ר דיה פרנקו, השמיעה את גירסת המשטרה בפרשה. בהצביעה על החשדות לגבי כל אחד מהמעורבים. היא טענה, כי עקב מידע סודי, לפיו מחזיק החשוד משה פילוסוף (38) מתל־אביב כמות גדולה של סמים בתוך מכוניתו. נערכה על־ידי מפלג הסמים תצפית לעבר הרכב. לפתע נראו פילוסוף והחשוד נחום נתן (36) מחולון נכנסים לחניון בכיכר אתרים ופותחים את מנוע המכונית. פילוסוף הלך לקירבת מקום, חזר והטמין משהו בתוך המנוע.

הרכב נעצר, ועימו פילוסוף, אשר על גופו נתפשה, לטענת החוקרת. חבילת הרואין, ואילו במנוע התגלו שתי חבילות נוספות של הסם.

בשלב זה עלו החוקרים על ג'ק רופא (37) מדרום־אפריקה ושמואל עינב (33) מחיפה, בחשד שהם קשורים עם פילוסוף, ואז יצאו צוות של מפלג הסמים לתצפית על ביתו של החשוד אשר שרביט בחיפה, שם השתכן גם ג'ק רופא. שם חשוד נוסף, שמעון בן קנדל (32) מחיפה.

נראה יוצא את הדירה ונעצר ברחוב. לפתע הגיחה מכונית „סובארו", ומתוכה צעק אדם לבן קנדל לברוח. מאוחר יותר אותרה המכונית ונעצרו בה החשודים שמואל עינב ושמואל שרביט מחיפה.

החוקרת סיפרה עוד, כי צוות מפלג סמים יצא גם לביתו של החשוד אליהו זרה בנתניה. עקב מידע שהוא קשור בעסקי סמים עם פילוסוף. בדירה נכחו אותה שעה גם החשודים ניסן ניסנוב (42) מחולון שהיה בעבר מנהל קבוצת הכדורגל של הפועל תל־אביב ומוניק יונה בת 24 מנתניה. בדירה התגלתה כנות הרואין וכן כנות קוקאין וכלים רבים לעישון סמים.

השופטת הדסה אחיטוב החליטה לעצור את שמואל עינב וג'ק רופא ל־7 ימים ואת נחום נתן, אשר שרביט ואליהו זרה ל־4 ימים. השופטת ציינה. כי החקירה בפרשה זו היא רק בראשיתה ולא ברור לאיזה כיוון תהיינה ההתפתחויות. (עתים)

נעצר חשוד בקשר למעשי האונס בדרום

המשטרה עצרה חשוד הנחקר גם בקשר לפרשיות האונס בדרום הארץ. החשוד הובא אתמול לבית־משפט השלום בתל־אביב. שם הורתה השופטת הדסה אחיטוב לעצור אותו למשך 8 ימים.

לבקשת המשטרה, הורתה השופטת על איסור פירסום שמו של החשוד. תמונתו, ציורו וכל פרט מזהה אחר. לרבות בני משפחתו הנושאים שמות אחרים וכן מקומות עבודתו השונים.

ב"כ המשטרה טען, כי האיש נעצר כחשוד בנסיון לעשות מעשה מגונה בכפיה. במהלך חקירתו התעורר החשד כי הוא קשור לפרשיות האונס ונסיון האונס שהיו בדרום הארץ.

החשוד הכחיש כל קשר למעשים המיוחסים לו ואולם המשטרה החליטה לפתוח בחקירה מקיפה.

כזכור, נאנסו הצעירות בדרום הארץ על־ידי בעל מכונית „סובארו" לבנה שאיים עליהם באקדח. אחת מהן, שנעשה בה נסיון אונס, נורתה ונפצעה קשה בראשה.

(עתים)

יו"ר מועצת נבחרי הנגב:

תקציב נוסף להתנחלויות יוציא התושבים למלחמה של ממש

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר", וסוכנות עתי"ם

יו"ר הנהלת מועצת נבחרי הנגב, צבי חזן, המכהן בראש המועצה האזורית שער הנגב, הבריז אתמול, כי אם יאושרו 70 מיליון דולרים להתנחלויות בדרישת ראשי יש"ע, ינקטו ראשי ישובי הדרום והנגב צעדי תגובה.

הוא איים, כי כל ראשי העיירות והמועצות המקומיות מאשקלון ועד אילת יעלו למשכן הכנסת ביום הדיון על תקציב המדינה, כדי לפתוח משם בצעדי מחאה חריפים „שהמדינה עוד לא הכירה כמותם".

חזן אמר: „שבענו הבטחות. הבטיחו 100 מיליון דולרים מ'קרן הנגב' והבטחות רבות אחרות, ועדיין לא ראינו את הסנט הראשון מכל ההבטחות האלה. לא ייתכן שיפעילו סחטנות לגבי ההתנחלויות על חשבון תושבי הנגב. אנו תובעים שני שקלים לפחות על כל שקל שיוקצב להתנחלויות".

חזן הודיע, כי אישור תקציב זה להתנחלויות, ללא מימוש ההבטחות הרבות לפיתוח הנגב, יוציא הפעם את תושבי האיזור למלחמה חריפה של ממש".

בוחבוט קורא למחאה

ראש מועצת מעלות, שלמה בוחבוט, קרא לראשי עיירות הפיתוח למחות נגד הכוונה להעניק עשרות מיליוני שקלים להמשך פיתוח יישובים ביהודה ושומרון.

ראש מועצת מעלות ציין, שכל פיתוח ביהודה ושומרון נעשה על חשבון עיירות הפיתוח. „בזמן שמעניקים בשפע תקציבים ליהודה ושומרון, משיבים ריקם פניותיהם של עיירות הפיתוח בתירוץ שלמדינה אין כסף", אמר.

בוחבוט הוסיף, כי הקמת העיר מודיעין תפגע בעיירות הפיתוח והתושבים לא יעברו על כך בשקט.

תושב ראשל"צ: שוטרים הרסו את ביתי בעת מעצרי

מאת זהבה מוזס כתבת „על המשמר"

משטרת מרחב השפלה מינתה קצין בודק לבדיקת טענותיו של תושב ראשל"צ, הטוען ששוטרים היכוהו והשחיתו את ביתו בעת מעצרו.

לפני שבועיים פרצו שוטרים מתחנת ראשל"צ לביתו של שלום ברגיג בחשד שהוא עוסק בסחר בסמים. הוא נעצר ושוחרר כעבור שבוע. „רק שחזרתי הביתה ראיתי את ההרס", השוטרים עקרו את המרצפות, תלשו את דלתות ארונו המטבח, השחיתו את ריפוד הכורסאות. תלשו את דלתות ארונות המטבח, השחיתו את ריפוד הכורסאות ושברו ריהוט ומכשירי חשמל", סיפר ברגיג והוסיף, כי הם השאירו את הבית פתוח וגנבים פרצו לתוכו וגנבו כלי עבודה. הוא מעריך את הנזק שנגרם לו באלפי שקלים.

בדיעבד התברר לו שהמשטרה חיפשה בביתו סמים. כן חיפשה את שני חבריו בחשד לסחר בסמים.

שלום, נהג משאית עצמאי בעל עבר פלילי, תמה האם עבר זה מצדיק את החורבן שהשאירו השוטרים בבית. יום לאחר שיחרורו הוא התלונן במטה מרחב השפלה.

בתגובה מסר דובר המרחב, רב־פקד משה מלול, כי מפקח יאיר רגב מונה כקצין בודק לפרשה.

בפליליים

שנתיים וחצי למעורב בפרשת סא"ל ליידר

מאת שלמה גלזר, כתב „על המשמר"

יוסף בן־ישי בן 33 מיבנה נידון ל־5 שנות מאסר, מהן שנתיים וחצי בפועל, על מעורבות בעיסקי הסמים של סא"ל ליידר ורס"ר רביבו. שהורשעו ונידונו לתקופות מאסר ממושכות.

שני אנשי הצבא העבירו עבור יוסף בן־ישי כמויות חשיש גדולות דרך מעבר הגבול במטולה.

גזר־הדין ניתן בעקבות עיסקת טיעון בין סניגורו של הנאשם לתובעת. בה הודה בן־ישי במעורבותו בעיסקאות החשיש ובתמורה נמחקה האשמתו במעורבות בהברחת 100 גרם הרואין.

המשפט נערך בבית־המשפט המחוזי בנצרת. אך גזר־הדין ניתן בחיפה. בשל מחלת השופט.

נעצר הרופא החשוד בנסיון ההפלה בצפת

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

מעצרו של ד"ר דורון קולר, מתמחה בבית־החולים בצפת, החשוד במעורבות בנסיון ההפלה בצעירה הצפתית. הוארך אתמול בבית־משפט השלום בעיר בחמישה ימים.

הצעירה, יעל שריקי בת 17, הועברה במצב אנוש לבית־החולים בצפת לאחר שאיבדה את הכרתה כאשר הוזרקה לה זריקת הרדמה לפני ביצוע ההפלה.

הדבר אירע בקליניקה פרטית של רופא פנסיונר, אשר העמיד אותה לרשותו של ד"ר קולר.

אתמול לא חל שום שינוי במצבה של הצעירה.

בני משפחת שריקי שוקלים הגשת תביעות משפטיות נגד המעורבים בפרשה.

הוקל עונש מורה שביצע מעשה מגונה בתלמידו

בית־המשפט המחוזי בתל־אביב הקל אתמול בעונשו של המורה רוברטו בסטוס, בן 53 מתל־אביב, אשר הואשם במעשה מגונה באחד מתלמידיו ובשימוש בסמים מסוכנים.

ההקלה בעונש התקבלה בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב. שם נדון ערעור שהגיש המורה־הנאשם על הרשעתו. רוברט בסטוס נדון בבית־משפט השלום ברחובות לחצי שנה מאסר בפועל וחצי שנה על־תנאי ופוטר מעבודתו כבית־הספר הפתוח „אבשלום" בראשון־לציון. שם לימד מקצועות שונים ונחשב למורה מקובל על תלמידיו.

הסניגורית, עו"ד נירה לירסקי, ערערה על ההרשעה, בטענה כי אין ראיות משכנעות נגד מרשה.

בית־המשפט שדן בערעור, בהרכב הנשיאה חנה אבנור והשופטים ישראל גלעדי ויוסף גולדברג, קיבל את הערעור בחלקו. השופטים קבעו, שבאישום הסמים — עדות המתלונן נמסרה זמן רב לאחר האירוע — רק בשנת 1986 — וקשה לבסס עליה הרשעה. לכן זיכוהו באישום זה.

אשר למעשה המגונה, קיבלו השופטים את קביעת בית־המשפט בציינם, כי המורה אכן עשה את מעשהו כאשר קבוצת תלמידים לנה אותו לילה בביתו. בית־המשפט ראה מעשה זה בחומרה יתירה. אך כאמור, הקל בעונשו של המורה, לאחר שזוכה מחלק מהאישומים. (עתים)

לתרצה, גל וניר ספיר למשפחה ולקיבוץ גת

אתכם באבל במות

יעקב מאיום

קיבוץ כרמיה

לאורה פוטר

ראש המועצה האיזורית בני שמעון

משתתפים באבלך על מות

אביך ז"ל

בעבודתך הציבורית תמצאי נחומים

ראובן ויסוקר, ראש המועצה המקומית רהט

לאורה פוטר ומשפחתה

משתתפים בצערך על מות

אביך

מוסד חינוכי

מבואות הנגב

לחברתנו מרים שרוני והמשפחה

אתכם באבלכם במות

מנחם בנוביץ ז"ל

קיבוץ בית קמה